

Bibliografia

- Abelson, R. P. (red.). (1968). *Theories of cognitive consistency: A source book*. Chicago: Rand McNally.
- Abraham, K. (1927). *Selected papers on psychoanalysis*. London: Hogarth.
- Abramowski, E. (1899). *Teoria jednostek psychicznych. Przyczynek do krytyki psychologii współczesnej*. Warszawa: C. Wilanowski.
- Abramowski, E. (1911). *Badania doświadczalne nad pamięcią*: (1910). T. I. *Obraz i rozpoznawanie. Złudzenia pamięci*. (1911). T. II. *Podświadomość*. (1912). T. III. *Podświadomość i reakcje organiczne*. Warszawa: Nakładem Kasy im. dra J. Mianowskiego.
- Abramowski, E. (1914). *Źródła podświadomości i jej przejawy. Psychologia postrzeżenia i stanów bezimiennych*. Warszawa: Nakładem Kasy im. dra J. Mianowskiego.
- Abramowski, E. (1980). *Metafizyka doświadczalna i inne pisma*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Adelman, P. K., Zajonc, R. (1989). Facial efference and the experience of emotion. *Annual Review of Psychology*, 40, 249–280.
- Adelson, E. H. (2000). Lightness perception and lightness illusions. W: M. Gazzaniga (red.), *The New Cognitive Neurosciences* (wyd. 2, s. 339–351). Cambridge, MA: MIT Press.
- Adler, A. (1933/1986). *Sens życia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Adler, A. (1948). *Znajomość człowieka*. Łódź: [b.w.].
- Adolphs, R., Damasio, H., Tranel, D., Cooper, G., Damasio, A. R. (2000). A role of somatosensory cortices in the visual recognition of emotion as revealed by three dimensional lesion mapping. *Journal of Neuroscience*, 20, 2683–2690.
- Agrawal, A., Jacobson, K. C., Prescott, C. A., Kendler, K. S. (2004). A twin study of personality and illicit drug use and abuse/dependence. *Twin Research*, 7, 72–81.
- Agrawal, A., Madden, P. A. F., Heath, A. C., Lynskey, M. T., Bucholz, K. K., Martin, N. G. (2005). Correlates of regular cigarette smoking in a population-based sample of Australian twins. *Addiction*, 100, 1709–1719.
- Ajdukiewicz, K. (1958). Zagadnienie racjonalności zawodnych sposobów wnioskowania. *Studia Filozoficzne*, 4, 14–29.
- Ajdukiewicz, K. (1965). *Logika pragmatyczna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Ajdukiewicz, K. (1983). *Zagadnienia i kierunki filozofii. Teoria poznania. Metafizyka*. Warszawa: Czytelnik.
- Ajdukiewicz, K. (2000). Logiczny antyirracjonalizm w Polsce (fragmenty). W: J. Pelc (red.), *Język współczesnej humanistyki* (s. 27–28). Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.
- Ajzen, I., Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Alcock, J. (1993). *Animal behavior: An evolutionary approach* (wyd. 5). Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc.
- Alexander, R., Epstein, S. (1978). Reactivity to heteromodal stimulation as a function of stimulus intensity and inner arousal. *Psychophysiology*, 15, 387–393.
- Allik, J., Realo, A. (2004). Individualism-collectivism and social capital. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 35 (1), 24–49.
- Alloy, L. B., Abramson, L. Y. (1979). Judgment of contingency in depressed and nondepressed students: Sadder but wiser? *Journal of Experimental Psychology: General*, 108, 441–485.
- Allport, A., Antonis, B., Reynolds, P. (1972). On the division of attention: A disproof of the single channel hypothesis. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 24, 225–235.
- Allport, A., Styles, E., Hiesh, S. (1994). Shifting intentional set: Exploring the dynamic control of tasks. W: C. Umiltà, M. Moscovitch (red.), *Attention and performance XV: Conscious and nonconscious information processing* (s. 421–452). Cambridge, MA: MIT Press.
- Allport, A., Tipper, S. P., Chmiel, N. R. J. (1985). Perceptual integration and postcategorical filtering. W: M. I. Posner, O. S. M. Marin (red.), *Attention and performance XI* (s. 107–132). New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Allport, A., Wylie, G. (2000). Task Switching, Stimulus-Response Bindings, and Negative Priming. W: S. Monsell, J. Driver (red.), *Attention and performance XVII: Control of Cognitive Processes* (s. 377–399). Cambridge, MA: MIT Press.
- Allport, G. W. (1937). *Personality: A psychological interpretation*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Allport, G. W. (1937/1961). *Pattern and growth in personality*. New York: Holt, Reinhart & Winston.
- Allport, G. W. (1968). *The person in psychology*. Boston, MA: Beacon Press.
- Allport, G. W., Odbert, H. S. (1936). Trait-names: A psycho-lexical study. *Psychological Monographs*, 47, 1–171.
- Amabile, T. M., DeJong, W., Lepper, M. R. (1976). Effects of externally imposed deadlines on subsequent intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 34, 92–98.
- American Psychiatric Association, (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-IV* (wyd. 4). Washington: Autor.
- American Psychiatric Association, (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders – text revision* (wyd. 4). Washington, DC: Autor.
- Ames, C. (1992). Achievement goals, motivational climate, and motivational processes. W: G. Roberts (red.), *Motivation in sports and exercise* (s. 161–176). Champaign, IL: Human Kinetics Books.
- Amsterdamski, S. (1987). *Rozwój nauki*. W: Z. Cackowski (red.), *Filozofia a nauka. Zarys encyklopedyczny* (s. 589–598). Wrocław: Ossolineum.
- Anastasi, A., Urbina, S. (1999). *Testy psychologiczne*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Anderson, C. A. (1983). Imagination and expectation: The effect of imagining behavioral scripts on personal intentions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 293–305.
- Anderson, J. R. (1980). *Cognitive psychology and its implications*. San Francisco, CA: Freeman.
- Anderson, J. R. (1990). The adaptive nature of human categorization. *Psychological Review*, 98, 409–429.

- Anderson, J. R. (2000). *Cognitive psychology and its implications*. New York: Worth Publishers.
- Anderson, J. R. (2004). The development of self-recognition: A review. *Developmental Psychology*, 17, 35–49.
- Anderson, J. R., Bower, G. H. (1973). *Human associative memory*. Washington, DC: Winston.
- Anderson, N. H. (1975). On the role of context effects in psychophysical judgment. *Psychological Review*, 82, 462–482.
- Anderson, N. H. (1992). *Integration psychophysics*. W: D. Algom (red.), *Psychophysical approaches to cognition* (s. 13–113). Cambridge: Elsevier Science Publisher.
- Anderson, S. K., Kitchener, K. S. (2003). Nonromantic, nonsexual posttherapy relationships between psychologists and former clients: An exploratory study of critical incidents. W: D. N. Bersoff (red.), *Ethical conflicts in psychology* (wyd. 3, s. 225–232). Washington, DC: American Psychological Association.
- Ando, J., Ono, Y., Yoshimura, K., Onoda, N., Shinohara, M., Kanba, S., Asai, M. (2002). The genetic structure of Cloninger's Seven-Factor Model of Temperament and Character in a Japanese sample. *Journal of Personality*, 70, 583–609.
- Ando, J., Suzuki, A., Yamagata, S., Kijima, N., Mackawa, H., Ono, Y., Jang, K. L. (2004). Genetic and environmental structure of Cloninger's Temperament and Character dimensions. *Journal of Personality Disorders*, 18, 379–393.
- Andreas, B. G. (1960). *Experimental psychology*. New York: Wiley.
- Andrew, R. J. (1963). The origin and evolution of the calls and facial expressions of the primates. *Behavior*, 20, 1–109.
- Andrew, R. J. (1965). The origin of facial expressions. *Scientific American*, 213, 88–94.
- Angleitner, A., John, O. P., Löhr, F. J. (1986). It's what you ask and how you ask it: An itemmetric analysis of personality questionnaires. W: A. Angleitner, J. S. Wiggins (red.), *Personality assessment via questionnaires. Current issues in theory and measurement* (s. 61–108). Berlin: Springer-Verlag.
- Angleitner, A., Ostendorf, F., John, O. P. (1990). Toward a taxonomy of personality descriptors in German: A psycho-lexical study. *European Journal of Personality*, 4, 89–118.
- APA, American Psychological Association (1954). Technical Recommendations for psychological tests and diagnostic techniques. *Supplement to Psychological Bulletin*, 51.
- APA, American Psychological Association, Committee for the Protection of Human Participants in Research (1982). *Ethical principles in the Conduct of Research with Human Participants* (wyd. 2). Washington, DC: Autor.
- APA, American Psychological Association (2001). *Publication manual of the American Psychological Association* (wyd. 4). Washington, DC: Autor.
- APA, American Psychological Association (2002). *Ethical principles of psychologists and code of conduct*. www.apa.org/ethics/code2002.html. Pozyskano 22.07.2008.
- APA, American Psychological Association (2007). *Standardy dla testów stosowanych w psychologii i w pedagogice*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- APA, American Psychological Association, Committee for the Protection of Human Participants in Research (1982). *Ethical principles in the Conduct of Research with Human Participants* (wyd. 2). Washington, DC: Autor.
- Apter, M. J. (1989). *Reversal theory: Motivation, emotion and personality*. London: Routledge.
- Arbib, M. A. (1964). *Brains, machines and mathematics*. New York: McGraw-Hill.
- Archer-Kath, J., Johnson, D. W., Johnson, R. T. (1994). Individual versus group feedback in cooperative groups. *The Journal of Social Psychology*, 134, 681–695.
- Arkes, H. R., Herren, L. T., Isen, A. M. (1988). Role of possible loss in the influence of positive affect on risk preference. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 42, 181–193.
- Armstrong, D. M. (1989). Czym jest świadomość? *Studia Psychologiczne*, 27, 5–16.
- Armstrong, S., Gleitman, L. R., Gleitman, H. (1983). What some concepts might not be. *Cognition*, 13, 263–308.
- Arndt, J., Schimel, J., Cox, C. R. (2007). A matter of life and death: Terror Management and the existential relevance of self-esteem. W: C. Sedikides, S. J. Spencer (red.), *The self* (s. 211–234). New York: Psychology Press.
- Arnold, M. (1960). *Emotion and personality*. New York: Columbia University Press.
- Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M. (1997). *Psychologia społeczna. Serce i umysł*. Poznań: Zysk i S-ka.
- Aronson, E., Wilson, T. D., Akert, R. M. (2006). *Psychologia społeczna*. Poznań: Zysk i S-ka.
- Arseneault, L., Moffitt, T. E., Caspi, A., Taylor, A., Rijdsdijk, F. V., Jaffee, S. R., Ablow, J. C., Measelle, J. R. (2003). Strong genetic effects on cross-situational antisocial behaviour among 5-year-old children according to mothers, teachers, examiner-observers, and twins' self-reports. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 44, 832–848.
- Arystoteles (1990–2005). *Dzieła wszystkie* (t. 1–7). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Asch, S. (1951/2001). Wpływ nacisku grupy na zmianę i zniekształcanie sądów. W: J. Siuta (red.), *Konteksty ludzkich zachowań* (s. 17–30). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Asendorpf, J. B. (2003). Head-to-head comparison of the predictive validity of personality types and dimensions. *European Journal of Personality*, 17, 327–346.
- Asendorpf, J. B., Borkenau, P., Ostendorf, F., van Aken, M. A. G. (2001). Carving personality description at its joints: Confirmation of three replicable personality prototypes for both children and adults. *European Journal of Personality*, 15, 169–198.
- Asendorpf, J. B., Scherer, K. R. (1983). The discrepant repressor: differentiation between low anxiety, high anxiety, and repression of anxiety by autonomic-facial-verbal patterns of behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 1334–1346.
- Ashmore, R. D., Jussim, L. (1997). Introduction. Toward a second century of the scientific analysis of self and identity. W: R. D. Ashmore, L. Jussim (red.), *Self and Identity: Fundamental Issues* (s. 3–19). New York: Oxford University Press.
- Atkinson, J. W. (1960). Badania nad motywacją osiągnięć. *Psychologia Wychowawcza*, 2, 130–150.
- Atkinson, J. W. (1964). *An introduction to motivation*. Princeton, NJ: Van Nostrand.
- Atkinson, J. W. (1974). Strength of motivation and efficiency of performance. W: J. W. Atkinson, L. J. O. Raynor (red.), *Motivation and achievement* (s. 193–218). New York: Wiley.
- Atkinson, J. W., Litwin, G. H. (1960). Achievement motive and test anxiety conceived as motive asynchrony. *Child Development*, 67, 1540–1554.
- Atkinson, J. W., Feather, N. T. (1966). *A theory of achievement motivation*. New York: Wiley.
- Atkinson, R. C., Shiffrin, R. M. (1968). Human memory: A proposed system and its control processes. W: K. W. Spence (red.), *The psychology of learning and motivation: Advances in research and theory* (t. 2, s. 89–195). New York: Academic Press.
- Atran, S., Medin, D. L., Ross, N. O. (2005). The cultural mind: Environmental decision making and cultural modeling within and across populations. *Psychological Review*, 112, 744–776.
- Attneave, F. (1980). Multistability in perception. W: R. L. Atkinson, R. C. Atkinson (red.), *Mind and behavior* (s. 107–116). San Francisco: Freeman.
- Au, T. K. (1983). Chinese and English counterfactuals: The Sapir-Whorf hypothesis revisited. *Cognition*, 15, 155–187.
- Au, T. K. (1984). Counterfactuals: In reply to Alfred Bloom. *Cognition*, 17, 289–302.

- Auerbach, J. G., Faroy, M., Ebstein, R., Kahana, M., Levine, J. (2001). The association of the dopamine D4 receptor gene (D4DR) and the serotonin transporter promoter gene (5-HTTLPR) with temperament in 12-month-old infants. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 42, 777–783.
- Auerbach, J. G., Geller, V., Lezer, S., Shinwell, E., Belmaker, R. H., Levine, J., Ebstein, R. P. (1999). Dopamine D4 receptor gene (DRD4) and serotonin transporter promoter (5-HTTLPR) polymorphisms in the determination of temperament in 2-month-old infants. *Molecular Psychiatry*, 4, 369–373.
- Auerbach, J. S., Blatt, S. J. (2001). Self-reflexivity, intersubjectivity, and therapeutic change. *Psychoanalytic Psychology*, 18, 427–450.
- Augustyn (398/2007). *Wyznania*. Kraków: Znak.
- Averbach, E., Coriell, A. S. (1961). Short-term memory in vision. *Bell System Technical Journal*, 40, 309–328.
- Babbie, E. (2003). *Badania społeczne w praktyce*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bacon, F. (1620/1955). *Novum Organum*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Baddeley, A. D. (1993). *Human memory: Theory and practice*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Baddeley, A. D. (1998). *Essentials of human memory*. Hove: Psychology Press.
- Baddeley, A. D. (2002). Is working memory still working? *European Psychologist*, 7, 85–97.
- Baddeley, A. D., Della Sala, S., Papagno, C., Spinnler, H. (1997). Dual task performance in dysexecutive and nondysexecutive patients with a frontal lesion. *Neuropsychology*, 11, 187–194.
- Baddeley, A. D., Hitch, G. (1974). Working memory. W: G. A. Bower (red.), *The psychology of learning and motivation* (t. 8, s. 47–89). New York: Academic Press.
- Baddeley, A. D., Logie, R., Nimmo-Smith, I., Brereton, N. (1985). Components of fluent reading. *Journal of Memory and Language*, 24, 119–131.
- Bahrnick, H. P. (1984). Semantic memory content in permastore: Fifty years of memory for Spanish learned in school. *Journal of Experimental Psychology: General*, 113, 1–29.
- Bahrnick, H. P., Bahrnick, P., Wittliger, R. P. (1975). Fifty years of memory for names and faces: A cross-sectional approach. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104, 50–75.
- Bahrnick, H. P., Hall, L. K. (1991). Lifetime maintenance of high school mathematics content. *Journal of Experimental Psychology: General*, 120 (1), 20–33.
- Baker, F. (2001). *The Basics of Item Response Theory*. College Park, MD: University of Maryland, Clearinghouse on Assessment and Evaluation.
- Ball, D., Hill, L., Freeman, B., Eley, T. C., Strelau, J., Riemann, R., Spinath, F. M., Angleitner, A., Plomin, R. (1997). The serotonin transporter gene and peer rated neuroticism. *Neuroreport*, 8, 1301–1304.
- Banai, E., Mikulincer, M., Shaver, P. R. (2005). “Selfobject” needs in Kohut’s self psychology. *Psychoanalytic Psychology*, 22, 224–260.
- Banaji, M. R., Crowder, R. G. (1989). The bankruptcy of everyday memory. *American Psychologist*, 44, 1185–1193.
- Bancroft, J. (1995). Sexual motivation and behaviour. W: B. Parkinson, A. M. Colman (red.), *Emotion and motivation* (s. 58–75). London: Longman.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unified theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191–215.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37, 122–147.
- Bandura, A. (1991a). Human Agency: The rhetoric and the reality. *American Psychologist*, 46, 157–162.
- Bandura, A. (1991b). Self-regulation of motivation through anticipatory and self-reactive mechanisms. W: R. Dienstbier (red.), *Nebraska Symposium on Motivation. Perspectives on Motivation* (t. 38, s. 69–164). Lincoln and London: University of Nebraska Press.
- Bandura, A. (1995). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies. W: A. Bandura (red.), *Self-efficacy in changing societies* (s. 1–45). Cambridge: Cambridge University Press.
- Bandura, A. (1996). Failures in self-regulation: Energy depletion or selective disengagement. *Psychological Inquiry*, 7, 20–24.
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of personality. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: Theory and research* (wyd. 2, s. 154–196). New York: Guilford Press.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52, 1–26.
- Bandura, A. (2007). *Teoria społecznego uczenia się*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bandura, A., Cervone, D. (1983). Self-evaluative and self-efficacy mechanisms governing the motivational effects of goal systems. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 1017–1028.
- Bandura, A., Cioffi, D., Taylor, C. B., Brouillard, M. E. (1988). Perceived self-efficacy in coping with cognitive stressors and opioid activation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55, 479–488.
- Banfield, J. F., Wyland, C. L., Macrae, C. N., Münte, T. F., Heather-ton, T. F. (2004). The cognitive neuroscience of self-regulation. W: R. F. Baumeister, K. D. Vohs (red.), *Handbook of self-regulation. Research, theory, and applications* (s. 62–83). New York: The Guilford Press.
- Banks, W. P., Barber, G. (1977). Color information in iconic memory. *Psychological Review*, 84, 536–546.
- Bargh, J. A. (1999). Automatyzmy dnia powszedniego. *Czasopismo Psychologiczne*, 5, 209–256.
- Bargh, J. A., Gollwitzer, P. M., Lee-Chai, A., Barndollar, K., Tröetschel, R. (2001). The automated will: nonconscious activation and pursuit of behavioral goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 1014–1027.
- Baritaki, S., Rizos, E., Zafirooulos, A., Soufla, G., Katsafouros, K., Gourvas, V., Spandidos, D. A. (2004). Association between schizophrenia and DRD3 or HTR2 receptor gene variants. *European Journal of Human Genetics*, 2, 535–541.
- Barnett, R. C., Baruch, G. K. (1985). Women’s involvement in multiple roles and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49, 135–145.
- Bar-On, D. (1999). *The indescribable and the undiscussable. Reconstructing human discourse after trauma*. Budapest: Central European University Press.
- Barrett, P. T., Daum, I., Eysenck, H. J. (1990). Sensory nerve conduction velocity and intelligence: A methodological study. *Journal of Psychophysiology*, 4, 1–13.
- Barrett, P. T., Eysenck, H. J. (1992). Brain evoked potentials and intelligence: The Hendrickson paradigm. *Intelligence*, 16, 361–381.
- Barrick, M. R., Mount, M. K. (1991). The Big Five personality dimensions and Job Performance: A meta-analysis. *Personnel Psychology*, 44, 1–26.
- Barrick, M. R., Mount, M. K., Gupta, R. (2003). Meta-analysis of the relationship between the five-factor model of personality and Holland’s occupational status. *Personnel Psychology*, 56, 45–74.
- Barrick, M. R., Mount, M. K., Judge, T. A. (2001). Personality and performance at the beginning of the New Millennium: What do we know and where do we go next? *International Journal of Selection and Assessment*, 9, 9–30.
- Barsalou, L. (1985). Ideals, central tendency, and frequency of instantiation as determinants of graded structure in categories. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 11, 629–654.
- Barsalou, L. W. (1983). Ad hoc categories. *Memory and Cognition*, 11, 211–227.
- Bartlett, F. (1932). *Remembering: A study in experimental and social psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Batson, C. D. (1990). Affect and altruism. W: B. S. Moore, A. M. Isen (red.), *Affect and social behavior* (s. 89–125). New York: Cambridge University Press.

- Batson, C. D. (1991). *The altruism question: Toward a social-psychological answer*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Batson, C. D., Shaw, L. L., Oleson, K. C. (1992). Differentiating affect, mood, and emotion. Toward functionally based conceptual distinctions. W: M. S. Clark (red.), *Emotion* (s. 294–326). Newbury Park, CA: Sage.
- Baudouin de Courtenay, J. (1820). *Rzut oka na mesmeryzm, czyli systemat wzajemnych wpływów i skutków, objaśniający teorię i praktykę magnetyzmu zwierzęcego*. Warszawa: W drukarni Stanisława Dąbrowskiego.
- Bauman, Z. (2005). *Płynne życie*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Bauman, Z. (2006). *Płynna nowoczesność*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Baumann, N., Kaschel, R., Kuhl, J. (2005). Striving for unwanted goals: Stress-dependent discrepancies between explicit and implicit achievement motives reduce subjective well-being and increase psychosomatic symptoms. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 83–93.
- Baumann, N., Kuhl, J. (2005). How to resist temptation: The effects of external control versus autonomy support on self-regulatory dynamics. *Journal of Personality*, 73, 443–470.
- Baumeister, R. F. (1989). The problem of life meaning. W: D. M. Buss, N. Cantor (red.), *Personality psychology: recent trends and emerging directions* (s. 138–148). New York: Springer-Verlag.
- Baumeister, R. F. (1997a). Identity, self-concept, and self-esteem: the self lost and found. W: R. Hogan, J. Johnson, S. Briggs (red.), *Handbook of personality psychology* (s. 681–710). San Diego, CA: Academic Press.
- Baumeister, R. F. (1997b). The self and society. Changes, problems, and opportunities. W: R. D. Ashmore, L. Jussim (red.), *Self and identity* (s. 781–799). New York: Oxford University Press.
- Baumeister, R. F. (2000). Ego depletion and the self's executive function. W: A. Tesser, R. B. Felson, J. M. Suls (red.), *Psychological perspectives on self and identity* (s. 9–34). Washington, DC: American Psychological Association.
- Baumeister, R. F. (2004). Wyczerpywanie się ego i funkcja wykonawcza ja. W: A. Tesser, R. B. Felson, J. M. Suls (red.), *Ja i tożsamość* (s. 18–42). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Baumeister, R. F., Bratslavsky, E., Muraven, M., Tice, D. M. (1998). Ego depletion: Is the active self a limited resource? *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1252–1265.
- Baumeister, R. F., Campbell, J. D., Krueger, J. I., Vohs, K. D. (2003). Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*, 4, 1–44.
- Baumeister, R. F., Heatherton, T. F., Tice, D. M. (1993). When ego threats lead to self-regulation failure: Negative consequences of high self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 141–156.
- Baumeister, R. F., Heatherton, T. E., Tice, D. M. (2000). *Utrata samokontroli. Kiedy i dlaczego tracimy zdolność do samokontroli*. Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Baumeister, R., Vohs, K. D. (2004). An Introduction Preface. W: R. Baumeister, K. D. Vohs (red.), *Handbook of self-regulation. Research, theory, and applications* (1–12). New York: The Guilford Press.
- Baumeister, R. F., Vohs, K. D. (red.). (2004). *Handbook of self-regulation. Research, theory, and applications*. New York: The Guilford Press.
- Bąk, W. (2002). E. Tory Higgins teoria różnicowości ja. *Przegląd Psychologiczny*, 45, 39–55.
- Beach, L. R. (1990). *Image theory: Decision making in personal and organizational context*. New York: Wiley.
- Beck, A. (1890). Die Ströme der Nervencentren. *Centerblatt für Physiologie*, 4, 572–573.
- Becker, C. L. (1932/1995). *Państwo Boże osiemnastowiecznych filozofów*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Becker, K., Laucht, M., El-Faddagh, M., Schmidt, M. H. (2005). The dopamine D4 receptor gene exon III polymorphism is associated with novelty seeking in 15-year-old males from a high-risk community sample. *Journal of Neural Transmission*, 112, 847–858.
- Beckmann, J. (1998). Intrusive thoughts, rumination, and incomplete intentions. W: M. Kofka, G. Weary, G. Sedek (red.), *Personal control in action. Cognitive and motivational mechanisms* (s. 259–278). New York: Plenum Press.
- Beckmann, J., Kuhl, J. (1984). Altering information to gain action control: Functional aspects of human information-processing in decision-making. *Journal of Research in Personality*, 18, 224–237.
- Beebe, B., Lachmann, F. M. (1998). Co-constructing inner and relational processes. Self- and mutual regulation in infant research and adult treatment. *Psychoanalytic Psychology*, 15, 480–516.
- Beebe, B., Rustin, J., Sorter, D., Knoblauch, S. (2003). An expanded view of intersubjectivity in infancy and its application to psychoanalysis. *Psychoanalytic Dialogues*, 13, 805–841.
- Behrmann, M. (2000). The mind's eye mapped onto the brain's matter. *Current Directions in Psychological Science*, 9, 50–54.
- Belsky, J., Steinberg, L., Draper, P. (1991). Childhood experience, interpersonal development, and reproductive strategy: An evolutionary theory of socialization. *Child Development*, 62, 647–670.
- Bem, D. J. (1967). Self-perception: An alternative interpretation of cognitive dissonance. *Psychological Review*, 74, 183–200.
- Bentall, R. P. (1990). The illusion of reality. A review and integration of psychological research on hallucinations. *Psychological Bulletin*, 107, 82–95.
- Berg, I. A. (1959). The unimportance of the test item content. W: B. M. Bass, I. A. Berg (red.), *Objective approaches to personality assessment* (s. 83–99). New York: Von Nostrand.
- Berg, P., Singer, M. (1997). *Język genów. Poznawanie zasad dziedziczenia*. Warszawa: Prószyński i S-ka.
- Bergman, P., Sawicki, K. (1988). Zarys metody bliźniąt. *Materiały i Prace Antropologiczne*, 108, 11–50.
- Berkeley, G. (1710/2004). *Traktat o zasadach ludzkiego poznania*. Kraków: Zielona Sowa.
- Berkowitz, L. (1990). On the formation and regulation of anger and aggression: A cognitive neoassociationistic analysis. *American Psychologist*, 45, 494–503.
- Berkowitz, L. (1993). *Aggression: Its causes, consequences, and control*. New York: McGraw-Hill.
- Berkowitz, L., Harmon-Jones, E. (2004). Toward an understanding of the determinants of anger. *Emotion*, 4, 107–130.
- Berlyne, D. E. (1960). *Conflict, arousal, and curiosity*. New York: McGraw-Hill.
- Berlyne, D. E. (1966). Curiosity and exploration. *Science*, 153, 25–33.
- Berlyne, D. E. (1969). *Struktura i kierunek myślenia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Bermond, B., Nieuwenhuysse, B., Fasotti, L., Schuerman, J. (1991). Spinal cord lesions, peripheral feedback, and intensities of emotional feelings. *Cognition and Emotion*, 5, 201–220.
- Berndsen, M., Manstead, A. S. R. (2007). On the relationship between responsibility and guilt: Antecedent appraisal or elaborated appraisal? *European Journal of Social Psychology*, 37, 774–792.
- Bernstein, B. (1980). Socjolingwistyka a społeczne problemy kształcenia. W: M. Głowiński (red.), *Język i społeczeństwo* (s. 93–119). Warszawa: Czytelnik.
- Berntsen, D., Rubin, D. C. (2002). Emotionally charged autobiographical memories across the life span: The recall of happy, sad, traumatic and involuntary memories. *Psychology and Aging*, 17, 636–652.
- Berry, J. W. (1989). Imposed ethics-emics-derived ethics: The operationalization of a compelling idea. *International Journal of Psychology*, 24, 721–735.
- Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Segall, M. H., Dasen, P. R. (1992). *Cross-cultural psychology: Research and applications*. New York: Cambridge University Press.

- Berscheid, E. (1994). Interpersonal relationships. *Annual Review of Psychology*, 45, 79–129.
- Biederman, I. (1987). Recognition by components: A theory of human image understanding. *Psychological Review*, 94, 115–147.
- Biederman, I. (1995). Visual object recognition. W: S. F. Kosslyn, D. N. Osherson (red.), *An invitation to cognitive science. Vol. 2: Visual cognition* (wyd. 2, s. 121–165). Cambridge, MA: MIT Press.
- Biederman, I., Cooper, E. E. (1991). Priming contour deleted images: Evidence for intermediate representations in visual object recognition. *Cognitive Psychology*, 23, 393–419.
- Biela, A. (1981). *Psychologiczne podstawy wnioskowania przez analogię*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Bindra, D. (1959). *Motivation: A systematic reinterpretation*. New York: Ronald Press.
- Binet, A., Simon, T. (1905). Méthodes nouvelle pour le diagnostic du niveau intellectuel des anormaux. *L'Année Psychologique*, 11, 191–244.
- Binswanger, L. (1963). *Being-in-the-world: Selected papers of Ludwig Binswanger*. New York: Basic Books.
- Bion, W. R. (1962). The psycho-analytic study of thinking. *International Journal of Psycho-Analysis*, 43, 306–310.
- Bion, W. R. (1967). *Second thoughts: Selected papers on psycho-analysis*. New York: Aronson.
- Birnbaum, A. (1968). Some latent models and their use in inferring an examinee's ability. W: F. M. Lord, M. R. Novick (red.), *Statistical theories of mental test scores* (s. 397–471). Reading, MA: Addison-Wesley.
- Blake, J., Boysson-Bardies, B. de. (1992). Patterns in babbling: A cross-linguistic study. *Journal of Child Language*, 19, 51–74.
- Blalock, H. M. (1977). *Statystyka dla socjologów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Blanchette, I., Dunbar, K. (2002). Representational change and analogy: How analogical inferences alter target representations. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 28, 672–685.
- Blaney, P. H. (1986). Affect and memory: A review. *Psychological Bulletin*, 99, 229–246.
- Blass, E. M. (1968). Separation of cellular from extracellular controls of drinking in rats by frontal brain damage. *Science*, 162, 1501–1503.
- Blatt, S. J., Auerbach, J. S. (2000). Psychoanalytic models of the mind and their contributions to personality research. *European Journal of Personality*, 14, 429–447.
- Blatt, S. J., Auerbach, J. S. (2003). Psychodynamic measures of therapeutic change. *Psychoanalytic Inquiry*, 23, 268–307.
- Bless, H., Clore, G. L., Schwarz, N., Gollisano, V., Rabe, C., Wolk, M. (1996). Mood and the use of scripts: Does a happy mood really lead to mindlessness? *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 665–679.
- Bless, H., Fiedler, K. (2006). Mood and the regulation of information processing and behavior. W: J. P. Forgas (red.), *Affect in social thinking and behavior* (s. 73–96). New York: Psychology Press.
- Block, J. (1971). *Lives through time*. Berkeley, CA: Bancroft Books.
- Block, J. (1995). A contrarian view of the five-factor approach to personality description. *Psychological Bulletin*, 117, 187–215.
- Block, J. (2002). *Personality as an affect-processing system: Toward an integrative theory*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Block, J. H., Block, J. (1980). The role of ego-control and ego-resiliency in the organization of behavior. W: W. A. Collins (red.), *Development of cognition, affect, and social relations* (s. 39–101). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Block, J., Kremen, A. M. (1996). IQ and ego-resiliency. Conceptual and empirical connections and separateness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 349–361.
- Bloom, A. H. (1981). *The linguistic shaping of thought: A study in the impact of knowledge on thinking in China and the West*. Mahwah: Lawrence Erlbaum.
- Bloom, B. S., Broder, L. J. (1950). *Problem-solving processes of college students. Supplementary Educational Monograph No 73*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Blumberg, S. H., Izard, C. E. (1985). Affective and cognitive characteristics of depression in 10- and 11-year-old children. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 852–857.
- Bobrowska-Nowak, W. (1971). *Pionierzy psychologii naukowej w Polsce*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Bobrowska-Nowak, W. (1973). *Początki polskiej psychologii*. Wrocław: Ossolineum.
- Bobryk, J. (1985). Problem relacji między teoriami naukowymi a danymi empirycznymi na przykładzie międzykulturowych badań nad nazywaniem i zapamiętywaniem kolorów. W: E. Paszkiewicz (red.), *Materiały do nauczania psychologii*. Seria III (t. 4., s. 187–202). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Boden, M. (1988). *Computer model of mind*. New York: Wiley.
- Bodenhausen, G. V., Kramer, G. P., Sussex, K. (1994). Happiness and stereotypic thinking in social judgment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 621–632.
- Bogacki, F. (1873). *Mnemonika jako nauka i umiejętność*. Warszawa: Nakładem Redakcji „Przeglądu Tygodniowego”.
- Bogacki, F. (1883). *Istota zjawisk psychicznych*. Warszawa: Nakładem Księgarni i Składu Nut Lesmana i Świszczowskiego.
- Bogg, T., Roberts, B. W. (2004). Consciousness and health-related behaviors: A meta-analysis of the leading behavioral contributors to mortality. *Psychological Bulletin*, 10, 887–919.
- Bohart, A. C., Greening, Th. (2001). Humanistic psychology and positive psychology. *American Psychologist*, 56, 81–82.
- Bolles, R. C. (1967). *Theory of motivation*. New York: Harper & Row.
- Bond, M. P., Gardner, S. T., Christian, J. (1983). Empirical study of self-rated defense styles. *Archives of General Psychiatry*, 40, 333–338.
- Boomsma, D. I., van Beijsterveldt, C. E. M., Hudziak, J. J. (2005). Genetic and environmental influences on anxious/depression during childhood: a study from the Netherlands Twin Register. *Genes, Brain and Behavior*, 4, 466–481.
- Booth, R. J., Pennebaker, J. W. (2005). Emocje a odporność. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 701–716). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Boring, E. G. (1950). *A history of experimental psychology* (wyd. 2). New York: Appleton.
- Borman, W. C., Penner, L. A., Allen, T. D., Motowidlo, S. J. (2001). Personality predictors of citizenship performance. *International Journal of Selection and Assessment*, 9, 52–69.
- Borzęcki, T. S. (1862). *Treść logiki popularnej poprzedzona krótkim wykładem psychologii*. Warszawa: Druk. Gazety Polskiej, C. Lewicki.
- Borzym, S. (1980). Abramowski, filozof epoki modernizmu. W: E. Abramowski (red.), *Metafizyka doświadczalna i inne pisma* (s. 7–55). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Borzym, S., Floryńska, H., Skarga, B., Walicki, A. (1983). *Zarys dziejów filozofii polskiej 1815–1918*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Boss, M. (1977). *Existential foundations of medicine and psychology*. New York: Aronson.
- Bouchard, T., Jr., Loehlin, J. C. (2001). Genes, evolution, and personality. *Behavior Genetics*, 31, 243–273.
- Bouchard, T. J., Jr., McGue, M. (1981). Familial studies of intelligence: A review. *Science*, 212, 1055–1059.
- Bourdieu, P. (1979/2005). *Dystynkcja. Społeczna krytyka władzy sądownia*. Warszawa: Scholar.
- Bower, G. H. (1981). Mood and memory. *American Psychologist*, 36, 129–148.
- BPS, British Psychological Society (2006). *Code of ethics and conduct*. www.bps.org.uk. Pozyskano 20.12.2007.

- Brandstätter, V., Lengfelder, A., Gollwitzer, P. M. (2001). Implementation intentions and efficient action initiation. *Journal of Research in Personality, 81*, 946–960.
- Bransford, J. B. (1979). *Human cognition: Learning, understanding, and remembering*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.
- Breakwell, G. M. (2001). Identity processes influencing risk representations. W: F. Butera, G. Mugny (red.), *Social influence in social reality: Promoting individual and social change* (s. 317–326). Ashland, OH: Hogrefe & Huber Publishers.
- Brehm, J. (1966). *A theory of psychological reactance*. New York: Academic Press.
- Brentano, F. (1874/1999). *Psychologia z empirycznego punktu widzenia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Brett, G. S. (1921). *A history of psychology* (t. 3). London: Allen & Unwin.
- Brett, G. S. (1969). *Historia psychologii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Breuer, J., Freud, S. (1893/1955). On the psychical mechanism of hysterical phenomena: A preliminary communication. W: J. Breuer, S. Freud, *Studies on hysteria*. W: J. Strachey (red.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (t. 2). London: Hogarth Press.
- Brewer, M. B., Gardner, W. (1996). Who is the „We”? Levels of Collective identity and self representations. *Journal of Personality and Social Psychology, 71*, 83–93.
- Bricklin, P. M. (2001). Being ethical: More than obeying the law and avoiding harm. *Journal of Personality Assessment, 77*, 195–202.
- Brickman, P., Campbell, D. T. (1971). Hedonic relativism and planning the good society. W: M. H. Appley (red.), *Adaptation level theory* (s. 287–302). New York: Academic Press.
- Brickman, P., Coates, D., Janoff-Bulman, R. (1978). Lottery winners and accident victims: Is happiness relative? *Journal of Personality and Social Psychology, 36*, 917–927.
- Broadbent, D. E. (1958). *Perception and communication*. London: Pergamon Press.
- Broadbent, D. E., Broadbent, M., Jones, J. L. (1989). Time of day as an instrument for the analysis of attention. *European Journal of Cognitive Psychology, 1*, 69–94.
- Brock, A. (1990). *Wundt's rejection of methodological individualism*. Referat wygłoszony na „9th Conference of Cheiron-Europe”, Weimer.
- Broms, U., Silventoinen, K., Madden, P. A. F., Heath, A. C., Kaprio, J. (2006). Genetic architecture of smoking behavior: A study of Finnish adult twins. *Twin Research and Human Genetics, 9*, 64–72.
- Brookings, J. B. (1990). A confirmatory factor analytic study of time-sharing performance and cognitive abilities. *Intelligence, 14*, 43–59.
- Brooks, L. R. (1978). Nonanalytic concept formation and memory for instances. W: E. Rosch, B. B. Lloyd (red.), *Cognition and categorization* (s. 169–215). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Brooks, L. R., Norman, G. R., Allen, S. W. (1991). Role of specific similarity in a medical diagnostic task. *Journal of Experimental Psychology: General, 120*, 278–287.
- Brown, J. D., McGill, K. L. (1989). The cost of good fortune: When positive life events produce negative health consequences. *Journal of Personality and Social Psychology, 57*, 1103–1110.
- Brown, L. T., Anthony, R. G. (1990). Continuing the search for social intelligence. *Personality and Individual Differences, 11*, 463–470.
- Brown, R., McNeill, D. (1966). The „tip of the tongue phenomenon”. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 5*, 325–337.
- Bruner, J. (1992). Życie jako narracja. *Kwartalnik Pedagogiczny, 37*, 3–17.
- Bruner, J. S., Goodnow, J. J., Austin, G. A. (1956). *A study of thinking*. New York: Wiley.
- Bruner, J. S., Postman, L. (1949). On perception of incongruity – a paradigm. *Journal of Personality, 18*, 206–223.
- Bryson, B. (2006). *Krótką historią prawie wszystkiego*. Poznań: Zysk i S-ka.
- Brzezińska, A. (1994). Kształcenie psychologów: pytania o relację nauczania i jej wymiar etyczny. W: J. Brzeziński, W. Poznaniak (red.), *Etyczne problemy działalności badawczej i praktycznej psychologów* (s. 242–268). Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora.
- Brzezińska, A. (2000). *Spoleczna psychologia rozwoju*. Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
- Brzeziński, J. (1978). *Metodologiczne i psychologiczne wyznaczniki procesu badawczego w psychologii*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Brzeziński, J. (1998). O pozytkach płynących z nauki metodologii. W: W. Wrzosek (red.), *Świat historii* (s. 113–123). Poznań: Wydawnictwo Instytutu Historii UAM.
- Brzeziński, J. (2000). *Badania eksperymentalne w psychologii i pedagogice*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Brzeziński, J. (2005a). Zmienna. W: J. Siuta (red.), *Słownik psychologiczny* (s. 333). Kraków: Wydawnictwo Zielona Sowa.
- Brzeziński, J. (2005b). Analiza ścieżek. W: J. Siuta (red.), *Słownik psychologiczny* (s. 22). Kraków: Wydawnictwo Zielona Sowa.
- Brzeziński, J. (2006). *Metodologia badań psychologicznych* (wyd. 5). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Brzeziński, J., Doliński, D., Strelau, J. (2004). Standardy kształcenia na pięcioletnich studiach psychologicznych. Założenia, doświadczenia, nowe wyzwania. *Czasopismo Psychologiczne, 10*, 205–219.
- Brzeziński, J., Gaul, M., Hornowska, E., Machowski, A., Zakrzewska, M. (1996). *Skala Inteligencji D. Wechslera dla Dorosłych. Wersja zrewidowana. WAIS-R(PL). Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Brzeziński, J., Hornowska, E. (red.). (1993). *Skala Inteligencji WAIS-R Wechslera. Polska adaptacja, standaryzacja, normalizacja i wykorzystanie w diagnostyce psychologicznej* (s. 107–118). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Brzeziński, J., Maruszewski, T. (1981). Nieparametryczne analizy statystyczne w protoidealizacyjnym modelu nauki. *Kwartalnik Pedagogiczny, 26*, 59–75.
- Brzeziński, J., Siuta, J. (1991). Wprowadzenie. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spoleczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 5–14). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Brzeziński, J., Stachowski R. (1984). *Zastosowanie analizy wariacji w eksperymentalnych badaniach psychologicznych*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Brzozowski, P., Drwal, R. Ł. (1995). *Kwestionariusz Osobowości Eysencka. Polska adaptacja EPQ-R. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Buber, M. (1923/1992). *Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych*. Warszawa: PAX.
- Bugental, J. F. T. (1978). W poszukiwaniu autentyczności. W: K. Jankowski (red.), *Przełom w psychologii* (s. 325–240). Warszawa: Czytelnik.
- Budohoska, W., Włodarski, Z. (1970). *Psychologia uczenia się*. Warszawa: PWN.
- Burchardt, J. (1991). Kosmologia i psychologia Witelona. *Studia Copernicana, 30*. Wrocław: Ossolineum.
- Burns, N. R., Nettelbeck, T., Cooper, C. J. (2000). Event-related potential correlates of some human cognitive ability constructs. *Personality and Individual Differences, 29*, 157–168.
- Burt, C. (1949). The structure of the mind: A review of the results of factor analysis. *The British Journal of Educational Psychology, 19*, 100–111.
- Busato, V., Prins, F. J., Elshout, J. J., Hamaker, C. (2000). Intellectual ability, learning style, personality, achievement motivation and academic success of psychology students in higher education. *Personality and Individual Differences, 29*, 1057–1068.
- Buss, A. H. (1989). Personality as traits. *American Psychologist, 44*, 1378–1388.

- Buss, A. H., Plomin, R. (1975). *A temperament theory of personality development*. New York: Wiley.
- Buss, A. H., Plomin, R. (1984). *Temperament: Early developing personality traits*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Buss, A. R., Poley, W. (1976). *Individual differences: Traits and factors*. New York: Gardner.
- Buss, D. M. (1983). Evolutionary biology and personality psychology: Implications of genetic variability. *Personality and Individual Differences*, 4, 51–63.
- Buss, D. M. (1999). Human nature and individual differences: The evolution of human personality. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: Theory and Research* (wyd. 2, s. 31–56). New York: Guilford Press.
- Buss, D. M. (2000). *Ewolucja pożądania. Jak ludzie dobierają się w pary*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Buss, D. M. (2001). *Psychologia ewolucyjna*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Buss, D. M. (2003). *Zazdrość. Niebezpieczna namiętność*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Butler, R. A. (1958). The differential effect of visual and auditory incentives on the performance of monkeys. *American Journal of Psychology*, 71, 591–593.
- Button, T. M. M., Scourfield, J., Martin, N., Purcell, S., McGuffin, P. (2005). Family dysfunction interacts with genes in the causation of antisocial symptoms. *Behavior Genetics*, 35, 115–120.
- Bychowski, G. (1928). *Psychoanaliza*. Lwów – Warszawa: Towarzystwo Wydawnicze „Ateneum”.
- Cacioppo, J. T., Petty, R. E. (1982). The need for cognition. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42, 116–131.
- Cacioppo, J. T., Berntson, G. G., Klein, D. J. (1992). What is emotion? The role of somatovisceral afference, with special emphasis on somatovisceral „illusions”. *Review of Personality and Social Psychology*, 14, 63–98.
- Cacioppo, J. T., Berntson, G. G., Larsen, J. T., Poehlmann, K. M., Ito, T. A. (2005). *Psychofizjologia emocji*. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 230–253). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Callanan, M. A. (1989). Development of object categories and inclusion relations: Preschoolers’ hypotheses about word meanings. *Developmental Psychology*, 25, 207–216.
- Campbell, D. T., Fiske, D. W. (1995/2005). *Analiza trafności zbieżnej i różnicowej za pomocą Macierzy Wielu Cech – Wielu Metod*. W: J. Brzeziński (red.), *Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 431–459). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Campbell, D. T., Stanley, J. C. (1967). *Experimental and quasi-experimental designs for research on teaching*. W: N. L. Gage (red.), *Handbook of research on teaching* (s. 171–246). Chicago, IL: Rand McNally.
- Campbell, J. D. (1990). Self-Esteem and Clarity of Self-Concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 538–549.
- Campbell-Sills, L., Barlow, D., Brown, T., Hofmann, S. (2006). Acceptability and suppression of negative emotion in anxiety and mood disorders. *Emotion*, 6, 587–595.
- Cannon, W. B. (1927). The James-Lange theory of emotion: A critical examination and alternative theory. *American Journal of Psychology*, 39, 106–124.
- Cannon, W. B. (1929). *Bodily changes in pain, hunger, fear and rage, on account of recent researches into the function of emotional excitement*. New York: Appleton.
- Cantor, N. (1990). From thought to behavior: “Having” and “doing” in the study of personality and cognition. *American Psychologist*, 45, 735–750.
- Cantor, N., Kihlstrom, J. F. (1987). *Personality and social intelligence*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Cantor, N., Smith, E. E., French, R. S., Mezzich, J. (1980). Psychiatric diagnosis as prototype categorization. *Journal of Abnormal Psychology*, 89, 181–193.
- Caprara, G. V., Cervone, D. (2000). *Personality: Determinants, dynamics, and potential*. New York: Cambridge University Press.
- Carey, G. (2003). *Human genetics for the social science*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage.
- Carey, S. (1985). *Conceptual change in childhood*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Carlson, N. R. (1994). *Physiology of behavior* (wyd. 5). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Carpenter, W. B. (1852). *Principles of Human Physiology* (wyd. 4). London: Churchill.
- Carroll, J. B. (1993). *Human cognitive abilities: A survey of factor-analytic studies*. New York: Cambridge University Press.
- Carver, C. S. (2001). Affect and the Functional Bases of Behavior: On the Dimensional Structure of Affective Experience. *Personality and Social Psychology Review*, 5, 345–356.
- Carver, C. S. (2005). Impulse and constraint: Perspectives from personality psychology. Convergence with theory in other areas and potential for integration. *Personality and Social Psychology Review*, 9, 312–333.
- Carver, C. S., Scheier, M. F. (1981). *Attention and self-regulation: A control theory approach to human behavior*. New York: Springer-Verlag.
- Carver, C. S., Scheier, M. F. (1982). Control theory: A useful conceptual framework for personality, social and health psychology. *Psychological Bulletin*, 92, 111–135.
- Carver, C. S., Scheier, M. F. (1985). A control-systems approach to the self-regulation of action. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Action control: From cognition to behavior* (s. 237–265). Berlin: Springer-Verlag.
- Carver, C. S., Scheier, M. F. (1998). *On the self-regulation of behavior*. New York: Cambridge University Press.
- Carver, C. S. (2004). Self-regulation and affect. W: R. F. Baumeister, K. D. Vohs (red.), *Handbook of self-regulation. Research, theory, and applications* (s. 13–39). New York: The Guilford Press.
- Caspi, A. (1998). Personality development across the life course. W: N. Eisenberg (red.), *Handbook of child psychology: Social, emotional, and personality development* (wyd. 5, t. 3, s. 311–388). New York: Wiley.
- Caspi, A., Moffitt, T. E., Morgan, J., Rutter, M., Taylor, A., Arseneault, L., Tully, L., Jacobs, C., Kim-Cohen, J., Polo-Tomas, M. (2004). Maternal expressed emotion predicts children’s antisocial behavior problems: Using monozygotic-twin differences to identify environmental effects on behavioral development. *Developmental Psychology*, 40, 149–161.
- Cattell, J. McK. (1890). Mental tests and measurement. *Mind*, 15, 373–381.
- Cattell, R. B. (1943). The description of personality: Basic traits resolved into clusters. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 38, 476–506.
- Cattell, R. B. (1950). *Personality: A systematic theoretical and factual study*. New York: McGraw-Hill.
- Cattell, R. B. (1965). *The scientific analysis of personality*. Baltimore, MD: Penguin Books.
- Cattell, R. B. (1971). *Abilities: Their structure, growth, and action*. New York: Houghton Mifflin.
- Cattell, R. B. (1978). *The scientific use of factor analysis in behavioral and life sciences*. New York: Plenum Press.
- Cattell, R. B. (1985). *Human motivation and the dynamic calculus*. New York: Praeger.
- Cattell, R. B., Tiner, L. G. (1949). The varieties of structural rigidity. *Journal of Personality*, 17, 321–341.
- Cattell, R. B., Horn, J. L. (1978). A check on the theory of fluid and crystallized intelligence with description of new subtest designs. *Journal of Educational Measurement*, 15, 139–164.

- Ceci, S. J., Williams, W. M. (1997). Schooling, intelligence, and income. *American Psychologist*, 52, 1051–1058.
- Cervone, D. (2004). The architecture of personality. *Psychological Review*, 111, 183–204
- Cervone, D. (2005). Personality architecture: within-person structures and processes. *Annual Reviews of Psychology*, 56, 423–452.
- Cervone, D., Shadel, W. G., Smith, R. E., Fiori, M. (2006). Self-regulation: Reminders and suggestions from personality science. *Applied Psychology: An International Review*, 55, 333–385.
- Chamorro-Premuzic, T. (2006). Creativity versus conscientiousness: Which is a better predictor of student performance. *Applied Cognitive Psychology*, 20, 521–531.
- Chantarujikapong, S. L., Scherrer, J. F., Xian, H., Eisen, S. A., Lyons, M. J., Goldberg, J., Tsuang, M. T., True, W. R. (2001). A twin study of generalized anxiety disorder symptoms, panic disorder symptoms and post-traumatic stress disorder in men. *Psychiatry Research*, 103, 133–145.
- Chapman, L. J., Chapman, A. P. (1959). Atmosphere effect re-examined. *Journal of Experimental Psychology*, 58, 220–226.
- Charaktery. *Psychologia Dziś* (2007). Wydanie specjalne: *Wielkie eksperymenty*, 1.
- Chartrand, T. L., Burgh, J. A. (1999). The chameleon effect: The perception-behavior link and social interaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 893–910.
- Chebat, J.-Ch., Filiatrault, P., Chebat, C. G., Vaninsky, A. (1995). Impact of waiting attribution and consumer mood on perceived quality. *Journal of Business Research*, 34, 191–196.
- Chebat, J.-Ch., Gelinat-Chebat, C. (1995). The impact of mood on time perception, memorization, and acceptance of waiting. *Genetic, Social and General Psychology Monographs*, 121, 411–424.
- Chen, W. J., Chang, H.-W., Wu, M.-Z., Lin, C. C. H., Chang, C., Chiu, Y.-N., Soong, W.-T. (1999). Diagnosis of zygosity by questionnaire and polymerase chain reaction in young twins. *Behavior Genetics*, 29, 115–123.
- Chen, W., Kato, T., Zhu, X., Ogawa, S., Tank, D. W., Ugarhill, K. (1998). Human primary visual cortex and lateral geniculate nucleus activation during visual imagery. *Neuroreport*, 9, 3669–3674.
- Cheney, D. L., Seyfarth, L. M. (1990). *How monkeys see the world*. Chicago: University of Chicago Press.
- Cherry, E. C. (1953). Some experiments on the recognition of speech with one and two ears. *Journal of the Acoustical Society of America*, 25, 957–979.
- Chertok, L., De Saussure, R. (1973/1988). *Revolucja psychoterapeutyczna. Od Mesmera do Freuda*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Chess, S., Thomas, A. (1984). *Origins and evolution of behavior disorders: From infancy to early adult life*. New York: Brunner/Mazel.
- Childers, T. L., Carr, C. L., Peck, J., Carson, S. (2001). Hedonic and utilitarian motivations for online shopping behavior. *Executive Summaries/Journal of Retailing*, 77, 417–424.
- Chlewiński, Z. (1991). *Kształtowanie się umiejętności poznawczych. Identyfikacja pojęć*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Chlewiński, Z., Falkowski, A. (1992). Cechy i relacje w prototypowym i egzemplarzowym modelu kategoryzacji. *Prakseologia*, 3–4, 49–77.
- Chlewiński, Z., Grzywa, A. (1978). Zastosowanie analizy kanonicznej do badania związku lęku z innymi objawami psychopatologicznymi. W: J. Brzeziński (red.), *Wielozmiennowe modele statystyczne w badaniach psychologicznych* (s. 171–183). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Chmielnicka-Kuter, E., Puchalska-Wasył, M. (red.). (2005). *Polifonia osobowości. Aktualne problemy psychologii narracji*. Lublin: Wydawnictwo KUL.
- Chmielowski, B. (2003). *Nowe Ateny. Wybór*. Kraków: Universitas.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. Cambridge, MA: MIT Press. [wyd. pol. (1982). *Zagadnienia teorii składni*. Wrocław: Ossolineum].
- Chomsky, N. (1980). Rules and representations. *Behavioral and Brain Sciences*, 3, 1–61.
- Chomsky, N. (1995). *The minimalist program*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chong, S., Whitelaw, E. (2004). Epigenetic germline inheritance. *Current Opinion in Genetics and Development*, 14, 692–696.
- Chou, K.-L., Lee, T. M. C., Ho, A. H. Y. (2007). Does mood state change risk taking tendency in older adults? *Psychology and Aging*, 22, 310–318.
- Chown, S. M. (1959). Rigidity: A flexible concept. *Psychological Bulletin*, 56, 195–223.
- Choynowski, M. (red.). (1980). *Testy psychologiczne w poradnictwie wychowawczo-zawodowym*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Choynowski, M. (1980). Podręcznik do „Inwentarza Osobowości” H. J. Eysencka. W: M. Choynowski (red.), *Testy psychologiczne w poradnictwie wychowawczo-zawodowym* (s. 493–536). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Choynowski, M. (red.). (1980). *Testy psychologiczne w poradnictwie wychowawczo-zawodowym*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Christianson, S.-A. (1984). The relationship between induced emotional arousal and amnesia. *Scandinavian Journal of Psychology*, 25, 147–160.
- Christianson, S.-A. (1992). Emotional stress and eyewitness memory: a critical review. *Psychological Bulletin*, 112, 284–309.
- Chuderski, A. (2005). *Kontrola poznawcza w przełączaniu uwagi między zadaniami: model obliczeniowy*. Niepublikowana praca doktorska. Uniwersytet Jagielloński.
- Churchland, P. M. (1996/2002). *Mechanizm rozumu, siedlisko duszy: filozoficzna podróż w głąb mózgu*. Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Chwalisz, K., Diener, E., Gallagher, D. (1988). Autonomic arousal feedback and emotional experience: Evidence from the spinal cord injured. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 820–828.
- Cialdini, R. B. (1994). *Wywieranie wpływu na ludzi*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Cialdini, R. B. (2009). *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka* (wyd. 6). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Clancy, J., Noyes, R., Jr. (1976). Anxiety neurosis: A disease for the medical model. *Psychosomatics*, 17, 90–93.
- Clark, A. (1997). *Being there: Putting brain, body, and the world together again*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Clark, M. S., Isen, M. A. (1982). Toward understanding the relationship between feeling states and social behavior. W: A. H. Hastorf, M. A. Isen (red.), *Cognitive social psychology* (s. 73–108). New York: Elsevier.
- Clark, R. E., Manns, J. R., Squire, L. R. (2001). Trace and delay eye-blink conditioning: Contrasting phenomena of declarative and non-declarative memory. *Psychological Science*, 12, 304–308.
- Clarke, S., Robertson, I. T. (2005). A meta-analytic review of the Big Five personality factors and accident involvement in occupational and non-occupational settings. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 78, 355–376.
- Cloninger, C. R. (1986). A unified biosocial theory of personality and its role in the development of anxiety states. *Psychiatric Developments*, 3, 167–226.
- Cloninger, C. R. (1987). Neurogenetic adaptive mechanisms in alcoholism. *Science*, 236, 410–416
- Cloninger, C. R., Svrakic, D. M., Przybeck, T. R. (1993). A psychological model of temperament and character. *Archives of General Psychiatry*, 50, 975–990.
- Clore, G. L., Schwarz, N., Conway, M. (1994). Cognitive causes and consequences of emotion. W: R. S. Wyer, T. K. Srull (red.), *Handbook of social cognition* (wyd. 2, s. 323–417). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

- Cofer, C. N., Appley, M. H. (1972). *Motywacja. Teoria i badania*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Coffelt, N. L., Forehand, R., Olson, A. L., Jones, D. J., Gaffney, C. A., Zens, M. S. (2006). A longitudinal examination of the link between parent alcohol problems and youth drinking: the moderating roles of parent and child gender. *Addictive Behaviors*, 31, 593–605.
- Cohen, G. (1983). *The psychology of cognition*. London: Academic Press.
- Cohen, J. (1988). Współczynnik r_C jako miara podobieństwa profiliów niezmienna względem odwracania zmiennych. W: J. Brzeziński (red.), *Problemy teorii, rzetelności, konstrukcji i analizy wyników testów psychologicznych* (s. 240–247). Warszawa: Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Collette, F., Van der Linden, M. (2002). Brain imaging of the central executive component of working memory. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 26, 105–125.
- Collins, A. M., Loftus, E. F. (1975). A spreading activation theory for semantic processing. *Psychological Review*, 82, 407–429.
- Collins, A. M., Quilian, M. R. (1969). Retrieval time from semantic memory. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 8, 240–247.
- Colom, R., Jung, R. E., Haier, R. J. (2006). Distributed brain sites for the *g*-factor of intelligence. *NeuroImage*, 31, 1359–1365.
- Comings, D. E., Gade-Andavolu, R., Gonzales, N., Wu, S., Muhleman, D., Blake, H., Mann, M. B., Dietz, G., Saucier, G., MacMurray, J. P. (2000). A multivariate analysis of 59 candidate genes in personality traits: the temperament and character traits. *Clinical Genetics*, 58, 375–385.
- Comings, D. E., Muhleman, D., Gysin, R. (1996). The dopamine D2 receptor (DRD2) gene in posttraumatic stress disorder: a study and replication. *Biological Psychiatry*, 40, 368–372.
- Conn, S. R., Rieke, M. L. (1994). (red.), *The 16PF fifth edition technical manual*. Champaign, IL: IPAT.
- Conway, M. A. (1996). Autobiographical knowledge and autobiographical memories. W: D. C. Rubin (red.), *Remembering our past. Studies in autobiographical memory* (s. 67–93). Cambridge: Cambridge University Press.
- Conway, M. A., Pleydell-Pearce, C. (2000). The construction of autobiographical memories in the self-memory system. *Psychological Review*, 107, 261–288.
- Cook, T. D., Campbell, D. T. (1979). *Quasi experimentation: Design and Analytical Issues for Field Settings*. Chicago: Rand McNally.
- Cooper, L. A. (1975). Mental rotation of random two-dimensional shapes. *Cognitive Psychology*, 7, 20–43.
- Cooper, L. A., Shepard, R. N. (1973). The time required to prepare for a rotated stimulus. *Memory and Cognition*, 1, 246–250.
- Cooper, M. L., Shapiro, C. M., Powers, A. M. (1998). Motivations for sex and risky sexual behavior among adolescents and young adults: A functional perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 1528–1558.
- Corey, G. (2005). *Teoria i praktyka poradnictwa i psychoterapii*. Poznań: Zysk i S-ka.
- Corso, F. (1973). Neural quantum controversy in sensory psychology. *Science*, 181, 467–468.
- Cosmides, L. (1989). The logic of social exchange: Has natural selection shaped how humans reason? Studies with the Wason selection task. *Cognition*, 31, 187–276.
- Cosmides, L., Tooby, J. (2005). Psychologia ewolucyjna a emocje. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 128–159). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Costa, P. T., Jr., McCrae, R. R. (1992a). Four ways five factors are basic. *Personality and Individual Differences*, 13, 653–665.
- Costa, P. T., Jr., McCrae, R. R. (1992b). *Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Costa, P. T., McCrae, R. R., Dombroski, T. M. (1989). Agreeableness versus antagonism: Explication of a potential risk factor for CHD. W: A. W. Siegman, T. M. Dombroski (red.), *In search of coronary-prone behavior: beyond Type A* (s. 41–63). Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Costa, P. T., Jr., McCrae, R. R. (2001). A theoretical context for adult temperament. W: T. D. Wachs, G. A. Kohnstamm (red.), *Temperament in context* (s. 1–21). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Cowan, N. (1999). An embedded processes model of working memory. W: A. Miyake, P. Shah (red.), *Models of working memory: Mechanism of active maintenance and executive control* (s. 62–101). Cambridge: Cambridge University Press.
- Cowan, N. (2001). The magical number four in short-term memory: A reconsideration of mental storage capacity. *Behavioral and Brain Sciences*, 24, 87–114.
- CPA/SCP, Canadian Psychological Association / Société Canadienne de Psychologie (2000). *Canadian code of ethics for psychologists*. www.cpa.ca. Pozyskano: 20.12.2007.
- Craik, F. I. M., Lockhart, R. S. (1972). Levels of processing: A framework for memory research. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 11, 671–684.
- Craik, K. J. W. (1943). *The nature of explanation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crawford, J. R., Deary, I. J., Allan, K. M., Gustafsson, J.-E. (1998). Evaluating competing models of the relationship between inspection time and psychometric intelligence. *Intelligence*, 26, 27–42.
- Crews, F. (2001). *Wojna o pamięć. Spór o dziedzictwo Freuda*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Crocker, L., Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Cronbach, L. J. (1957/2006). Dwa nurty psychologii naukowej. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 21–43). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (wyd. 5). New York: Harper Collins Publishers.
- Cronbach, L. J., Gleser, G. C., Nanda, H., Rajaratnam, N. (1972). *The dependability of behavioral measurement*. New York: Wiley.
- Cronbach, L. J., Meehl, P. E. (1955/2005). Trafność teoretyczna testów psychologicznych. W: J. Brzeziński (red.), *Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 403–430). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Cronbach, L. J., Snow, R. E. (1977). *Aptitudes and instructional methods: A handbook for research on interactions*. New York: Irvington.
- Cross, S., Markus, H. (1991). Possible Selves across the Life Span. *Human Development*, 34, 230–255.
- Crowitz, H. F., Schiffman, H. (1974). Frequency of episodic memories as a function of their age. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 4, 517–518.
- Crumbaugh, J. C., Maholick, L. T. (1981). *Manual and instructions for the Purpose-in-Life Test*. Munster, Indiana: Psychometric Affiliates.
- Csikszentmihalyi, M. (1975). *Beyond boredom and anxiety*. San Francisco: Jossey Bass.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Przeptyw* (wyd. 1). Warszawa: Studio Emka.
- Csikszentmihalyi, M. (2005). *Przeptyw. Psychologia optymalnego doświadczenia* (wyd. 2). Taszów: Biblioteka Moderatora
- Curtis, W. J., Cicchetti, D. (2003). Moving research on resilience into the 21st century: Theoretical and methodological considerations in examining the biological contributors to resilience. *Development and Psychopathology*, 15, 773–810.
- Cyankiewicz, A. (1784). *Logika, czyli myśli z Locke'a o rozumie ludzkim ujęte*. Kraków: Szkoła Główna.
- Cybulski, N. N. (1887). *O hipnotyzmie ze stanowiska fizjologicznego*. Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Czapiński, J. (1985). *Wartościowanie – zjawisko inklinacji pozytywnej: O naturze optymizmu*. Wrocław: Ossolineum.

- Czapiński, J. (2004a). Spotkanie dwóch tradycji: hedonizmu i eudajmonizmu. W: J. Czapiński (red.), *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka* (s. 13–17). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (red.) (2004b). *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czarnota-Bojarska, J. (1998). *Selekcja zawodowa*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Czerlinski, J., Gigerenzer, G., Goldstein, D. G. (1999). How good are simple heuristics? W: G. Gigerenzer, P. M. Todd, the ABC Research Group (red.), *Simple heuristics that make us smart* (s. 97–118). Oxford: Oxford University Press.
- Czerniawska, E. (2005). Niezwykłe osiągnięcia pamięciowe: wrodzone, czy wyćwiczone? W: E. Czerniawska (red.), *Pamięć. Zjawiska zwykłe i niezwykłe* (s. 221–264). Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Czerniawska, E., Hankala, A. (2005). Czy ejdetyzm może wspomagać pamięć? W: E. Czerniawska (red.), *Pamięć. Zjawiska zwykłe i niezwykłe* (s. 163–180). Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Czeżowski, T. (1969). *Odczyty filozoficzne*. Toruń: Wydawnictwo UMK.
- D'Esposito, M., Detre, J. A., Aguirre, G. K., Stallcup, M., Allsop, D. C., Tippet, T. J., Farah, M. (1997). A functional MRI study of mental image generation. *Neuropsychologia*, 35, 725–730.
- Daly, M., Wilson, M. I. (1988). *Homicide*. Chicago: Aldine de Gruyter.
- Daly, M., Wilson, M. I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5, 77–81.
- Damasio, A. R. (1999). *Bląd Kartezjusza. Emocje, rozum i ludzki mózg*. Poznań: Rebis.
- Damasio, A. R. (2000). *Tajemnica świadomości. Jak ciało i emocje współtworzą świadomość*. Poznań: Rebis.
- Darwin, K. (1859/1955). *O powstawaniu gatunku drogą doboru naturalnego, czyli o utrzymywaniu się doskonalszych ras w walce o byt*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne.
- Darwin, K. (1872/1988). *O wyrazie uczuć u człowieka i zwierząt*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Daubman, K. A., Heatherington, L., Ahn, A. (1992). Gender and the self-presentation of academic achievements. *Sex Roles: A Journal of Research*, 27, 187–204.
- Davenport, W. H. (1976). Sex in cross-cultural perspective. W: F. A. Beach (red.), *Human sexuality in four perspectives* (s. 115–163). Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Davidson, D. (1970/1992). *Esaje o prawdzie, języku i umyśle*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Davies, I. R. L., Sowden, P. T., Jerrett, D. T., Jerrett, T., Corbett, G. G. (1998). A cross-cultural study of English and Setswana speakers on a colour triads task: A test of the Sapir-Whorf hypothesis. *British Journal of Psychology*, 89, 1–15.
- Davies, N. (1981). *God's playground. A history of Poland* (t. 2). Oxford: Clarendon Press. [wyd. pol. (1987). *Boże igrzysko*. Warszawa: Wydawnictwo Przedświt].
- Davies, N. (1995). *Serce Europy. Krótka historia Polski*. Londyn: Aneks.
- Dawid, J. W. (1896). *Zasób umysłowy dziecka. Przyczynek do psychologii doświadczalnej*. Warszawa: Wydawnictwo Przeglądu Powszechnego.
- Dawkins, R. (1996). *Samolubny gen*. Warszawa: Prószyński i S-ka.
- De Jong, R. (2000). An intention – activation account of residual switch cost. W: S. Monsell, J. Driver (red.), *Control of cognitive processes. Attention and performance* (t. 18, s. 357–376). Cambridge, MA: MIT Press.
- De Jong, R., Coles, M. G. H., Logan, G. D., Gratton, G. (1990). In search of the point of no return: The control of response processes. *Journal of Experimental Psychology. Human Perception and Performance*, 16, 164–182.
- De Luca, A., Rizzardi, M., Buccino, A., Alessandrini, R., Salvioli, G. P., Filograsso, N., Novelli, G., Dallapiccola, B. (2003). Association of dopamine D4 receptor (DRD4) exon III repeat polymorphism with temperament in 3-year-old-infants. *Neurogenetics*, 4, 207–212.
- De Raad, B. (1992). The replicability of the Big Five personality dimensions in three word-classes of the Dutch language. *European Journal of Personality*, 6, 15–29.
- De Raad, B. (2000). *The big five personality factors: The psycholexical approach to personality*. Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
- De Raad, B., Schouwenburg, H. C. (1996). Personality in learning and education: A review. *European Journal of Personality*, 10, 303–336.
- Deady, D. K., North, T. N., O'Carroll, R. E. (2005). *Emotional awareness, expressivity and the capacity to consolidate memory for emotional events, in patients with total spinal cord transection*. Referat wygłoszony na sesji Psychobiology Section, Cardiff University.
- Deary, I. J. (1993). Inspection time and WAIS-R IQ subtypes: A confirmatory factor analysis study. *Intelligence*, 17, 223–236.
- Deary, I. J. (2000). *Looking down on human intelligence: From psychometrics to the brain*. Oxford: Oxford University Press.
- Deary, I. J., Battersby, S., Whiteman, M. C., Connor, J. M., Fowkes, F. G. R., Harmor, A. (1999). Neuroticism and polymorphisms in the serotonin transporter gene. *Psychological Medicine*, 29, 735–739.
- Deater-Deckard, K., Petrill, S. A. (2004). Parent-child dyadic mutuality and child behavior problems: an investigation of gene-environment processes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45, 1171–1179.
- DeCharms, R. (1968). *Personal causation: The internal affective determinants of behavior*. New York: Academic Press.
- Deci, E., Eghari, H., Patrick, B., Leone, D. (1994). Facilitating internalization: the self-determination theory perspective. *Journal of Personality*, 62, 119–142.
- Deci, E. L. (1971). The effects of externally mediated rewards on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 18, 105–115.
- Deci, E. L. (1972a). Intrinsic motivation, extrinsic reinforcement, and inequity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 22, 113–120.
- Deci, E. L. (1972b). The effects of contingent and noncontingent rewards and controls on intrinsic motivation. *Organizational Behavior and Human Performance*, 8, 217–229.
- Deci, E. L. (1975). *Intrinsic motivation*. New York: Plenum.
- Deci, E. L., Koestner, R., Ryan, R. M. (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin*, 125, 627–668.
- Deci, E. L., Nezlek, J., Sheinman, L. (1981). Characteristics of the rewarder and intrinsic motivation for the rewarder. *Journal of Personality and Social Psychology*, 40, 1–10.
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self determination in human behavior*. New York: Plenum Press.
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. W: R. Dienstbier, R. M. Ryan (red.), *Nebraska Symposium on Motivation: 1990* (s. 237–288). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (2000). The „What” and „Why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11, 4, 227–268.
- Definitions in epigenetics (2003). *Annals of the New York Academy of Sciences*, 983, 321–328.
- Delk, J. L., Fillenbaum, S. (1965). Differences in perceived color as a function of characteristic color. *American Journal of Psychology*, 78, 290–293.
- Dempster, F. N., Brainerd, Ch. J. (1995). *Selective attention and the inhibitory control of cognition*. San Diego: Academic Press.
- Denis, M., Carfantan, M. (1985). People's knowledge about images. *Cognition*, 20, 49–60.
- Dennett, D. C. (1997). *Natura umysłów*. Warszawa: CiS.
- Depue, R. A., Spoont, M. R. (1986). Conceptualizing a serotonin trait: A behavioral dimension of constraint. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 487, 47–62.

- Derryberry, D., Rothbart, M. K. (1988). Arousal, affect, and attention as components of temperament. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55, 958–966.
- Descartes, R. (1649/1958). *Namiętności duszy*. Warszawa: Państwo Wydawnictwo Naukowe.
- Dessoir, M. (1889). *Das Doppel-Ich*. Berlin: Gesellschaft für Experimental-Psychologie zu Berlin.
- Deutsch, J. A., Deutsch, D. (1963). Attention: Some theoretical considerations. *Psychological Review*, 70, 80–90.
- DeVolder, M., Lens, W. (1982). Academic achievement and future time perspective as a cognitive-motivational concepts. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42, 566–571.
- Diamond, S. (1957). *Personality and temperament*. New York: Harper & Brothers.
- Dibbelt, S., Kuhl, J. (1994). Volitional processes in decision making: Personality and situational determinants. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Volition and personality. Action versus state orientation* (s. 177–194). Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
- Diener, E. (1994). Assessing subjective well-being: Progress and opportunities. *Social Indicators Research*, 31, 103–157.
- Diener, E., Emmons, R. A. (1984). The independence of positive and negative affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 1105–1117.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125, 276–302.
- Dienes, Z., Perner, J. (2004). Wiedza ukryta u ludzi i w sieciach koneksjonistycznych. W: G. Underwood (red.), *Utajone poznanie* (s. 247–276). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Dilthey, W. (1883). Einleitung in die Geisteswissenschaften. W: W. Dilthey. *Gesammelte Schriften* (t. 1). Leipzig, Berlin: Teubner.
- Dilthey, W. (1910/2004). *Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych*. Gdańsk: słowo/ obraz terytoria.
- Dobroczyński, B. (1997). *New Age*. Kraków: Znak.
- Dobroczyński, B. (2001). *Ciemna strona psychiki. Geneza i historia idei nieświadomości* (wyd. 3). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Dobroczyński, B. (2005). *Idea nieświadomości w polskiej myśli psychologicznej przed Freudem*. Kraków: Universitas.
- Dobroczyński, B. (2007). Józefa Kremiera projekt psychologii naukowej. W: J. Maj (red.), *Józef Kremer (1806–1875)* (s. 121–135). Kraków: TAIWPN Universitas.
- Doliński, D. (1992). *Przypisywanie moralnej odpowiedzialności*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Doliński, D. (1993). *Orientacja defensywna*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Doliński, D., Gromski, W., Szmajke, A. (1986). Rzucanie kłód pod własne nogi. Jonesa i Berglasa teoria autohandicapu. *Przegląd Psychologiczny*, 29, 645–672.
- Doliński, D., Błoch, B. (2006). *Ukryte sensory zachowania. Rozmowy o wywieraniu wpływu i reklamie*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Doliński, D., Szmajke, A. (1994). *Samoutrudnianie. Dobre i złe strony rzucania kłód pod własne nogi*. Olsztyn: Pracownia Wydawnicza PTP.
- Doliński, D., Szmajke, A., Gromski, W. (1990). On the defensive function of own weaknesses: Self-handicapping strategy or excuses after failure. *Polish Psychological Bulletin*, 21, 157–165.
- Dollard, J., Miller, N. E. (1967). *Osobowość i psychoterapia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Donahue, E. M., Robins, R. W., Roberts, B. W., John, O. P. (1993). The divided self: Concurrent and longitudinal effects of psychological adjustment and social roles on self-concept differentiation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 834–846.
- Donaszewicz, Z., Gryniewicz, T. (2007). By komputer wreszcie kłął soczyście. *Gazeta Wyborcza*, 12 listopada 2007 (30–31), 264, (1572).
- Donovan, R. J., Rossiter, J. (1982). Store atmosphere: An environmental psychology approach. *Journal of Retailing*, 58, 34–57.
- Dovidio, J. F., Gaertner, S. L., Isen, A. M., Lowrance, R. (1995). Group representations and intergroup bias: Positive affect, similarity, and group size. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21, 856–865.
- Dowgird, A. (1821). *O logice, metafizyce i filozofii moralnej. Rozprawa na skutek konkursu*. Wilno: W drukarni A. Marcinkowskiego.
- Dowgird, A. (1828). *Wykład przyrodzonych myślenia prawideł, czyli logika teoretyczna i praktyczna*. Połock: Druk XX Pijarów.
- Dowgird, A. (1839). Rzeczywistość poznań ludzkich. *Wizerunki i Roztrząsania Naukowe, poczet nowy* 2, t. 5, 5–81.
- Dragan, W. L., Oniszczenko, W. (2005). Polymorphisms in the serotonin transporter gene and their relationship to temperamental traits measured by the Formal Characteristics of Behavior – Temperament Inventory: Activity and Emotional reactivity. *Neuropsychobiology*, 51, 269–274.
- Dragan, W. Ł. (2005). Strategie poszukiwania genów współdeterminujących różnice indywidualne w zachowaniu. *Psychologia – Etoologia – Genetyka*, 12, 41–57.
- Dragan, W. Ł., Oniszczenko, W. (2006). Association of a functional polymorphism in the serotonin transporter gene with personality traits in females in a Polish population. *Neuropsychobiology*, 54, 45–50.
- Drat-Ruszczak, K. (2000). Teorie osobowości – podejście psychodynamiczne i humanistyczne. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki* (t. 2, s. 601–652). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Drickamer, L. C., Vessey, S. H. (1986). *Animal behavior: concepts, processes, and methods*. Boston, MA: Prindle, Weber & Schmidt.
- Driskell, J. E., Copper, C., Moran, A. (1994). Does mental practice enhance performance. *Journal of Applied Psychology*, 79, 481–492.
- Dröschner, V. B. (1982). *Regula przetrwania*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Drury, N. (1995). *Psychologia transpersonalna. Ludzki potencjał*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Drwal, R. Ł. (1995). *Adaptacja kwestionariuszy osobowości. Wybrane zagadnienia i techniki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Dryjski, A. (1929). Rozbiór i krytyka głównych założeń psychoanalizy. *Kwartalnik Filozoficzny*, 7, 419–465.
- Dryjski, A. (1931). Współczesne teorie podświadomości. *Kwartalnik Filozoficzny*, 9, 37–74, 115–152, 219–256.
- DuBois, P. H. (1970). *A history of psychological testing*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Duclos, S. E., Laird, J. D., Schneider, E., Sexter, M., Stern, L., VanLighten, O. (1989). Emotion-specific effects of facial expressions and postures of emotional experience. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 100–108.
- Duffy, E. (1962). *Activation and behavior*. New York: Wiley.
- Dummett, M. (1978). *Truth and other enigmas*. London: Duckworth.
- Dummett, M. (1998). *Logiczna podstawa metafizyki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Dunbar, R. I. M. (1993). Coevolution of neocortical size, group size, and language in humans. *Behavioral and Brain Sciences*, 16, 681–735.
- Duncan, J., Seitz, R. J., Kolodny, J., Bor, D., Herzog, H., Ahmed, A., Newell, F. N., Emslie, H. (2000). A neural basis for general intelligence. *Science*, 289, 457–460.
- Duncker, K. (1945). *On problem-solving*. Psychological Monographs, t. 58. Washington: APA.
- Duval, S., Wicklund, R. A., Fine, R. L. (1972). Avoidance of objective self-awareness under conditions of high and low intra-self discrepancy. W: S. Duval, R. A. Wicklund (red.), *A theory of objective self-awareness* (s. 16–21). New York: Academic Press.
- Dweck, C. S. (1986). Motivational processes affecting learning. *American Psychologist*, 41, 1040–1048.
- Dweck, C. S. (1996). Implicit theories as organizers of goals and behavior. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior* (s. 69–90). New York: Guilford Press.

- Dweck, C. S. (2000). *Self-theories: Their role in motivation, personality, and development*. Philadelphia: Psychology Press.
- Dworkin, R. (1985). *A matter of principle*. Cambridge: Harvard University Press.
- Dworkin, R. (1977/1998). *Biorąc prawa poważnie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Dworkin, R. (2006). *Is democracy possible here? Principles for a new political debate*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Dworzaczek, F. G. K. (1857). *Rzecz dotycząca filozofii medycyny*. Warszawa: W drukarni S. Orgelbranda.
- Dybel, P. (2000). *Urwane ścieżki. Przybyszewski – Freud – Lacan*. Kraków: Universitas.
- Dybowski, M. (1946). *Działanie woli. Na tle badań eksperymentalnych*. Poznań: Księgarnia Akademicka.
- Dybowski, M. (1947). *O typach woli. Badania eksperymentalne* (wyd. 2, uzup.). Poznań: Księgarnia Akademicka.
- Dymkowski, M. (1993). *Poznanwanie siebie. Umotywowane sprawdziany samowiedzy*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Dziekoński, J. B. (1841). Związek sił żywotnych z organizmem. *Biblioteka Warszawska*, t. 3, 635–668.
- Dzwonkowska, I., Lachowicz-Tabaczek, K., Łaguna, M. (w druku). *Globalna samoocena – polska adaptacja skali SES M. Rosenberga*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Easterbrook, J. A. (1959). The effect of emotion on cue utilization and the organization of behavior. *Psychological Review*, 66, 183–201.
- Ebbinghaus, H. (1885). *Über das Gedächtnis*. Leipzig: Luncker.
- Ebbinghaus, H. (1908). *Abriss der Psychologie*. Leipzig: Veit.
- Ebstein, R. P., Benjamin, J., Belmaker, R. H. (2003). Behavioral genetics, genomics, and personality. W: R. Plomin, J. C. DeFries, I. W. Craig, P. McGuffin (red.), *Behavioral genetics in the postgenomic era* (s. 365–388). Washington, DC: American Psychological Association.
- Edelman, S., Weinshall, D. (1998). Computational approaches to shape constancy. W: V. Walsh, J. Kulikowski (red.), *Perceptual constancy: why things look as they do* (s. 124–143). New York: Cambridge University Press.
- Edelmann, R. J. (1992). *Anxiety. Theory, research, and intervention in clinical and health psychology*. Chichester: Wiley.
- Edgeworth, F. Y. (1892). Correlated averages. *Philosophical Magazine*, 34, 190–204.
- Edwards, W. (1953). The theory of decision making. *Psychological Bulletin*, 51, 380–417.
- EFPPA, European Federation of Professional Psychologists Associations (1995). *Meta-Code of Ethics*. <http://www.cop.es/efppa/meta-code.htm>. Pozyskano 11.11.2007.
- Egloff, B., Schmukle, S. C., Burns, L. R., Schwerdtfeger, A. (2006). Spontaneous emotion regulation during evaluated speaking tasks: Associations with negative affect, anxiety expression, memory, and physiological responding. *Emotion*, 6, 356–366.
- Eibl-Eibesfeldt, I. (1973). The expressive behavior of the deaf-and-blind-born. W: M. Von Cranach, I. Vine (red.), *Social communication and movement* (s. 163–194). New York: Academic Press.
- Eibl-Eibesfeldt, I. (1975). *Ethology: The biology of behavior*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Eibl-Eibesfeldt, I. (1987). *Miłość i nienawiść*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Eibl-Eibesfeldt, I., Wickler, W. (1968). Ethology. W: *International encyclopedia of the social sciences* (s. 186–193). New York: Macmillan and Free Press.
- Eisold, K. (2005). Using Bion. *Psychoanalytic Psychology*, 22, 357–369.
- Ekman, P. (1972). Universals and cultural differences in facial expressions of emotion. W: J. Cole (red.), *Nebraska Symposium on Motivation* (s. 207–283). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Ekman, P. (1980). *Face of man: Expressions of universal emotions in a New Guinea Village*. New York: Garland STMP Press.
- Ekman, P. (1992). Argument for basic emotions. *Cognition and Emotion*, 6, 169–200.
- Ekman, P. (1997). *Kłamstwo i jego wykrywanie w biznesie, polityce, małżeństwie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Ekman, P., Davidson, R. (red.). (1998). *Natura emocji*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Ekman, P., Friesen, W. V. (1969). The repertoire of nonverbal behavior: categories, origins, usage and coding. *Semiotica*, 1, 49–98.
- Ekman, P., Friesen, W. V. (1971). Constants across cultures in the face of emotion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 17, 124–129.
- Ekman, P., Friesen, W. V., Ancoli, S. (1980). Facial signs of emotional experience. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 1125–1134.
- Ekman, P., Friesen, W. V., Simons, R. C. (1985). Is the startle reaction an emotion? *Journal of Personality and Social Psychology*, 49, 1416–1426.
- Ekman, P., Hager, J. C., Friesen, W. V. (1981). The symmetry of emotional and deliberate facial actions. *Psychophysiology*, 18, 101–106.
- Ekman, P., Levenson, R. W., Friesen, W. V. (1983). Autonomic nervous system activity distinguishes among emotions. *Science*, 221, 1208–1210.
- Ekman, P., Sorenson, E. R., Friesen, W. V. (1969). Pan-cultural elements in the facial expressions of emotions. *Science*, 164, 86–88.
- Eley, T. C., Bolton, D., O'Connor, T. G., Perrin, S., Smith, P., Plomin, R. (2003). A twin study of anxiety-related behaviours in pre-school children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 44, 945–960.
- Eliade, M. (1999). *Sacrum i profanum*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Eliasz, A. (1974). *Temperament a osobowość*. Wrocław: Ossolineum.
- Eliasz, A. (1981). *Temperament a system regulacji stymulacji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Eliasz, A. (1985). Transational model of temperament. W: J. Strelau (red.), *Temperamental bases of behavior: Warsaw studies on individual differences* (s. 41–78). Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Eliasz, A. (1990). Broadening the concept of temperament: From disposition to hypothetical construct. *European Journal of Personality*, 4, 287–302.
- Ellenberger, H. (1970). *The Discovery of the Unconscious. The History and Evolution of Dynamic Psychiatry*. New York: Basic Books.
- Ellingson, R. J. (1966). Relationship between EEG and test intelligence: A commentary. *Psychological Bulletin*, 65, 91–98.
- Elliot, A. J., Harackiewicz, J. M. (1996). Approach and avoidance achievement goals and intrinsic motivation: A mediational analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 968–980.
- Elliot, A. J., Church, M. A. (1997). A hierarchical model of approach and avoidance achievement motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 218–232.
- Ellsworth, P. C., Smith, C. A. (1988). From appraisal to emotion: Differences among unpleasant feelings. *Motivation and Emotion*, 12, 271–302.
- Ellsworth, P. C., Tong, E. M. W. (2006). What does it mean to be angry at yourself? Categories, appraisals, and the problem of language. *Emotion*, 6, 572–586.
- Embretson, S. E. (2000). *Item response theory for psychologists*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Emde, R. N., Plomin, R., Robinson, J., Corley, R., DeFries, J., Fulker, D. W., Reznick, J. S., Campos, J., Kagan, J., Zahn-Waxler, C. (1992). Temperament, emotion, and cognition at fourteen months: The MacArthur Longitudinal Twin Study. *Child Development*, 63, 1437–1455.
- Emmons, R. A. (1992). Abstract versus concrete goals: Personal striving level, physical illness, and psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 292–300.
- Emmons, R. A. (1996). Striving and feeling: Personal goals and subjective well-being. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The*

- psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior (s. 313–337). New York: Guilford Press.
- Emmons, R. A., King, L. A. (1988). Conflict among personal strivings: Immediate and long-term implications for psychological and psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 1040–1048.
- Emmons, R. A., McCullough, M. E. (2003). Counting blessings versus burdens: An experimental investigation of gratitude and subjective well-being in daily life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 377–389.
- Epstein, S. (1967). Toward a unified theory of anxiety. W: B. A. Maher (red.), *Progress in experimental personality research* (t. 4, s. 2–90). New York: Academic Press.
- Epstein, S. (1979). The stability of behavior: On predicting most of the people much of the time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 1097–1126.
- Epstein, S. (1983). Aggregation and beyond: Some basic issues on the prediction of behavior. *Journal of Personality*, 51, 360–393.
- Epstein, S. (1984). The stability of behavior across time and situations. W: R. Zucker, J. Aronoff, A. I. Rabin (red.), *Personality and the prediction of behavior* (s. 209–268). San Diego, CA: Academic Press.
- Epstein, S. (1990). Wartości z perspektywy poznawczo-przeżywciowej teorii „ja”. W: J. Reykowski, N. Eisenberg, E. Staub (red.), *Indywidualne i społeczne wyznaczniki wartościowania* (s. 11–32). Wrocław: Instytut Psychologii PAN.
- Epstein, S. (2006). Conscious and unconscious self-esteem from the perspective of Cognitive-Experiential Self-Theory. W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 69–76). New York: Psychology Press.
- Erber, R., Wegner, D. M., Theriault, N. (1996). On being cool and collected: Mood regulation in anticipation of social interaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 757–766.
- Eriksen, B. A., Eriksen, C. W. (1974). The importance of being first: A tachostopic study of the contribution of each letter to the recognition of four-letter words. *Perception and Psychophysics*, 15, 66–72.
- Eriksen, C. W., Coles, M. G. H., Morris, L. R., O'Hara, W. P. (1985). An electromyographic examination of response competition. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 23, 165–168.
- Erikson, E. H. (1985/2002). *Dopelniony cykl życia*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
- Ertl, J. P. (1966). Evoked potentials and intelligence. *Revue, de l'Université d'Ottawa*, 36, 599–607.
- Ertl, J. P., Schafer, E. W. P. (1969). Brain response correlates of psychometric intelligence. *Nature*, 223, 421–422.
- Evans, J. St. B. T. (1989). *Bias in human reasoning*. Hove, UK: Lawrence Erlbaum.
- Evans, J. St. B. T. (1991). Theories of human reasoning: The fragmented state of the art. *Theory and Psychology*, 1, 83–105.
- Evans, J. St. B. T., Barston, J. I., Pollard, P. (1983). On the conflict between logic and belief in syllogistic reasoning. *Memory and Cognition*, 11, 295–306.
- Eysenck, H. J. (1957). *The dynamics of anxiety and hysteria*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Eysenck, H. J. (1970). *The structure of human personality* (wyd. 3). London: Methuen.
- Eysenck, H. J. (1987). Arousal and personality: The origins of a theory. W: J. Strelau, H. J. Eysenck (red.), *Personality dimensions of arousal* (s. 1–13). New York: Plenum.
- Eysenck, H. J. (1990). Biological dimensions of personality. W: L. A. Pervin (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 244–276). New York: Guilford Press.
- Eysenck, H. J. (1991). *Smoking, personality, and stress. Psychosocial factors in the prevention of cancer and coronary heart disease*. New York: Springer-Verlag.
- Eysenck, H. J. (1994). The big five or giant three: Criteria for a paradigm. W: C. F. Halverson Jr., G. A. Kohnstamm, R. P. Martin (red.), *The developing structure of temperament and personality from infancy to adulthood* (s. 37–51). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Eysenck, H. J., Eysenck, M. W. (1985). *Personality and individual differences: A natural science approach*. New York: Plenum.
- Eysenck, H. J., Wilson, G. D. (1973). *The experimental study of Freudian theories*. New York: Harper & Row.
- Eysenck, S. B. G., Eysenck, H. J., Barrett, P. (1985). A revised version of the Psychoticism scale. *Personality and Individual Differences*, 6, 21–29.
- Fairbairn, W. R. D. (1952). *Psychoanalytic studies of personality*. London: Tavistock.
- Falkowski, A. (1990). Podobieństwo poznawcze w kategoryzacji percepcyjnej: Badania empiryczne w egzemplarzowym modelu kategoryzacji. *Przegląd Psychologiczny*, 33, 293–312.
- Falkowski, A. (2000). Spostrzeganie jako mechanizm tworzenia doświadczenia za pomocą zmysłów. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki* (t. 2, s. 26–55). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Falkowski, A., Feret, B. (1990). Prototype and exemplar models in categorization: A simulatory comparison analysis. *Polish Psychological Bulletin*, 21, 199–213.
- Falkowski, A., Tyszka, T. (2001). *Psychologia zachowań konsumenckich*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Falkowski, A., Tyszka, T. (2009). *Psychologia zachowań konsumenckich* (wyd. 2). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Farah, M. (1988). Is visual imagery really visual? Overlooked evidence from neuropsychology. *Psychological Review*, 95, 307–317.
- Faraone, S. V., Laesky-Su, J., Glatt, S. J., Van Eerdewegh, P., Tsuang, M. T. (2006). Early onset bipolar disorder possible linkage to chromosome 9q34. *Bipolar Disorders*, 8, 144–151.
- Fava, M., Rankin, M. A., Wright, E. C., Alpert, J. E., Nierenberg, A. A., Pava, J., Rosenbaum, J. F. (2000). Anxiety disorders in major depression. *Comprehensive Psychiatry*, 41, 97–102.
- Feather, N. T. (1961). The relationship of persistence at a task to expectations of success and achievement-related motives. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63, 552–561.
- Fechner, G. T. (1860). *Elemente der psychophysik*. Leipzig: Breitkopf and Hartel.
- Fehr, B., Russell, J. A. (1984). Concept of emotion viewed from a prototype perspective. *Journal of Experimental Psychology: General*, 113, 464–486.
- Feldman Barrett, L. (1998). Discrete emotions or dimensions? The role of valence focus and arousal focus. *Cognition and Emotion*, 12, 579–599.
- Feldman, L. (1995). Valence focus and arousal focus: Individual differences in the structure of affective experience. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 153–166.
- Fenichel, O. (1945). *The psychoanalytic theory of neurosis*. New York: Norton.
- Ferguson, G. A., Takane, Y. (2003). *Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice* (wyd. 3). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Fernberger, S. W. (1931). Instructions and the psychophysical limen. *The American Journal of Psychology*, 43, 361–376.
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations*, 7, 117–140.
- Festinger, L. (1957). *A theory of cognitive dissonance*. Evanston IL: Row, Peterson; Stanford, CA: Stanford University Press.
- Finke, R. A. (1989). *Principles of mental imagery*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Finke, R. A., Kosslyn, S. M. (1980). Levels of equivalence in imagery and perception. *Psychological Review*, 87, 113–132.
- Finke, R. A., Schmidt, M. J. (1978). The quantitative measure of pattern representation in images using orientation specific colour aftereffects. *Perception and Psychophysics*, 23, 515–520.
- Firkowska-Mankiewicz, A. (1993). *Spór o inteligencję człowieka. Dziedziczność czy środowisko?* Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN.

- Fishbein, M., Ajzen, I. (1975). *Belief, attitudes, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Fisher, K. W., Tangney, J. P. (1995). (red.), *Self-conscious emotions: The psychology of shame, guilt, embarrassment, and pride*. New York: Guilford Press.
- Fisher, S., Greenberg, R. P. (1996). *Freud scientifically reappraised: Testing the theories and therapy*. New York: Wiley.
- Fiske, D. W. (1949). Consistency of the factorial structures of personality ratings from different sources. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 44, 329–344.
- Fiske, S. T., Pavelchak, M. A. (1993). Reakcje afektywne oparte na przetwarzaniu kategoryalnym a reakcje afektywne oparte na przetwarzaniu analitycznym. Rozwinięcie w terminach koncepcji schematów wyzwalających afekt. W: T. Maruszewski (red.), *Poznanie – afekt – zachowanie* (s. 53–101). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Fiske, S. T., Taylor, S. E. (1991). *Social cognition* (wyd. 2). New York: McGraw-Hill.
- Fitzgerald, J. M. (1996). Intersecting meaning of reminiscence in adult development and aging. W: D. C. Rubin (red.), *Remembering our past. Studies in autobiographical memory* (s. 360–383). Cambridge: Cambridge University Press.
- Flanagan, M. J., Fried, L. S., Holyoak, K. S. (1986). Distributional expectation and the induction of category structure. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 12, 241–256.
- Flynn, J. R. (1987). Massive IQ gains in 14 nations: What IQ tests really measure. *Psychological Bulletin*, 101, 170–191.
- Fodor, J. A. (1983). *The modularity of mind*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Fonagy, P. (2005) An overview of Joseph Sandler's key contributions to theoretical and clinical psychoanalysis. *Psychoanalytic Inquiry*, 25, 2, 120–147.
- Fonagy, P., Gergely, G., Jurist, E., Target, M. (2002). *Affect regulation, mentalization and the development of the self*. New York: Other Press.
- Fonagy, P., Target, M. (2004). Relationships to bad objects: Repetition or current self-disorganization? *Psychoanalysis Dialogues*, 14, 6, 733–741.
- Fordyce, M. W. (1977). Development of a program to increase happiness. *Journal of Counseling Psychology*, 24, 511–521.
- Fordyce, M. W. (1983). A program to increase happiness: Further studies. *Journal of Counseling Psychology*, 30, 483–498.
- Forgas, J. P. (1993). On making sense of odd couples: Mood effects on the perception of mismatched relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 19, 59–71.
- Forgas, J. P. (1994a). The role of emotion in social judgments: An introductory review and an affect infusion model (AIM). *European Journal of Social Psychology*, 24, 1–24.
- Forgas, J. P. (1994b). Sad and guilty? Affective influences on the explanation of conflict episodes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 56–68.
- Forgas, J. P. (1995). Mood and judgment: The affect infusion model (AIM). *Psychological Bulletin*, 117, 39–66.
- Forgas, J. P. (1999). On feeling good and being rude: Affective influences on language use and request formulations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 928–939.
- Forgas, J. P., Moylan, S. (1987) After the movies: The effect of mood on social judgments. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 13, 465–477.
- Forgas, J. P., Vargus, P. T. (2005). Wpływ nastroju na społeczne oceny i rozumowanie. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 446–468). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Forget-Dubois, N., Pérusse, D., Turecki, G., Girard, A., Billette, J.-M., Rouleau, G., Boivin, M., Malo, J., Tremblay, R. E. (2003). Diagnosing zygosity in infant twins: physical similarity, genotyping, and chorionicity. *Twin Research*, 6, 479–485.
- Forsyth, D. A., Ponce, J. (2003). *Computer vision, a modern approach*. Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Foucault, M. (1961/1987). *Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Foucault, M. (1975/1998). *Nadzorować i karać. Narodziny więzienia*. Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Foucault, M. (1976/2000). *Historia seksualności* (t. 1). Warszawa: Czytelnik.
- Foulke, E., Sticht, T. G. (1969). Review of research on the intelligibility and compression of accelerated speech. *Psychological Bulletin*, 70, 50–62.
- Fox, E., Damjanovic, L. (2006). The eyes are sufficient to produce a threat superiority effect. *Emotion*, 6, 534–539.
- Francuz, P., Mackiewicz, P. (2005). *Liczby nie wiedzą, skąd pochodzą. Przewodnik po metodologii i statystyce nie tylko dla psychologów*. Lublin: Wydawnictwo KUL.
- Frank, M. G., Yarbrough, J. D., Ekman, P. (2006). Investigative interviewing and the detection of deception. W: T. Williamson (red.), *Investigative interviewing: Rights, research, regulation* (s. 229–255). Devon: Willan Publishing.
- Frankfort-Nachmias, Ch., Nachmias, D. (2001). *Metody badawcze w naukach społecznych*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Frankl, V. E. (1978). *Homo patiens*. Warszawa: PAX.
- Frankl, V. E. (1984). Pluralizm nauk a jedność człowieka. W: V. E. Frankl (red.), *Homo patiens* (s. 139–151). Warszawa: PAX.
- Franklin, H. C., Holding, D. H. (1977). Personal memories at different ages. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 29, 527–532.
- Franzoi, S. L., Davis, M. H. (2005). Self-awareness and self-consciousness. W: V. J. Derlega, B. A. Winstead, W. H. Jones (red.), *Personality. Contemporary theory and research* (wyd. 3, s. 281–308). Florence: Thomson Wadsworth Publishers.
- Frazer, J. (1996). *Złota galąź*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Freud, A. (1936/1997). *Ego i mechanizmy obronne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Freud, S. (1896/2001a). W kwestii etiologii hysterii. W: S. Freud, *Dzieła* (t. 7, s. 45–69). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1900/1996). *Objaśnianie marzeń sennych*. Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1905/2001b). Fragment analizy pewnej hysterii. W: S. Freud, *Dzieła* (t. 7, s. 71–163). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1906a/1999a). Moje poglądy na temat roli seksualności w etiologii nerwic. W: S. Freud, *Dzieła* (t. 5, s. 131–140). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1906b/1999b). Trzy rozprawy z teorii seksualnej. W: S. Freud, *Dzieła* (t. 5, s. 27–95). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1912/1958). A note on the unconscious in psychoanalysis. W: J. Strachey (red.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (t. 12). London: Hogarth.
- Freud, S. (1914/1924). Zur Geschichte der psychoanalytischen Bewegung. W: S. Freud, *Gesammelte Schriften* (t. 4). Leipzig: Internationaler Psychoanalytischer Verlag.
- Freud, S. (1915/1957). Instinct and their vicissitudes. W: J. Strachey (red.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (t. 14). London: Hogarth.
- Freud, S. (1915/1993). Nieświadomość. W: Z. Rosińska (red.), *Freud* (s. 105–126). Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Freud, S. (1916/2004). *Wstęp do psychoanalizy*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Freud, S. (1923/1961). The ego and the id. W: J. Strachey (red.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (t. 19). London: Hogarth.
- Freud, S. (1925/1990). *Wizenerunek własny*. Warszawa: Wydawnictwo Recto.
- Freud, S. (1933/1964). New introductory lectures. W: J. Strachey (red.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (t. 22). London: Hogarth.

- Freud, S. (1933/1995). *Wykłady ze wstępu do psychoanalizy. Nowy cykl*. Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1939/1998). Człowiek imieniem Mojżesz a religia mono-teistyczna. W: S. Freud., *Dzieła* (t.4, s. 385–495). Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Freud, S. (1940/1994). Zarys psychoanalizy. W: S. Freud., *Poza zasadą przyjemności* (s. 99–156). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Freud, S. (1995). Niektóre typy charakteru spotykane w pracy psychoanalitycznej. W: M. F. R. Kets de Vries, S. Perzow (red.). *Podręcznik psychoanalitycznych studiów charakterologicznych* (s. 47–71). Warszawa: Jacek Santorski & Co.
- Fried, L. S., Holyoak, K. S. (1984). Induction of category distributions: A framework for classification learning. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 10, 234–257.
- Friedman, H. S., Booth-Kewley, S. (1987). The „disease-prone personality”. A meta-analytic view of the construct. *American Psychologist*, 42, 539–555.
- Friedman, H. S., Schustack, M. W. (2006). *Personality: Classic theories and modern research* (wyd. 3.). Boston, MA: Pearson Education, Inc.
- Friedman, H. S., Tucker, J. S., Schwartz, J. E., Martin, L. R., Tomlinson-Keasey, C., Wingard, D. L., Criqui, M. H. (1995). Childhood conscientiousness and longevity: Health behaviors and cause of death? *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 696–703.
- Friedman, N. P., Miyake, A. (2004). The relations among inhibition and interference control functions: A latent-variable analysis. *Journal of Experimental Psychology: General*, 133, 101–135.
- Frijda, N. H. (1986). *The emotions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Frijda, N. H. (1988). The laws of emotion. *American Psychologist*, 43, 349–358.
- Frijda, N. H. (1989). Prawa emocji. *Nowiny Psychologiczne*, 2, 24–49.
- Frijda, N. H. (1998a). Emocje są funkcjonalne – na ogół. W: P. Ekman, R. J. Davidson (red.), *Natura emocji* (s. 102–112). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Frijda, N. H. (1998b). Emocje wymagają procesów poznawczych – choćby prostych. W: P. Ekman, R. J. Davidson (red.), *Natura emocji* (s. 174–179). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Frijda, N. H., Ortony, A., Sonnemans, J., Clore, G. L. (1992) Issues concerning the structure of emotion intensity. W: M. S. Clark (red.), *Emotion* (s. 60–89). Newbury Park, CA: Sage.
- Frith, C. (1992). *The neuropsychology of schizophrenia*. London: Lawrence Erlbaum.
- Fromm, E. (1941/1970). *Ucieczka od wolności*. Warszawa: Czytelnik.
- Fromm, E. (1956/2000). *O sztuce miłości*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
- Fromm, E. (1971). *O sztuce miłości*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Frydrychowicz, S. (1999). *Proces mówienia*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Funder, D. C. (2001). Personality. *Annual Review of Psychology*, 52, 197–221.
- Funder, D. C. (2007). Personality, situations and person-situation interactions. W: L. Pervin, O. John, R. Robins (red.), *Handbook of Personality Research* (wyd. 3, s. 568–580). New York: Guilford Press.
- Furnham, A. (1986). Response bias, social desirability and dissimulation. *Personality and Individual Differences*, 7, 385–400.
- Furnham, A., Dissou, G. (2007). The relationship between self-estimated and test-derived scores of personality and intelligence. *Journal of Individual Differences*, 28, 37–44.
- Fuster, J. M. (1989). *The prefrontal cortex* (wyd. 2). New York: Raven Press.
- Gable, S. L., Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology? *Review of General Psychology*, 9, 103–110.
- Gaertner, L., Sedikides, C., Vevea, J. L., Iuzzini, J. (2002). The “I”, the “We”, and the “When”: A metaanalysis of motivational primacy in self-definition. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 574–591.
- Gailliot, M. T., Baumeister, R. F., DeWall, C. N., Maner, J. K., Plant, E. A., Tice, D. M., Brewer, L. E., Schmeichel, B. J. (2007). Self-control relies on glucose as a limited energy source: Willpower is more than a metaphor. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92, 325–336.
- Galef, B. G., Wigmore, S. W. (1983). Transfer of information concerning distant food: a laboratory investigation of the „information centre hypothesis”. *Animal Behaviour*, 31, 748–758.
- Gallup, G. G. (1970). Chimpanzees: Selfrecognition. *Science*, 167, 86–87.
- Gallup, G. G. (1991). Toward a comparative psychology of self-awareness: Species limitations and cognitive consequences. W: G. R. Goethals, J. Strauss (red.), *The self: An interdisciplinary approach* (s. 121–135). New York: Springer-Verlag.
- Gallup, G. G., Jr., Castelli, J. (1989). *The people's religion*. New York: Macmillan.
- Galotti, K. M. (1994). *Cognitive psychology in and out of the laboratory*. Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Company.
- Galton, F. (1869). *Hereditary Genius. An inquiry into its laws and consequences*. London: Macmillan.
- Galton, F. (1883). *Inquires into human faculty and its development*. London: Dent.
- Galton, F. (1892). *Hereditary genius*. London: Macmillan.
- Gao, W., Li, L., Cao, W., Zhan, S., Lv, J., Qin, Y., Pang, Z., Wang, S., Chen, W., Chen, R., Hu, Y. (2006). Determination of zygosity by questionnaire and physical features comparison in Chinese adult twins. *Twin Research and Human Genetics*, 9, 266–271.
- Gardner, B. T., Gardner, R. A. (1967). Teaching sign language to a chimpanzee: II. Demonstrations. *Psychonomic Bulletin*, 1, 36.
- Gardner, B. T., Gardner, R. A. (1975). Evidence for sentence constituents in the early utterances of child and chimpanzee. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104, 244–267.
- Gardner, B. T., Gardner, R. A., Van Cantfort (red.). (1989). *Teaching sign language to chimpanzees*. Albany: State University of New York Press.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences: The theory in practice*. New York: Basic Books.
- Garry, M., Manning, C. G., Loftus, E. F., Sherman, S. J. (1996). Imagination inflation: Imagining a childhood event inflates confidence that it occurred. *Psychonomic Bulletin and Review*, 3, 208–214.
- Gasiul, H. (2006). *Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcje*. Warszawa: Difin.
- Gaskins, R. W. (1999). “Adding legs to a snake”: A reanalysis of motivation and the pursuit of happiness from a Zen Buddhist perspective. *Journal of Educational Psychology*, 91, (2), 204–215.
- Gati, I., Tversky, A. (1984). Weighting common and distinctive features in perceptual and conceptual judgments. *Cognitive Psychology*, 16, 341–370.
- Gaul, M. (1990). *Idealizacyjne modele poznania naukowego w psychologii*. Warszawa – Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Gaul, M., Machowski, A. (2006). Wprowadzenie do analizy ścieżek. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 362–390). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gaul, M., Zakrzewska, M. (1993). Charakterystyka amerykańskiej i polskiej próby standaryzacyjnej i normalizacyjnej. W: J. Brzeziński, E. Hornowska (red.), *Skala Inteligencji WAIS-R Wechslera. Polska adaptacja, standaryzacja, normalizacja i wykorzystanie w diagnostyce psychologicznej* (s. 107–118). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gay, P. (2003). *Freud. Życie na miarę epoki*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.

- Gazzaniga, M. S. (1988). Brain modularity: Towards a philosophy of conscious experience. W: A. J. Marcel, E. Bisiach (red.), *Consciousness in contemporary science* (s. 218–238). Oxford: Oxford University Press.
- Geen, R. G. (1995). *Human motivation: A social psychological approach*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Gehring, W. L., Engel, E. (1986). The effect of ecological viewing conditions on the Ames distorted illusion. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 12, 181–185.
- Gelernter, J., Southwick, S., Goodson, S., Morgan, A., Nagy, L., Charney, D. S. (1999). No association between D2 dopamine receptor (DRD2) "A" system alleles, or DRD2 haplotypes, and post-traumatic stress disorder. *Biological Psychiatry*, 45, 620–625.
- Gelman, S. A., Markman, E. M. (1986). Categories and induction in young children. *Cognition*, 23, 189–203.
- Gerber, E. R. (1985). Rage and obligation: Samoan emotion in conflict. W: G. M. White, J. Kirkpatrick (red.), *Person, self and experience: Exploring Pacific ethnopsychologies* (s. 121–167). Berkeley, CA: University of California Press.
- Getzels, J. W. (1982). The problem of the problem. W: H. Hogarth (red.), *New direction in the methodology of social and behavioral science: Question framing and response consistency* (t. 11, s. 37–49). San Francisco: Jossey Bass.
- Getzels, J. W., Csikszentmihalyi, M. (1976). *The creative vision: A longitudinal study of problem finding in art*. New York: Wiley.
- Gibbs, R. W. (1993). The intentionalistic controversy and cognitive science. *Philosophical Psychology*, 6, 181–206.
- Gibiński, K., Rybicka, J. (1995). Dylematy świadomej zgody. W: *Informed consent* (s. 7–17). Kraków: Polska Akademia Umiejętności.
- Gibson, J. J. (1966). *The senses considered as perceptual systems*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Gibson, J. J. (1979). *The ecological approach to visual perception*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Giddens, A. (2006). *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gigerenzer, G., Goldstein, D. G. (1999). Betting on one good reason: The take the best heuristic. W: G. Gigerenzer, P. M. Todd, the ABC Research Group (red.), *Simple heuristics that make us smart* (s. 75–95). Oxford: Oxford University Press.
- Gigerenzer, G., Todd, P. M., the ABC Research Group (1999). (red.), *Simple heuristics that make us smart*. Oxford: Oxford University Press.
- Gil, S. (2005). Pre-traumatic personality as a predictor of post-traumatic stress disorder among undergraduate students exposed to terrorist attack: A prospective study in Israel. *Personality and Individual Differences*, 39, 819–827.
- Gisiner, R., Schusterman, R. J. (1992). Sequence, syntax and semantics. Responses of a language-trained sea lion (*Zalophus californianus*) to novel sign combinations. *Journal of Comparative Psychology*, 106, 78–91.
- Gjesme, T. (1983). On the concept of future time orientation: Consideration of some functions and measurements implications. *International Journal of Psychology*, 18, 443–461.
- Glass, A. L., Holyoak, K. J., Santa, J. L. (1979). *Cognition*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Gleitman, H. (1991). *Psychology*. New York: W.W. Norton & Co.
- Gluck, M. A., Bower, G. H. (1988). Evaluating and adaptive network model of human learning. *Journal of Memory and Language*, 27, 166–195.
- Goble, F. G. (1970). *The third force: The psychology of Abraham Maslow*. New York: Grossman.
- Goethals, G. R. (1986). Fabricating and ignoring social reality: Self-serving estimates of consensus. W: J. M. Olson, C. P. Herman, M. P. Zanna (red.), *Relative deprivation and social comparison: The Ontario Symposium* (t. 4, s. 137–157). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Goldberg, L. R. (1968). The interrelationships among item characteristics in an adjective check list: the convergence of different indices of item ambiguity. *Educational and Psychological Measurement*, 28, 273–296.
- Goldberg, L. R. (1981). Language and individual differences: The search for universals in personality lexicons. W: L. Wheeler (red.), *Review of personality and social psychology* (t. 2, s. 141–165). Beverly Hills, CA: Sage.
- Goldberg, L. R. (1983). The magical number five, plus or minus two: Some conjectures on the dimensionality of personality descriptions. Praca przedstawiona podczas seminarium. Baltimore, MD: Gerontology Research Center.
- Goldberg, L. R. (1990). An alternative „description of personality”: The big-five factor structure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 1216–1229.
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers of the big-five factor structure. *Psychological Assessment*, 4, 26–42.
- Goldman, D., Homa, D. (1977). Integrative and metric properties of abstracted information as a function of category discriminability, instance variability and experience. *Journal of Experimental Psychology*, 33, 375–385.
- Goldsmith, H. H., Campos, J. J. (1982). Toward a theory of infant temperament. W: R. N. Emde, R. J. Harmon (red.), *The development of attachment and affiliative systems* (s. 161–193). New York: Plenum.
- Goldstone, R. L. (1995). Effects of categorization on color perception. *Psychological Science*, 6, 298–304.
- Goldstone, R. L., Medin, D. L., Halberstadt, J. (1997). Similarity in context. *Memory and Cognition*, 25, 237–255.
- Goleman, D. (1997). *Inteligencja emocjonalna*. Poznań: Media Rodzina of Poznań.
- Gollwitzer, P. M. (1996). The volitional benefits of planning. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior* (s. 287–312). New York: Guilford Press.
- Gollwitzer, P. M., Brandstätter, V. (1997). Implementation intention and effective goal pursuit. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 186–199.
- Gollwitzer, P. M., Fujita, K., Oettingen, G. (2004). Planning and the implementation of goals. W: R. F. Baumeister, K. D. Vohs (red.), *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications* (s. 211–228). New York: The Guilford Press.
- Gollwitzer, P. M., Heckhausen, H., Steller, B. (1990). Deliberative and implemental mindsets: Cognitive tuning toward congruous thoughts and information. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 1119–1127.
- Gollwitzer, P. M., Kenney, R. F. (1989). Effects of deliberative and implemental mindset on illusion of control. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 531–542.
- Good, T. L. (1980). Classroom expectations: Teacher-pupil interactions. W: J. H. McMillan (red.), *The social psychology of school learning* (s. 79–122). New York: Academic Press.
- Goodall, J. (1995). *Przez dziurkę od klucza*. Warszawa: Prószyński i S-ka.
- Goryńska, E. (1982). Podstawowe cechy charakterystyki czasowej zachowania i ich pomiar metodą kwestionariusza. W: J. Strelau (red.), *Regulacyjne funkcje temperamentu* (s. 183–203). Wrocław: Ossolineum.
- Goschke, T. (2000). Intentional reconfiguration and involuntary persistence in task set switching. W: S. Monsell, J. Driver (red.), *Control of cognitive processes. Attention and performance* (t. 28, s. 331–356). Cambridge, MA: MIT Press.
- Gottfredson, L. S. (1997a). Mainstream science on intelligence: An Editorial with 52 signatories, history, and bibliography. *Intelligence*, 24, 13–23.

- Gottfredson, L. S. (1997b). Why *g* matters: The complexity of everyday life. *Intelligence*, 24, 79–132.
- Gottfredson, L. S. (2003). Dissecting practical intelligence theory: Its claims and evidence. *Intelligence*, 31, 343–397.
- Gottfredson, L. S. (2004). Intelligence: Is it the epidemiologists' elusive „fundamental cause” of social class inequalities in health? *Journal of Personality and Social Psychology*, 86, 174–199.
- Gottschall, J. (2004). Explaining wartime rape. *Journal of Sex Research*, 41, 129–136.
- Górska, D. (2006). *Uwarunkowania dysregulacji emocjonalnej u osób z zaburzeniem osobowości borderline*. Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Górski, J. (1912). *Świadomość jaźni. Uwagi psychologiczne*. Kraków: G. Gebethner i Spółka, Warszawa: Gebethner i Wolff.
- Gralak, A. (2006). *Wieloaspektowa analiza efektu reminiscencji*. Maszynopis niepublikowany. Warszawa: Wydział Psychologii SWPS.
- Graumann, C. F. (1980). Experiment, statistics, history: Wundt's first program of psychology. W: W. G. Bringmann, R. D. Tweedy (red.), *Wundt studies* (s. 33–41). Toronto: Hogrefe.
- Gray, E. K., Watson, D. (2002). General and specific traits of personality and their relation to sleep and academic performance. *Journal of Personality*, 70, 77–206.
- Gray, J. A. (1964). Strength of the nervous system and levels of arousal: A reinterpretation. W: J. A. Gray (red.), *Pavlov's typology* (s. 289–364). Oxford: Pergamon Press.
- Gray, J. A. (1981). A critique of Eysenck's theory of personality. W: H. J. Eysenck (red.), *A model for personality* (s. 246–276). Berlin: Springer-Verlag.
- Gray, J. A. (1982). *The Neuropsychology of Anxiety: An Inquiry Into the Functions of the Septo-Hippocampal System*. Oxford: Oxford University Press.
- Gray, J. A., Waddeburn, A. A. I. (1960). Grouping strategies with simultaneous stimuli. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 12, 180–184.
- Graybeal, A., Sexton, J. D., Pennebaker, J. W. (2002). The role of story-making in disclosure writing: the psychometrics of narrative. *Psychology and Health*, 17, 571–581.
- Green, D. M., Swets, J. A. (1966). *Signal detection theory and psychophysics*. New York: Wiley.
- Green, J. D., Sedikides, C. (2004). Retrieval selectivity in the processing of self-referent information: testing the boundaries of self-protection. *Self and Identity*, 3, 69–80.
- Greenberg, J., Pyszczynski, T., Paisley, Ch. (1985). Effect of extrinsic incentives on use of test anxiety as an anticipatory attributional defense: Playing it cool when the stakes are high. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 1136–1145.
- Greenwood, J. D. (1991). Granie roli jako strategia eksperymentalna w psychologii społecznej. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Społeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 183–209). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Gregory, W. L., Cialdini, R. B., Carpentier, K. H. (1982). Self-relevant scenarios as mediators of likelihood estimates and compliance: Does imagining make it do? *Journal of Personality and Social Psychology*, 43, 88–96.
- Greno, J. G. (1974). Hobbits and orcs: Acquisition of a sequential concept. *Cognitive Psychology*, 6, 270–292.
- Greń, J. (1987). *Statystyka matematyczna. Podręcznik programowany*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Griggs, R. A., Cox, J. R. (1982). The elusive thematic-materials effect in Wason's selection task. *British Journal of Psychology*, 73, 407–420.
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39, 281–291.
- Gross, J. J., John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 348–362.
- Grudnik, J. L., Kranzler, J. H. (2001). Meta-analysis of the relationship between intelligence and inspection time. *Intelligence*, 29, 523–535.
- Grzegółowska-Klarkowska, H. (1986). *Mechanizmy obronne osobowości*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Grzywak-Kaczyńska, M. (1935). *Powodzenie szkolne a inteligencja*. Warszawa: Nasza Księgarnia.
- Guilford, J. P. (1959). Three faces of intellect. *American Psychologist*, 14, 469–479.
- Guilford, J. P. (1978). *Natura inteligencji człowieka*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Guilford, J. P. (2005). Tworzenie testu. W: J. Brzeziński (red.), *Trafność i rzetelność testów psychologicznych* (s. 107–166). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Gulliksen, H. (1950). *Theory of mental tests*. New York: Wiley.
- Gustafsson, J.-E. (1984). A unifying model for the structure of intellectual abilities. *Intelligence*, 8, 179–203.
- Haber, R. N., Haber, R. B. (1964). Eidetic imagery. I. Frequency. *Perceptual and Motor Skills*, 19, 131–138.
- Habermas, J. (1981/1999–2002). *Teoria działania komunikacyjnego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Haidt, J. (2007). *Szczęście. Od mądrości starożytnych po koncepcje współczesne*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Haier, R. J. (2003). Brain imaging studies of intelligence; Individual differences and neurobiology. W: R. J. Sternberg, J. Lautrey, T. I. Lubart (red.), *Models of intelligence for the new millennium* (s. 185–193). Washington, DC: American Psychological Association.
- Haier, R. J., Siegel, B. V., Tang, C., Abel, L., Buchsbaum, M. S. (1992). Intelligence and changes in regional cerebral glucose metabolic rate following learning. *Intelligence*, 16, 415–426.
- Hall, C. S., Lindzey, G., Campbell, J. B. (2004). *Teorie osobowości. Nowe wydanie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Hall, C. S., Lindzey, G. (2001). *Teorie osobowości*. (wyd. 4). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Halverson, C. F., Jr., Kohnstamm, G. A., Martin, R. P. (red.). (1994). *The developing structure of temperament and personality from infancy to adulthood*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Ham, B.-J., Kim, Y.-H., Choi, M.-J., Cha, J.-H., Choi, Y.-K., Lee, M.-S. (2004). Serotonergic genes and personality traits in the Korean population. *Neuroscience Letters*, 354, 2–5.
- Hamilton, W. D. (1963). The evolution of altruistic behavior. *American Naturalist*, 97, 354–356.
- Hamilton, W. D. (1971). Geometry for the selfish herd. *Journal of Theoretical Biology*, 31, 295–311.
- Hamilton, W. D. (1979). Wingless and fighting in fig wasp and other insects. W: M. S. Blum, N. A. Blum (red.), *Sexual selection and reproductive competition in insects* (s. 167–220). London: Academic Press.
- Hampson, S. E., Goldberg, L. R., Vogt, T. M., Dubanoski, J. P. (2007). Mechanisms by which childhood personality traits influence adult health status: Educational attainment and healthy behaviors. *Health Psychology*, 26, 121–125.
- Hansen, C. H., Hansen, R. D. (1988). Finding the face in the crowd: An anger superiority effect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 917–924.
- Hansford, B. C., Hattie, J. A. (1982). The relationship between self and achievement/performance measures. *Review of Educational Research*, 52, 123–142.
- Happonen, M., Pulkkinen, L., Kaprio, J., van der Meere, J., Viken, R. J., Rose, R. J. (2002). The heritability of depressive symptoms: multiple informants and multiple measures. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 43, 471–479.
- Harlaar, N., Spinath, F. M., Dale, P. S., Plomin, R. (2005). Genetic influences on early word recognition abilities and disabilities: a study of 7-year-old twins. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46, 373–384.

- Harlow, H. F. (1950). Learning and satiation of response in intrinsically motivated complex puzzle performance by monkeys. *Journal of Comparative Physiological Psychology*, 43, 289–294.
- Harlow, H. F. (1953). Mice, monkeys, men and motives. *Psychological Review*, 60, 23–32.
- Harper, L. V. (2005). Epigenetic inheritance and the intergenerational transfer of experience. *Psychological Bulletin*, 131, 340–360.
- Harrell, T. W., Harrell, M. S. (1945). Army general classification test scores for civilian occupations. *Educational and Psychological Measurement*, 5, 229–239.
- Harris, P. L., Lipian, M. (1989). Understanding emotion and experiencing emotion. W: C. Saarni, P. L. Harris (red.), *Children's understanding of emotion* (s. 241–258). New York: Cambridge University Press.
- Hartmann, H. (1950). Comments on the psychoanalytic theory of the ego. *Psychoanalytic Study of the Child*, 21, 193–212.
- Hartmann, H. (1958). *Ego psychology and the problem of adaptation*. New York: International Universities Press.
- Hartmann, H., Kris, E., Loewenstein, R. (1946). Comments on the formation of psychic structure. *Psychoanalytic Study of the Child*, 2, 11–38.
- Hasher, L., Zacks, R. T. (1979). Automatic and effortful processes in memory. *Journal of Experimental Psychology: General*, 108, 356–388.
- Hashimoto, R., Hattori, S., Chiba, S., Yagasaki, Y., Okada, T., Kumamaru, E., Mori, T., Nemoto, K., Tani, H., Hori, H., Noguchi, H., Numakawa, T., Ohnishi, T., Kunugi, H. (2006). Susceptibility genes for schizophrenia. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 60, S4–S10.
- Hatfield, E., Cacioppo, J. T., Rapson, R. L. (1992). Primitive emotional contagion. W: M. S. Clark (red.), *Emotion and social behavior. Review of personality and social psychology* (t. 14, s. 151–177). Newbury Park, CA: Sage.
- Hatfield, E., Cacioppo, J. T., Rapson, R. L. (1994). *Emotional contagion*. New York: Cambridge University Press.
- Hauser, J., Hornowska, E., Leszczyńska-Rodziewicz, A., Zakrzewska, M. (2003). Problemy etyczne związane z badaniami genetycznymi w psychiatrii. *Dialog*, 12, 146–155.
- Hayes, J. R. (1993). *The complete problem solver*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Headey, B., Wearing, A. (1989). Personality, life events, and subjective well-being: Toward a dynamic equilibrium model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 731–739.
- Healy, H. A., Williams, M. G. (1999). Autobiographical memory. W: T. Dalgleish, M. J. Power (red.), *Handbook of cognition and emotion* (s. 229–242). Chichester: Wiley.
- Heatherton, T. F., Krendl, A. C., Macrae, C. N., Kelley, W. M. (2007). A social brain sciences approach to understanding self. W: C. Sedikides, S. J. Spencer (red.), *The self* (s. 3–20). New York: Psychology Press.
- Heaton, J. A. (2003). *Podstawy umiejętności terapeutycznych*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hebb, D. O. (1949). *The organization of behavior*. New York: Wiley.
- Hebb, D. O. (1955). Drives and the C. N. S. (conceptual nervous system). *Psychological Review*, 62, 243–254.
- Hebb, D. O. (1958). *Textbook of psychology*. Philadelphia: Saunders.
- Hebb, D. O. (1973). *Podręcznik psychologii* (wyd. 2). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Heckhausen, H. (1967). *The anatomy of achievement motivation*. London: Academic Press.
- Heckhausen, H. (1987). Causal attribution patterns for achievement outcomes: Individual differences, possible types, and their origin. W: F. E. Weinert, R. H. Kluwe (red.), *Metacognition, motivation, and understanding* (s. 143–184). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Heckhausen, H., Beckmann, J. (1990). Intentional behavior and action slips. *Psychological Review*, 97, 36–48.
- Heckhausen, H., Kuhl, J. (1985). From wishes to action: The dead ends and short cuts on the long way to action. W: M. Frese, J. Sabini (red.), *Goal-directed behavior: The concept action in psychology* (s. 134–160). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Heckhausen, J., Schulz, R. (1995). A life span theory of control. *Psychological Review*, 2, 284–304.
- Heckhausen, J., Schulz, R. (1998). Developmental regulation in adulthood: Selection and compensation via primary and secondary control. W: J. Heckhausen, C. S. Dweck (red.), *Motivation and self-regulation across the life-span* (s. 50–77). Cambridge: Cambridge University Press.
- Hedricks, C., Piccinino, L. J., Udry, J. R., Chimbria, T. H. (1987). Peak coital rate coincides with onset of luteinizing hormone surge. *Fertility and Sterility*, 48, 234–238.
- Hegel, G. W. F. (1958). *Wykłady z filozofii dziejów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Hegel, G. W. F. (1807/2002). *Fenomenologia ducha*. Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Heider, E. R. (1972). Universals in color naming and memory. *Journal of Experimental Psychology*, 93, 10–20.
- Heider, E. R., Olivier, D. C. (1972). The structure of the color space in naming and memory of two languages. *Cognitive Psychology*, 3, 337–354.
- Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. New York: Wiley.
- Heijden van der, A. H. C. (1992). *Selective attention in vision*. London: Routledge.
- Heinrich, W. (1899/1988). U podstaw psychologii. W: W. Heinrich, (red.), *U podstaw psychologii i inne pisma* (s. 31–117). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Heise, D. R. (1970). The semantic differential and attitude research. W: G. F. Summers (red.), *Attitude measurement* (s. 235–253). Chicago, IL: Rand McNally.
- Helson, H. (1964). *Adaptation level theory*. New York: Harper and Row.
- Hendricks, J. A. A., Perugini, M., Angleitner, A., Ostendorf, F., Johnson, J. A., De Fruyt, F., Hebl, M., Kreitler, S., Murakami, T., Bratko, D., Conner, M., Nagy, J., Rodriguez-Fornells, A., Ruisel, I. (2003). The Five-Factor Personality Inventory: Cross-Cultural Generalizability across 13 Countries. *European Journal of Personality*, 17, 347–373.
- Hendriks, J. A. A., Hofstee, W. K. B., De Raad, B. (1999). The Five-Factor Personality Inventory (FFPI). *Personality and Individual Differences*, 27, 307–325.
- Henle, M. (1978). Gestalt psychology and the Gestalt therapy. *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 14, 23–32.
- Henry, J. P., Stephens, P. M. (1977). *Stress, health and the social environment: A sociobiologic approach to medicine*. New York: Springer-Verlag.
- Herman, J. L. (2002). *Przemoc. Uraz psychiczny i powrót do równowagi*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Herman, L. M., Kuczaj, S. A., Holder, M. D. (1993). Responses to anomalous gestured sequences by a language trained dolphins: Evidence of processing semantic relations and syntactic information. *Journal of Experimental Psychology: General*, 122, 184–194.
- Hermans, H. J. M. (1996). Voicing the self: From information processing to dialogical interchange. *Psychological Bulletin*, 119, 31–50.
- Hermans, H. J. M. (2001). The dialogical self: Toward a theory of personal and cultural positioning. *Culture and Psychology*, 7, 243–281.
- Hermans, H. J. M. (2002). The dialogical self as a society of mind. Introduction. *Theory and Psychology*, 12, 147–160.
- Hermans, H. J. M. (2003). The construction and reconstruction of a dialogical self. *Journal of Constructivist Psychology*, 16, 89–130.
- Hermans, H. J. M., Dimaggio, G. (red.). (2004). *The dialogical self in psychotherapy*. Hove and New York: Brunner-Routledge.

- Hermans, H. J. M., Hermans-Jansen, E. (2000). *Autonarracje: Twożenie znaczeń w psychoterapii*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Hermans, H. J. M., Kempen, H. J. G. (1993). *The dialogical self: Meaning as movement*. San Diego, CA: Academic Press.
- Heron, W., Donae, B. K., Scott, T. H. (1956). Visual disturbances after prolonged perceptual isolation. *Canadian Journal of Psychology*, 10, 13–18.
- Herrnstein, R. J., Murray, C. (1994). *The bell curve: Intelligence and class structure in American life*. New York: Free Press.
- Hertenstein, M. J., Kelner, D., Betsy, A., Bulleit, A., Jaskolka, A. R. (2006). Touch communicates distinct emotions. *Emotion*, 6, 528–533.
- Herzberg, P. Y., Roth, M. (2006). Beyond resilient, undercontrollers, and overcontrollers? An extension of personality prototype research. *European Journal of Personality*, 20, 5–28.
- Hess, E. H. (1969). „Wdrukowanie” u zwierząt. W: K. Jankowski (red.), *Środowisko a życie psychiczne* (s. 97–109). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Hess, E. H. (1975). The role of pupil size in communication. *Scientific American*, 5, 110–119.
- Heszen, I. (1995). Świadoma zgoda – bariery psychospołeczne. W: *Informed consent* (s. 19–27). Kraków: Polska Akademia Umiejętności.
- Heymans, G. (1908). Über einige psychische Korrelationen. *Zeitschrift für angewandte Psychologie*, 1, 313–381.
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: A theory relating self and affect. *Psychological Review*, 94, 319–340.
- Higgins, E. T. (1996). The “Self-digest”: Self-knowledge serving self-regulatory functions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 1062–1083.
- Hilgard, E. R. (1987). *Psychology in America. A historical survey*. New York: Harcourt Brace.
- Hilgard, E. R., Marquis, D. G. (1968). *Procesy warunkowania i uczenia się* (wyd. 2). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Hirschfeld, L. A. (1994). The child’s representation of human groups. W: D. L. Medin (red.), *The psychology of learning and motivation* (t. 31, s. 131–185). New York: Academic Press.
- Hirschfeld, L. A. (1996). *Race in the making: Cognition, culture and child’s construction of human kind*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Hirshberg, L. M., Svejda, M. (1990). When infants look to their parents: I. Infants’ social referencing of mothers compared to fathers. *Child Development*, 61, 1175–1186.
- Hirst, W., Kalmar, D. (1987). Characterizing attentional resources. *Journal of Experimental Psychology: General*, 116, 68–81.
- Hobbes, T. (1651/2005). *Lewiatan, czyli Materia, forma i władza państwa kościelnego i świeckiego*. Warszawa: Fundacja Aletheia.
- Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of resources: A new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist*, 44, 513–524.
- Hobfoll, S. E. (2006). *Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hock, R. R. (2003). *40 prac badawczych, które zmieniły oblicze psychologii*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hockett, C. F. (1968). *Kurs językoznawstwa współczesnego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Hoffman, L. W. (1991). The influence of the family environment on personality: Accounting for sibling differences. *Psychological Bulletin*, 110, 187–203.
- Hoffman, M. L. (1982). Development of prosocial motivation: Empathy and guilt. W: N. Eisenberg (red.), *The development of prosocial behavior* (s. 281–313). New York: Academic Press.
- Hoffman, M. L. (2006). *Empatia i rozwój moralny*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hogan, R. (1983). A socioanalytic theory of personality. W: M. Page, R. A. Dienstbier (red.), *Nebraska Symposium on Motivation Personality – Current Theory and Research* (s. 55–89). Lincoln and London: University of Nebraska Press.
- Hohman, G. W. (1966). Some effects of spinal cord lesions on experienced emotional feeling. *Physiology*, 3, 143–156.
- Holland, D. (1997). Selves as cultured: As told by an anthropologist who lack of soul. W: R. D. Ashmore, L. Jussim (red.), *Self and Identity. Fundamental Issues* (s. 160–190). New York: Oxford University Press.
- Holland, J. L. (1996). Exploring careers with a typology: What we have learned and some new directions. *American Psychologist*, 51, 397–406.
- Holodynski, M. (2004). The miniaturization of expression in the development of emotional self-regulation. *Developmental Psychology*, 40, 16–28.
- Holway, A. H., Boring, E. G. (1941). Determinants of apparent visual size with distance variant. *American Journal of Psychology*, 51, 21–37.
- Holyoak, K. J., Nisbett, R. E. (1988). Induction. W: R. J. Sternberg, E. E. Smith (red.), *The psychology of human thought* (s. 50–91). New York: Cambridge University Press.
- Horn, J. L. (1985). Remodeling old models of intelligence. W: B. B. Wolman (red.), *Handbook of intelligence: Theories, measurements, and applications* (s. 267–300). New York: Wiley.
- Horney, K. (1937/1976). *Neurotyczna osobowość naszych czasów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Horney, K. (1945). *Our inner conflicts*. New York: Norton.
- Horney, K. (1950). *Neurosis and human growth*. New York: Norton.
- Horney, K. (1950/1980). *Nerwica a rozwój człowieka*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Hornik, J. (1992). Time estimation and orientation mediated by transient mood. *Journal of Socio-Economics*, 21, 209–217.
- Hornowska, E. (1989). *Operacjonalizacja wielkości psychologicznych. Założenia – struktura – konsekwencje*. Wrocław: Ossolineum.
- Hornowska, E. (1999). *Stronniczość testów psychologicznych. Problemy – kierunki – kontrowersje*. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora.
- Hornowska, E. (2001). *Testy psychologiczne. Teoria i praktyka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Hornowska, E. (2003). *Temperamentalne uwarunkowania zachowania. Badania z wykorzystaniem kwestionariusza TCIR.C. Cloningera*. Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Hornowska, E. (2007). *Testy psychologiczne: teoria i praktyka* (wyd. 4). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Hornowska, E., Paluchowski, W. J., (2004). Kulturowa adaptacja testów psychologicznych. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 151–191). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Horswill, I. (1997). Visual architecture and cognitive architecture. *Journal of Experimental and Theoretical Artificial Intelligence*, 9, 277–292.
- Howe, M. C. (2000). *The fate of early memories*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Hoyle, R. H. (2006). Self-knowledge and self-esteem. W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 208–215). New York: Psychology Press.
- Hrdy, S. B. (1977). Infanticide as a primate reproductive strategy. *American Scientist*, 65, 40–49.
- Hsu, L. M. (1998). Random sampling, randomization, and equivalence of contrasted groups in psychotherapy outcome research. W: A. E. Kazdin (red.), *Methodological issues & strategies in clinical research* (wyd. 2, s. 119–133). Washington, DC: American Psychological Association.
- Hubel, D. H., Wiesel, T. N. (1979). Brain mechanisms of vision. *Scientific American*, 241, 150–162.
- Huflejt-Łukasik, M. (2006). Problemy etyczne w psychoterapii. W: L. Grzesiuk (red.), *Psychoterapia. Badania i szkolenie* (s. 453–463). Warszawa: ENETEIA Wydawnictwo Psychologii i Kultury.
- Huguet, P., Monteil, M. J. (1995). The influence of social comparison with less fortunate others on task performance: The role of gender motivations or appropriate. *Sex Roles: A Journal of Research*, 33, 753–766.

- Hulin, Ch. L., Drasgow, F., Parsons, C. K. (2005). Wprowadzenie do teorii odpowiedzi na pozycje testu. W: J. Brzeziński (red.), *Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 213–271). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Hull, C. L. (1952). *A behavior system: An introduction to behavior theory concerning the individual organism*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Hume, D. (1739/1963). *Traktat o naturze ludzkiej* (t. 1). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Hume, D. (1748/2004). *Badania dotyczące rozumu ludzkiego*. Kraków: Zielona Sowa.
- Hummel, J. E., Biederman, I. (1992). Dynamic binding in a neural network for shape recognition. *Psychological Review*, *99*, 480–517.
- Hunt, E. (1980). Intelligence as an information-processing concept. *British Journal of Psychology*, *71*, 449–474.
- Hunt, E., Agnoli, F. (1991). The Whorfian hypothesis: A cognitive psychology perspective. *Psychological Review*, *98*, 377–389.
- Hunt, E., Lansman, M. (1982). Individual differences in attention. W: R. J. Sternberg (red.), *Advances in the psychology of human intelligence* (s. 207–254). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Hunt, J. McV. (1965). Intrinsic motivation and its role in psychological development. W: D. Levine (red.), *Nebraska symposium on motivation* (t. 13, s. 189–282). Lincoln, NE: University of Nebraska Press.
- Hunziker, H. W. (1964). Plastizität als Faktor der Spannungsüberwindung in Denkaufgaben (Plasticity as a factor of conquering tensions during problem solving tasks). *Zeitschrift für Experimentelle und Angewandte Psychologie*, *11*, 185–237.
- Husén, T. (1951). The influence of schooling upon IQ. *Theoria*, *17*, 61–88.
- Isen, A. M. (1970). Success, failure, attention and reaction to others: The warm glow of success. *Journal of Social and Personality Psychology*, *15*, 294–301.
- Isen, A. M. (1984). Toward understanding the role of affect in cognition. W: R. Wyer, T. Srull (red.), *Handbook of social cognition* (t. 3, s. 179–236). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Isen, A. M. (2005). Pozytywny afekt a podejmowanie decyzji. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 527–549). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Isen, A. M., Geva, M. (1987). The influence of positive affect on acceptable level of risk: The person with a large canoe has a large worry. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, *39*, 145–154.
- Isen, A. M., Levin, P. F. (1972). The effect of feeling good on helping: Cookies and kindness. *Journal of Personality and Social Psychology*, *21*, 384–388.
- Isen, A. M., Patrick, R. (1983). The effect of positive feelings on risk-taking: When the chips are down. *Organizational Behavior and Human Performance*, *31*, 194–202.
- Izard, C. E. (1977). *Human emotions*. New York: Plenum.
- Izard, C. E. (1990a). The substrates and functions of emotion feelings: William James and current emotion theory. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *16*, 626–635.
- Izard, C. E. (1990b). Facial expression and the regulation of emotion. *Journal of Personality and Social Psychology*, *58*, 487–498.
- Izard, C. E. (1993). Four systems of emotion activation: Cognitive and noncognitive processes. *Psychological Review*, *100*, 68–90.
- Izard, C. E. (1994). Innate and universal facial expressions: Evidence from developmental and cross-cultural research. *Psychological Bulletin*, *115*, 288–299.
- Izard, C. E., Haynes, O. M., Fantuzzo, B. S., Slomine, B. S., Castle, J. M. (1993). *The morphological stability and social validity of infants' facial expression in the first nine months of life*. Maszynopis niepublikowany. Delaware: Department of Psychology, University of Delaware.
- Izard, C. E., Malatesta, C. Z. (1987). Perspectives on emotional development I: Differential emotions theory of early emotional development. W: J. D. Osofsky (red.), *Handbook of human development* (s. 494–554). New York: Wiley.
- Izard, C. E., Porges, S. W., Simons, R. F., Haynes, O. M., Cohen, B. (1991). Infant cardiac activity: Developmental changes and relations with attachment. *Developmental Psychology*, *27*, 432–439.
- Jablonowska, A. (1786). *Psychologia (Fizjologia) albo krótko zebrane lekcje elementarne o naturze i własnościach duszy*. Siemiatyca.
- Jacobi, J. (1940/1996). *Psychologia C. G. Junga*. Warszawa: Wydawnictwo Ewa.
- Jacobs, M. (2007). *Donald W. Winnicott*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Jaensch, E. (1927). Über Eidetik und die typologische Forschungsmethode. *Zeitschrift für Psychologie*, *102*, 35–56.
- Jakubowski, J. (1831). O metodzie leczenia psychicznej. *Rozmaitości Naukowe*, *3*, 83–140.
- James, W. (1884). What is an emotion? *Mind*, *4*, 188–204.
- James, W. (1890/2002). *Principles of psychology*. New York: Holt.
- James, W. (1892/2002). *Psychologia. Kurs skrócony*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- James, W. (1897/1996). *Prawo do wiary*. Kraków: Znak.
- James, W. (1907/2004). *Pragmatyzm: nowa nazwa kilku starych metod myślenia: popularne wykłady z filozofii*. Kraków: Zielona Sowa.
- Jankowski, K. (1972). *Hipisi w poszukiwaniu ziemi obiecanej*. Warszawa: Książka i Wiedza.
- Janssen, S. M. J., Chessa, A. G., Murre, J. M. J. (2005). The reminiscence bump in autobiographical memory: Effects of age, gender, culture, and education. *Memory*, *13*, 658–668.
- Janssens, J. M. A. M., Gerris, J. R. M. (red.). (1992). *Child rearing: Influence on prosocial and moral development*. Amsterdam: Swets & Zeitlinger.
- Jaroński, F. (1812). *O filozofii*. Kraków: Drukarnia Akademicka.
- Jarvis, J. U. M. (1981). Eusociality in mammal: Cooperative breeding in naked mole rat colonies. *Science*, *212*, 571–573.
- Jarymowicz, M. (1983). Różnicowanie „ja-inni” i funkcjonowanie w świecie społecznym. W: J. Jarymowicz, Z. Smoleńska (red.), *Poznawcze regulatory funkcjonowania społecznego* (s. 87–123). Wrocław: Ossolineum.
- Jarymowicz, M. (2006). *O przejawach faworyzowania swoich względem obcych i rzekomej nieuchronności zjawiska*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Jasielska, A. (2002). *Komunikaty symboliczne a emocje postkognitywne w krótkiej perspektywie czasowej*. Niepublikowana rozprawa doktorska. Poznań: Instytut Psychologii UAM.
- Jaušovec, N. (1991). Flexible strategy use: A characteristic of gifted problem solving. *Creativity Research Journal*, *4*, 349–366.
- Jaworowska, A., Szustrowa, T. (1991a). *Podręcznik do Testu Matrycy Ravena. Wersja standard*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Jaworowska, A., Szustrowa, T. (1991b). *Podręcznik do Testu Matrycy Ravena dla Zaawansowanych*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Jekels, L. (1912). *Szkieł psychanalizy Freuda*. Lwów: Polskie Towarzystwo Nakładowe.
- Jencks, C., Smith, M., Acland, H., Bane, M. J., Cohen, D., Gintis, H., Heyns, B., Michelson, S. (1972). *Inequality. A reassessment of the effect of family and schooling in America*. New York: Basic Books.
- Jensen, A. R. (1993a). Spearman's hypothesis tested with chromometric information-processing tasks. *Intelligence*, *17*, 47–77.
- Jensen, A. R. (1993b). Why is reaction time correlated with psychometric g? *Current Directions in Psychological Science*, *7*, 53–56.
- Jensen, A. R. (1998). *The g factor*. Westpoint: Praeger.
- Jerofiejew, W. (2005). *Dobry Stalin*. Warszawa: Czytelnik.
- Jersild, A. T. (1927). Mental set and mental shift. *Archives of Psychology*, *89*, 14.
- Jeziński, F. (1845). Rzecz o pojęciach ludzkich, ich pochodzeniu i rozwijaniu się. *Przegląd Naukowy*, *t. 4*, 955–971, 1026–1054, 1118–1148.

- Jezierski, F. (1847). *Nauczyciel ze stanowiska moralnego i naukowego. Dzieło dla rodziców i nauczycieli*. Warszawa: Nakładem i drukiem S. Orgelbranda.
- John, O. P. (1990). „The Big Five” factor taxonomy: Dimensions of personality in the natural language and in questionnaires. W: L. A. Pervin (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 66–100). New York: Guilford Press.
- Johnson, D. B. (1983). Self-recognition in infants. *Infant Behaviors and Development*, 6, 211–222.
- Johnson, E., Tversky, A. (1983). Affect, generalization and the perception of risk. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 20–31.
- Johnson, K. B., Merive, C. B. (1997). Effects of varying levels of expertise on the basic level of categorization. *Journal of Experimental Psychology: General*, 126, 248–277.
- Johnson, M. K., Hasher, L. (1987). Human learning and memory. *Annual Review of Psychology*, 38, 631–668.
- Johnson, M. K., Hashtroudi, S., Lindsay, S. D. (1993). Source monitoring. *Psychological Bulletin*, 114, 3–28.
- Johnson, W., Krueger, R. F. (2004). Genetic and environmental structure of adjectives describing the domains of the Big Five Model of personality: A nationwide US twin study. *Journal of Research of Personality*, 38, 448–472.
- Johnson-Laird, P. N., Legrenzi, P., Legrenzi, M. (1972). Reasoning and a sense of reality. *British Journal of Psychology*, 63, 395–400.
- Jolicoeur, P., Kosslyn, S. (1985). Is time to scan visual image due to demand characteristics? *Memory and Cognition*, 26, 1014–1032.
- Jones, A., Zachariae, R. (2004). Investigation of the interactive effects of gender and psychological factors on pain response. *British Journal of Health Psychology*, 9, 405–418.
- Jones, E. E., Davis, K. E. (1965). From acts to dispositions. W: L. Berkowitz (red.), *Advances in experimental social psychology* (t. 2, s. 219–266). New York: Academic Press.
- Jonides, J. (1980). Toward a model of the mind eye’s movement. *Canadian Journal of Psychology*, 34, 103–112.
- Jonides, J. (1983). Further toward a model of the mind eye’s movement. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 21, 247–250.
- Jonides, J., Baum, D. R. (1978). *Cognitive maps as revealed by distance estimates*. Referat prezentowany na “18 th Annual Meeting of the Psychonomic Society”, Washington, D.C.
- Jordan, C. H., Logel, C., Spencer, S. J., Zanna, M. P. (2006). Non-conscious self-esteem: Is there something you’re not telling yourself? W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 60–68). New York: Psychology Press.
- Joseph, S., Linley, P. A. (2004). Positive therapy: A positive psychological theory of therapeutic practice. W: P. A. Linley, S. Joseph (red.), *Positive psychology in practice* (s. 354–368). New York: Wiley.
- Joseph, S., Linley, P. A. (2005). Positive adjustment to threatening events: an organismic valuing theory of growth through adversity. *Review of General Psychology*, 9, 262–280.
- Judge, T. A., Heller, D., Mount, M. K. (2002). Five-factor model of personality and job satisfaction: A meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 87, 530–541.
- Judge, T. A., Higgins, C. A., Thoresen, C. J., Barrick, M. (1999). The Big Five personality traits, general mental ability, and career success across the life span. *Personnel Psychology*, 52, 621–652.
- Judge, T. A., Ilies, R. (2002). Relationship of personality to performance motivation: A meta-analytic review. *Journal of Applied Psychology*, 87, 797–807.
- Julesz, B. (1965). Texture and visual perception. *Scientific American*, 12, 38–48.
- Julesz, B. (1986). Stereoscopic vision. *Vision Research*, 26, 1601–1612.
- Jung, C. G. (1921/1971). Psychological types. W: *The collected works of C. G. Jung* (t. 6). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Jung, C. G. (1957/1970). Undiscovered self: Present and future. W: *The collected works of C. G. Jung* (t. 9). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Jung, C. G. (1905/1973). The reaction time ratio in the association experiment. W: *The collected works of C. G. Jung* (t. 2). Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Jung, C. G. (1976). *Archetypy i symbole. Pisma wybrane*. Warszawa: Czytelnik.
- Juros, A. (1988). *Struktura niepokoju egzystencjalnego. Badania młodzieży*. Nieopublikowana rozprawa doktorska, Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski.
- Juros, A., Oleś, P. (1992). Analiza porównawcza zmiennych egzystencjalnych mierzonych Kwestionariuszem do Badania Kryzysu w Wartościowaniu (KKW) i Skalą Niepokoju Egzystencjalnego (SNE). W: S. Studen (red.), *Wybrane zagadnienia z psychologii klinicznej* (s. 113–125). Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski.
- Kagan, J. (1994). *Galen’s prophecy: Temperament in human nature*. New York: Basic Books.
- Kagan, J., Reznick, J. S., Snidman, N. (1988). Biological bases of childhood shyness. *Science*, 240, 167–171.
- Kagan, J., Snidman, N. (1991). Infant predictors of inhibited and uninhibited profiles. *Psychological Science*, 2, 40–44.
- Kahneman, D. (1973). *Attention and effort*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kahneman, D., Tversky, A. (1979). „Prospect” theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica*, 47, 263–293.
- Kahneman, D., Tversky, A. (1984). Choices, values and frames. *American Psychologist*, 39, 341–350.
- Kamiński, J. N. (1851). *Dusza uważana jako myśl, słowo i znak. Psychologiczno-etymologiczne poszukiwanie*. Lwów: Drukiem E. Winiarza.
- Kanazawa, S. (2004). General intelligence as a domain-specific adaptation. *Psychological Review*, 111, 512–523.
- Kanfer, R. (1996). Self-regulatory and other non-ability determinants of skill acquisition. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The psychology of action. Linking cognition and motivation to behavior* (s. 404–423). New York: Guilford Press.
- Kaniasty, K. (2003). *Kłeska żywiołowa czy katastrofa społeczna? Psychospołeczne konsekwencje polskiej powodzi 1997 roku*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kant, I. (1781/2001). *Krytyka czystego rozumu*. Kęty: Antyk.
- Kant, I. (1783/2005a). *Prolegomena do wszelkiej przyszłej metafizyki, która będzie mogła wystąpić jako nauka*. Kraków: Zielona Sowa.
- Kant, I. (1785/2005b). *Ugruntowanie metafizyki moralności*. Kraków: Zielona Sowa.
- Karniol, R., Ross, M. (1996). The motivational impact of temporal focus: thinking about the future and the past. *Annual Review of Psychology*, 47, 593–625.
- Kartezjusz (1637/2002). *Rozprawa o metodzie*. Kraków: Zielona Sowa.
- Kasser, T., Ryan, R. M. (1993). A dark side of the American dream: Correlates of financial success as a central life aspiration. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 410–422.
- Kasser, T., Ryan, R. M. (1996). Further examining the American dream: Differential correlates of intrinsic and extrinsic goals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 22, 280–287.
- Katz, D. (1935). *The world of colour*. London: Kegan Paul.
- Katzko, M. W. (2003). Unity versus multiplicity: A conceptual analysis of the term „self” and its use in personality theories. *Journal of Personality*, 71, 83–114.
- Keesey, R. E., Powley, T. L. (1975). Hypothalamic regulation of body weight. *American Scientist*, 63, 558–565.
- Kelley, H. H. (1972). Causal schemata and the attribution process. W: E. E. Jones i in. (red.), *Attribution: Perceiving the causes of behavior* (s. 151–174). Morristown, NJ: General Learning Press.
- Kelly, G. A. (1955). *The psychology of personal constructs*. New York: Norton.
- Keltner, D., Ellsworth, P. C., Edwards, K. (1993). Beyond simple pessimism: Effects of sadness and anger on social perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 740–752.

- Kemper, T. D. (1987). How many emotions are there? Wedding the social and autonomic components. *American Journal of Sociology*, 93, 263–289.
- Kendall, R. E. (1975). *The role of diagnosis in psychiatry*. Oxford: Blackwell Scientific.
- Kenrick, D. T., Funder, D. C. (1988). Profiting from controversy. Lessons from the person – situation debate. *American Psychologist*, 43, 23–34.
- Keogh, B. K. (1989). Applying temperament research to school. W: G. A. Kohnstamm, J. E. Bates, M. K. Rothbart (red.), *Temperament in childhood* (s. 437–450). New York: Wiley.
- Kernberg, O. (1982). Self, ego, affects and drives. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 30, 893–917.
- Kernis, M. H. (2006). *Self-esteem issues and answers*. New York and Hove: Psychology Press.
- Kerr, B. (1973). Processing demands during mental operations. *Memory and Cognition*, 1, 401–412.
- Kerr, N. H. (1983). The role of vision in „visual imagery” experiments: Evidence from the congenitally blind. *Journal of Experimental Psychology: General*, 112, 265–277.
- Kerzel, D., Bekkering, H. (2000). Motor activation from visible speech: Evidence from stimulus-response compatibility. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 26, 634–647.
- Keysers, C., Xiao, D. K., Földiák, P., Perrett, D. I. (2005). Out of sight but not out of mind: The neurophysiology of iconic memory in the superior temporal sulcus. *Cognitive Neuropsychology*, 22, 316–332.
- Kierkegaard, S. (1843/1982). *Bojaźń i drżenie. Choroba na śmierć*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kieślowski, K. (1997). *O sobie*. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Kihlstrom, J. F. (1990). The psychological unconscious. W: L. A. Pervin (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 445–464). New York: Guilford Press.
- Kihlstrom, J. F. (1996). Memory research: The convergence of theory and practice. W: D. Hermann, M. Johnson, C. McEvoy, C. Hertzog, P. Hertel (red.), *Basic and applied memory: Theory in context* (t. 1, s. 5–25). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Kihlstrom, J. F. (1999). The psychological unconscious. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: Theory and research* (wyd. 2, s. 424–442). New York: Guilford Press.
- Kihlstrom, J. F., Klein, S. B. (1997). Self-knowledge and self-awareness. W: J. G. Snodgrass, R. L. Thompson (red.), *The self across psychology: Self-recognition, self-awareness, and the self-concept* (s. 5–17). New York: The New York Academy of Sciences.
- Kihlstrom, J. F. (1987). The cognitive unconscious. *Science*, 237, 1445–1455.
- Kilpatrick, W. K. (1997). *Psychologiczne uwiedzenie*. Poznań: Wydawnictwo „W drodze”.
- Kimble, G. A. (1984). Psychology’s two cultures. *American Psychologist*, 39, 833–839.
- King, B. M., Minium, E. W. (2003). *Statistical reasoning in psychology and education* (wyd. 4). New York: Wiley.
- King, L. A., Eells, J. E., Burton, C. M. (2004). The good life, broadly and narrowly considered. W: P. A. Linley, S. Joseph (red.), *Positive psychology in practice* (s. 35–52). New York: Wiley.
- King, R. C., Stansfield, W. D., Mulligan, P. K. (2006). *A dictionary of genetics*. Oxford – New York: Oxford University Press.
- King, S. M., Burt, S. A., Malone, S. M., McGue, M., Liacoano, W. G. (2005). Etiological contributions to heavy drinking from late adolescence to young adulthood. *Journal of Abnormal Psychology*, 114, 587–598.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., Martin, C. E. (1948). *Sexual behavior in the human male*. Philadelphia: Saunders.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., Martin, C. E., Gebhard, P. H. (1953). *Sexual behavior in the human female*. Philadelphia: Saunders.
- Kirschenbaum, D. S., Humprey, L. L., Malett, S. D. (1981). Specificity of planning in adult self-control: An applied investigation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 40, 941–950.
- Kitayama, S., Mesquita, B., Karasawa, B. (2006). Cultural affordances and emotional experience: Socially engaging and disengaging emotions in Japan and the United States. *Journal of Personality and Social Psychology*, 91, 890–903.
- Kitchener, S. K. (2000). *Foundations of ethical practice, research, and teaching in psychology*. Mahwah, NJ: Laurence Erlbaum.
- Klages, U., Ulusoy, A., Kianifard, S., Wehrbein, H. (2004). Dental trait anxiety and pain sensitivity as predictors of expected and experienced pain in stressful dental procedures. *European Journal of Oral Science*, 112, 477–483.
- Klein, M. (1927/2007). *Miłość, poczucie winy i reparacja. Pisma zebrane* (t. 1). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Klein, M. (1946). Notes on some schizoid mechanisms. W: M. Klein, P. Heimann, S. Isaacs, J. Riviere (red.), *Developments in psychoanalysis* (s. 292–320). London: Hogarth.
- Kleinginna, P. R., Kleinginna, A. M. (1981). A categorized list of motivation definitions, with a suggestion for a consensual definition. *Motivation and Emotion*, 5, 263–291.
- Kline, P. (1972). *Fact and fantasy in Freudian theory*. New York: Harper & Row.
- Klinger, E. (1977). *Meaning and void: Inner experience and incentives in people’s lives*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Kluckhohn, C., Murray, H. A. (1953). Personality formation: The determinants. W: H. A. Murray, C. Kluckhohn (red.), *Personality in nature, society, and culture* (wyd. 2, s. 35–48). New York: Knopf.
- Kluger, A. N., DeNisi, A. (1996). The effects of feedback interventions on performance: A historical review, a meta-analysis, and a preliminary feedback intervention theory. *Psychological Bulletin*, 119, 254–284.
- Kmita, J. (1976). *Szkice z teorii poznania naukowego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Koch, S. (1992a). Foreword. W: S. Koch, D. E. Leary (red.), *A century of psychology as science* (s. 7–35). Washington, DC: American Psychological Association.
- Koch, S. (1992b). Afterword. W: S. Koch, D. E. Leary (red.), *A century of psychology as science* (s. 928–950). Washington, DC: American Psychological Association.
- Koch, S., Leary, D. E. (red.). 1985. *A century of psychology as science: Retrospectives and assessments*. New York: McGraw-Hill.
- Kodeks karny (1997). Dziennik Ustaw nr 88, poz. 553 z późn. zm.
- Kodeks postępowania karnego (1997). Dziennik Ustaw nr 89, poz. 555 z późn. zm.
- Kodish, S. B. (2006). Using general semantic to manage „emotions”. *ETC: A Review of General Semantics*, 63, 136–140.
- Koenen, K. C. (2003). A brief introduction to genetics research in PTSD. *PTSD Research Quarterly*, 14, 1–8.
- Koenen, K. C., Harley, R., Lyons, M. J., Wolfe, J., Simpson, J. C., Goldberg, J., Eisen, S. A., Tsuang, M. T. (2002). A twin registry study of familial and individual risk factors for trauma exposure and posttraumatic stress disorder. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 190, 209–218.
- Koestler, S. A. (1978). *Janus: A summing up*. London: Hutchinson.
- Kofo, M. (1969). Prawo Yerkesa–Dodsona i próby jego psychologicznego wyjaśnienia. *Przegląd Psychologiczny*, 18, 51–68.
- Kofo, M. (1979). *Samokontrola a emocje*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kofo, M. (1985). Procesy atrybucji w spostrzeganiu społecznym. W: M. Lewicka, J. Trzebiński (red.), *Psychologia spostrzegania społecznego* (s. 175–216). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Kofo, M., Doliński, D. (2000). Poznawcze podejście do osobowości. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik Akademicki*. (t. 2, s. 561–600). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kofo, M., Weary, G., Sędek, G. (red.). (1998). *Personal control on action: cognitive and motivational mechanisms*. New York: Plenum.
- Köhler, W. (1925). *The mentality of apes*. New York: Harcourt Brace.
- Kohn, A. (1990). The risk of rewards: Prizes and praise may send kids the wrong message. *Health*, 22, 28–32.

- Kohut, H. (1971). *The analysis of the self*. New York: International Universities Press.
- Kohut, H. (1977). *The restoration of the self*. New York: International Universities Press.
- Kohut, H. (1984). *How does analysis cure?* Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Kolańczyk, A. (1991). *Intuicyjność procesów przetwarzania informacji*. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Kolańczyk, A., Fila-Jankowska, A., Pawłowska-Fusiara, M., Sterczyński, R. (2004). *Serce w rozumie*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kolk, B. van der, Fisler, R. (1995). Dissociation and fragmentary nature of traumatic memories: Overview and exploratory study. *Journal of Traumatic Stress*, 8, 505–525.
- Kolodner, J. (1993). *Case based reasoning*. San Mateo: Morgan Kaufmann.
- Kolodner, J. (1997). Educational implications of analogy: A view from case-based reasoning. *American Psychologist*, 52, 57–66.
- Komatsu, L. K. (1992). Recent views on conceptual structure. *Psychological Bulletin*, 112, 500–526.
- Konorski, J. (1969). *Integracyjna działalność mózgu*. Warszawa: PWN.
- Konwińska, K. (2004). *Amnezja dziecięca i jej uwarunkowania*. Nieopublikowana praca magisterska. Wydział Psychologii, SWPS, Warszawa.
- Koocher, G. P., Keith-Spiegel, P. (1998). *Ethics in psychology: Professional standards and cases*. New York: Oxford University Press.
- Koole, S. L., DeHart, T. (2007). Self-affection without self-regulation: Origins, models, and consequences of implicit self-esteem. W: C. Sedikides, S. J. Spencer (red.), *The self* (s. 21–49). New York: Psychology Press.
- Koriat, A., Goldsmith, M. (1996). Monitoring and control processes in the strategic regulation of memory accuracy. *Psychological Review*, 103, 490–517.
- Kosiba, A. (1880). *O afektach, ich stosunku do uczuć i namiętności oraz ich wpływie na organizm człowieka*. Jasio: Nakładem Autora. Drukiem L. D. Stoegera.
- Kosnarewicz, A. (1989). Kilka uwag o dystynkcji kontekst odkrycia – kontekst uzasadniania. W: J. Brzeziński, K. Łastowski (red.), *Filozoficzne i metodologiczne podstawy teorii naukowych* (s. 275–285). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kosnarewicz, E., Rzepa, T., Stachowski, R. (1992). *Słownik psychologów polskich*. Poznań: Instytut Psychologii UAM.
- Kosslyn, S. M. (1981). The medium and the message in mental imagery: A theory. *Psychological Review*, 88, 46–65.
- Kosslyn, S. M. (1995). Introduction. W: M. S. Gazzaniga (red.), *The cognitive neurosciences* (s. 959–961). Cambridge, MA: MIT Press.
- Kosslyn, S. M., Alpert, N. M., Thompson, W. L., Maljkovic, V., Weise, S. B., Chabris, C. F., Hamilton, S. E., Buonano, F. S. (1993). Visual mental imagery activates topographically organized visual cortex: PET investigations. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 5, 263–287.
- Kosslyn, S. M., Ball, T., Reiser, B. J. (1978). Visual images preserve metric spatial information: Evidence from studies of image scanning. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 4, 47–60.
- Kosslyn, S. M., Seger, C., Pani, J., Hillger, L. A. (1990). When is imagery used in everyday life: A diary study. *Journal of Mental Imagery*, 14, 131–152.
- Kosslyn, S. M., Shwartz, S. P. (1977). A simulation of visual imagery. *Cognitive Science*, 1, 265–295.
- Kossowska, M. (2005). *Umysł niezmienny. Poznawcze mechanizmy sztywności*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Kostrzewski, J. (1963). Wiek obojga rodziców a choroba L. Downa. *Polski Tygodnik Lekarski*, 18, 1175–1180.
- Kotre, J. M. (1995). *White gloves: How we create ourselves through memory*. New York: Free Press.
- Kovas, Y., Hayiou-Thomas, M. E., Dale, P. S., Bishop, D. V. M., Plomin, R. (2005). Genetic influences in different aspects of language development: The etiology of language skills in 4.5-year-old twins. *Child Development*, 76, 632–651.
- Kowalczyk, M. (2007). *Mysli oderwane od zadania: Geneza dystrakcji i mechanizmy obrony*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Kozielecki, J. (1968). *Zagadnienia psychologii myślenia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kozielecki, J. (1977). *Psychologiczna teoria decyzji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kozielecki, J. (1992). Myślenie i rozwiązywanie problemów. W: T. Tomaszewski (red.), *Psychologia ogólna* (s. 91–153). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe.
- Kozielecki, J. (1997). *Transgresja i kultura*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
- Krajewski, W. (1998). *Prawa nauki. Przegląd zagadnień metodologicznych i filozoficznych* (wyd. 2). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Krajewski, W. (2000). Ajdukiewiczza trzeci postulat racjonalności. W: J. Hartman (red.), *Filozofia i logika. W stronę Jana Woleńskiego* (s. 177–180). Kraków: Wydawnictwo Aureus.
- Kraly, F. S. (1984). Physiology of drinking elicited by eating. *Psychological Review*, 91, 478–490.
- Kraly, F. S., Blass, E. M. (1974). Motivated feeding in the absence of glucoprivic control of feeding in rats. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 87, 801–807.
- Kranzler, J. H., Jensen, A. R. (1989). Inspection time and intelligence: A meta-analysis. *Intelligence*, 13, 329–347.
- Krebs, J. R., Davies, N. B. (1991). *An introduction to behavioural ecology*. Oxford: Blackwell Scientific Publications.
- Kreitler, S., Kreitler, H. (1976). *Cognitive orientation and behavior*. New York: Springer-Verlag.
- Kremer, J. (1837). *Rys fenomenologii ducha czyli nauki o duchowych zjawieniach według zasad filozofii Hegla*. Kraków: [b.w.].
- Kremer, J. (1852/1877). *Wykład systematyczny filozofii obejmujący wszystkie jej części w zarysie. T. II: Filozofia natury i ducha ludzkiego*. Wilno: J. Zawadzki. W: J. Kremer, *Dzieła Józefa Kremera*. Warszawa: Nakład i druk S. Lewentala.
- Kretschmer, E. (1921/1944). *Körperbau and Charakter: Untersuchungen zum Konstitutionsproblem and zur Lehre von den Temperamenten* (wyd. 17–18). Berlin: Springer-Verlag.
- Kreutz, M. (1927). *Zmienność rezultatów testów*. Lwów: Polskie Towarzystwo Filozoficzne.
- Krueger, R. F., Hicks, B. M., McGue, M. (2001). Altruism and antisocial behavior: Independent tendencies, unique personality correlates, distinct etiologies. *Psychological Science*, 12, 397–402.
- Kruglanski, A. W. (1989). *Lay epistemic and human knowledge: Cognitive and motivational bases*. New York: Plenum.
- Kruglanski, A. W., Klar, Y. (1985). Knowing what to do: On the epistemology of actions. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Action control: From cognition to behavior* (s. 41–60). Berlin: Springer-Verlag.
- Kruschke, J. K. (1992). ALCOVE: An exemplar-based connectionist model of category learning. *Psychological Review*, 99, 22–44.
- Kruschke, J. K. (1996). Dimensional relevance shifts in category learning. *Connection Science*, 8, 225–247.
- Kruschke, J. K. (2005). Learning involves attention. W: G. Houghton (red.), *Connectionist models in cognitive psychology* (s. 113–140). Hove: Psychology Press.
- Kuhl, J. (1981). Motivational and functional helplessness: The moderating effect of state versus action orientation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 40, 155–170.
- Kuhl, J. (1982). Action – vs. state orientation as a mediator between motivation and action. W: W. Hacker, W. Volport, M. Von Cranach (red.), *Cognitive and motivational aspects of action* (s. 67–85). Berlin: VEB Verlag der Wissenschaften.
- Kuhl, J. (1984). Volitional aspects of achievement motivation and learned helplessness: Toward a comprehensive theory of action control. W: B. A. Maher (red.), *Progress in experimental personality research* (s. 99–171). New York: Academic Press.

- Kuhl, J. (1985). Volitional mediators of cognition – behavior consistency: Self-regulatory processes and action versus state orientation. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Action control: From cognition to behavior* (s. 101–128). Berlin: Springer-Verlag.
- Kuhl, J. (1986). Motivation and information processing: A new look at decision making, dynamic change and action control. W: R. M. Sorrento, E. T. Higgins (red.), *The handbook of motivation and cognition: Foundation of social behavior* (s. 404–434). New York: Guilford Press.
- Kuhl, J. (1992). A theory of self-regulation: Action versus state orientation, self-discrimination, and some applications. *Applied Psychology: An International Review*, 41, 95–173.
- Kuhl, J. (1994). A theory of action and state orientations. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Volition and Personality. Action versus state orientation* (s. 9–46). Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
- Kuhl, J., Eisenbeiser, T. (1986). Mediating versus meditating cognitions in human motivation: Action control, inertial motivation and the alienation effect. W: J. Kuhl, J. W. Atkinson (red.), *Motivation, thought and action* (s. 288–306). New York: Praeger.
- Kuhl, J., Atkinson, J. W. (red.). (1986). *Motivation, thought, and action*. New York: Praeger.
- Kuhl, J., Beckmann, J. (1985a). Introduction and overview. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Action control: From cognition to behavior* (s. 1–8). Berlin: Springer-Verlag.
- Kuhl, J., Beckmann, J. (1985b). Historical perspectives in study of action control. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Action control: From cognition to behavior* (s. 89–100). Berlin: Springer-Verlag.
- Kuhl, J., Beckmann, J. (1994). *Volition and Personality. Action versus state orientation*. Göttingen: Hogrefe i Huber Publisher.
- Kuhl, J., Blankenship, V. (1979). Behavioral change in a constant environment: Shift to more difficult tasks with constant probability of success. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 551–563.
- Kuhl, J., Eisenbeiser, T. (1986). Mediating versus meditating cognitions in human motivation: Action control, inertial motivation and the alienation effect. W: J. Kuhl, J. W. Atkinson (red.), *Motivation, thought and action* (s. 288–306). New York: Praeger.
- Kuhl, J., Goschke, T. (1994). A theory of action control: Mental subsystems, modes of control, and volitional conflict-resolution strategies. W: J. Kuhl, J. Beckmann (red.), *Volition and personality. Action versus state orientation* (s. 93–124). Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.
- Kuhl, J., Kazen-Saad, M. (1988). A motivational approach to volition: Activation and de-activation of memory representations related to uncompleted intentions. W: V. Hamilton, G. H. Bower, N. H. Frijda (red.), *Cognitive perspectives on emotion and motivation* (s. 63–85). Dordrecht: Kluwer.
- Kuhl, J., Wassiljew, I. (1984). An information-processing perspective on motivation: Intrinsic task-involvement, problem-solving, and the complexity of action plans. W: G. D'Ydewalle (red.), *Cognition, information processing, and motivation* (s. 505–522). Amsterdam: North-Holland Publishing.
- Kuncel, N. R., Hezlett, S. A., Ones, D. S. (2004). Academic performance, career potential, creativity, and job performance: Can one construct predict them all? *Journal of Personality and Social Psychology*, 86, 148–161.
- Kunst-Wilson, W. R., Zajonc, R. B. (1980). Affective discrimination of stimuli that cannot be recognized. *Science*, 207, 557–558.
- Kurcz, I. (1976). *Psycholingwistyka*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kurcz, I. (1987). *Język i reprezentacja świata w umyśle*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kurcz, I. (1992). Stereotypy, prototypy i procesy kategoryzacji. *Kolokwia Psychologiczne*, 1, 29–44.
- Kurcz, I. (2000). *Psychologia języka i komunikacji*. Warszawa: Scholar.
- Kyllonen, P. C. (1993). Aptitude testing inspired by information processing: A test of the four sources model. *Journal of General Psychology*, 120, 375–405.
- Kyllonen, P. C., Christal, R. E. (1990). Reasoning ability is (little more than) working memory capacity? *Intelligence*, 14, 389–433.
- Kyrios, M., Prior, M. (1990). Temperament, stress and family factors in behavioural adjustment of 3-5-year-old children. *International Journal of Behavioral Development*, 13, 67–93.
- La Mettrie, J. O. (1748/1984). *Człowiek-maszyna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Lacey, B. C., Lacey, J. I. (1978). Two-way communication between the heart and the brain: Significance of time within the cardiac cycle. *American Psychologist*, 33, 99–113.
- Lacey, J. (1967). Somatic response patterning and stress. Some revisions of activation theory. W: M. H. Appley, R. Trumbull (red.), *Psychological stress. Issues in research* (s. 14–44). New York: Appleton-Century-Crofts.
- Lachowicz-Tabaczek, K. (2004). *Potoczne koncepcje świata i natury ludzkiej. Ich wpływ na poznanie i zachowanie*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Lackner, J. R., Garrett, M. F. (1972). Resolving ambiguity: Effects of biasing context in the unattended ear. *Cognition*, 1, 359–371.
- Laird, J. D. (1974). Self-attribution of emotion: The effect of expressive behavior on the quality of emotional experience. *Journal of Personality and Social Psychology*, 29, 475–486.
- Laird, J. D., Besler, C. (1990). William James and the mechanisms of emotional experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 16, 636–651.
- Laird, J. D., Wagener, J. J., Haalal, M., Szegda, M. (1982). Remembering what you feel: The effects of emotion on memory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42, 646–657.
- Lakoff, G. (1987). Cognitive models and prototype theory. W: U. Neisser (red.), *Concepts and conceptual development: Ecological and intellectual factors in categorization* (s. 63–100). Cambridge: Cambridge University Press.
- Landau, B., Gleitman, H., Spelke, E. (1981). Spatial knowledge and geometric representation in a child blind from birth. *Science*, 213, 1275–1278.
- Lang, P. J. (1977). Physiological assessment of anxiety and fear. W: D. Cone, R. P. Hawkins (red.), *Behavioral assessment: New directions in clinical psychology* (s. 178–195). New York: Brunner/Mazel.
- Langer, E. J. (1983). *The psychology of control*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Lansman, M., Donaldson, G., Hunt, E., Yantis, S. (1982). Ability factors and cognitive processes. *Intelligence*, 6, 347–386.
- Lansman, M., Hunt, E. (1982). Individual differences in secondary task performance. *Memory and Cognition*, 10, 10–24.
- Laplanche, J., Pontalis, J.-B. (1967/1996). *Słownik psychoanalizy*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Larkin, J., McDermott, J., Simon, D. P. (1980b). Expert and novice performance in solving physics problems. *Science*, 208, 1335–1342.
- Larsen, R. J., Buss, D. M. (2005). *Personality Psychology: Domains of knowledge about human nature* (wyd. 2). New York: McGraw-Hill.
- Lazarus, R. S. (1966). *Psychological stress and the coping process*. New York: McGraw-Hill.
- Lazarus, R. S. (1984). On the primacy of cognition. *American Psychologist*, 39, 124–129.
- Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. New York: Oxford University Press.
- Lazarus, R. S., Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer-Verlag.
- Le Bihan, D., Turner, R., Zeffiro, T. A., Cuenod, C., Jezzard, P., Bonnerot, V. (1993). Activation of human primary visual cortex during visual recall: A magnetic resonance imaging study. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 90, 11802–11805.
- Leahey, T. H. (1987). *A history of psychology. Main currents in psychological thought* (wyd. 2). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Leahey, T. H. (1992). The mythical revolutions of American psychology. *American Psychologist*, 47, 308–318.

- Leary, M. R. (2004). Editorial: What is the Self? A plea for clarity. *Self and Identity*, 3, 1–3.
- Lecky, P. (1951). *Self-consistency: A theory of personality* (wyd. 2). New York: Island Press.
- LeDoux, J. E. (1990). Information flow for sensation to emotion: Plasticity in the neural computation of stimulus values. W: M. Gabriel, J. Moore (red.), *Neurocomputation and learning: Foundation and adaptive network* (s. 3–52). Cambridge, MA: MIT Press.
- LeDoux, J. E. (1995). Emotion: Clues from the brain. *Annual Review of Psychology*, 46, 209–235.
- LeDoux, J. E., Phelps, E. A. (2005). Sieci emocjonalne w mózgu. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 210–229). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Lehrer, R., Littlefield, J. (1993). Relationship among cognitive components in Logo learning and transfer. *Journal of Educational Psychology*, 85, 317–330.
- Lehrl, S., Fischer, B. (1988). The basic parameters of human information processing: their role in determination of intelligence. *Personality and Individual Differences*, 9, 883–896.
- Leibniz, G. W. (1714/1991). *Monadologia*. Toruń: Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika.
- Leibniz, G. W. (1705/2001). *Nowe rozważania dotyczące rozumu ludzkiego*. Kęty: Antyk.
- Leibniz, G. W. (1709/2001). *Teodycea: o dobroci Boga, wolności człowieka i pochodzeniu zła*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Lenin, W. I. (1916/1949). *Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu. Szkic popularny*. Warszawa: Książka i Wiedza.
- Lepper, M. R., Greene, D., Nisbett, R. E. (1973). Undermining children's intrinsic interest with extrinsic rewards: A test of the „overjustification” hypothesis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 28, 129–137.
- Levelt, W. J. M. (1983). Monitoring and self-repair in speech. *Cognition*, 14, 41–104.
- Leventhal, H. (1984). A perceptual motor theory of emotion. W: K. R. Scherer, P. Ekman (red.), *Approaches to emotion* (s. 271–291). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Lewicka, M. (1993). *Aktor czy obserwator. Psychologiczne mechanizmy odchylenia od racjonalności w myśleniu potoczny*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne. Pracownia Wydawnicza.
- Lewicki, A. (1960a). *Procesy poznawcze i orientacja w otoczeniu*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Lewicki, A. (1960b). Rola abstrakcji pozytywnej i negatywnej w procesie uczenia się nowych pojęć. *Studia Psychologiczne*, 3, 5–51.
- Lewicki, A. (1968). Informacja i percepcja w procesie uczenia się nowych pojęć. *Studia Psychologiczne*, 9, 22–54.
- Lewicki, A. (red.). (1969). *Psychologia kliniczna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Lewin, K. (1926). Vorsatz, Wille und Bedürfnis. *Psychologische Forschung*, 7, 330–385.
- Lewin, K. (1935). *A dynamic theory of personality*. New York: McGraw-Hill.
- Lewin, K. (1936). *Principles of topological psychology*. New York: Harper & Row.
- Lewin, K. (1943). Defining the „field at a given time”. *Psychological Review*, 50, 292–310.
- Lewin, K. (1948). *Resolving social conflicts*. New York: Harper & Row.
- Lewin, K. (1951). *Field theory in the social sciences*. New York: Harper & Row.
- Lewis, M. (1990). Self-knowledge and social development in early life. W: L. A. Pervin (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 277–300). New York: Guilford Press.
- Lewis, M. (1992). *Shame: The exposed self*. New York: Free Press.
- Lewis, M., Alessandri, S. M., Sullivan, M. W. (1990). Violation of expectancy, loss of control and anger expressions in young infants. *Developmental Psychology*, 26, 745–751.
- Lewis, M., Brooks-Gunn, J. (1979). *Social cognition and the acquisition of self*. New York: Plenum.
- Lew-Starowicz, Z. (2004). *Encyklopedia erotyki*. Warszawa: Muza SA.
- Lichtenberger, E. O., Kauffman, A. S. (2009). *Essentials of WAIS-IV assessment*. New York: J. Wiley.
- Lichtenstein, P., Annas, P. (2000). Heritability and prevalence of specific fears and phobias in childhood. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 927–937.
- Lifton, R. J. (1993). *The protean self*. New York: Basic Books.
- Lindquist, E. F. (1953). *Design and analysis of experiments in psychology and education*. Boston, MA: Houghton-Mifflin.
- Lindsay, P. H., Norman, D. A. (1984). *Procesy przetwarzania informacji u człowieka*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Linley, A. P., Joseph, S., Harrington, S., Wood, A. M. (2006). Positive psychology: past, present and (possible) future. *Journal of Positive Psychology*, 1, 1, 3–16.
- Linner, B. (1972). *Sex and society in Sweden*. New York: Harper Colophon Books.
- Linowski, Z. (1770). *Sposób postępowania sobie cnotliwie i chwalebnie na świecie w dwudziestu dwóch naukach moralnych i politycznych dla młodych kawalerów po skończonej edukacji wychodzących ułożony przez ks. Zygmunta Linowskiego zakonnika szkół pobożnych*. Warszawa: W Drukarni u XX Schol. Piar.
- Linton, M. (1975). Memory for real-world events. W: D. A. Norman, D. E. Rumelhart (red.), *Explorations in cognition* (s. 376–404). San Francisco, CA: Freeman.
- Lipiński, M. (1867). *Zarys antropologii psychicznej, czyli psychologii empirycznej dla użytku dojrzalszej młodzieży polskiej*. Lwów: Nakładem Autora. W drukarni Narodowej W. Manieckiego.
- List, J. A. (2004). Neoclassical theory versus prospect theory. Evidence from the marketplace. *Econometrica*, 72, 615–625.
- Little, B. R. (1999). Personality and motivation: Personal action and conative evolution. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 501–524). New York: Guilford Press.
- Little, B. R., Samela-Aro, K., Philips, S. D. (2007). *Personal project pursuit: Goals, actions, and human flourishing*. London: Lawrence Erlbaum.
- Lively, S. E., Logan, J. S., Pisoni, D. B. (1993). Training Japanese listeners to identify English /r/ and /l/. II. The role of phonetic environment and talker variability in learning new perceptual categories. *Journal of the Acoustical Society of America*, 94, 1242–1255.
- Lively, S. E., Pisoni, D. B., Yamada, R. A., Tohkura, Y., Yamada, T. (1994). Training Japanese listeners to identify English /r/ and /l/. III. Long-term retention of new phonetic categories. *Journal of the Acoustical Society of America*, 96, 2076–2087.
- Locke, E. A., Latham, G. P. (1990). *A theory of goal setting and task performance*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Locke, J. (1690/1955). *Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Locke, J. (1989/1963). *List o tolerancji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Loehlin, J. C. (1992). *Genes and environment in personality development*. Newbury Park, CA: Sage.
- Loehlin, J. C., Willerman, L., Horn, J. M. (1987). Personality resemblances in adoptive families: A 10-year follow-up. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53, 961–968.
- Loevinger, J. (1976). *Ego development*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Loftus, E. (2003). Our changeable memories: legal and practical implications. *Nature Review Neuroscience*, 4, 231–234.
- Loftus, E. F., Ketcham, A. (1994). *The myth of repressed memory. False memories and allegations of sexual abuse*. New York: St. Martin's Press.
- Loftus, E. F., Palmer, J. C. (1974). Reconstruction of automobile destruction. An example of interaction between language and memory. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 13, 585–589.
- Logan, G. D. (1982). On the ability to inhibit complex actions: A stop signal-study of typewriting. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 87, 778–792.

- Logan, G. D. (1988). Toward an Instance Theory of Automatization. *Psychological Review*, 95, 492–527.
- Logan, G. D. (2002). An Instance Theory of Attention and Memory. *Psychological Review*, 109, 376–400.
- Logan, G. D. (2003). Executive control of thought and action: In search of the wild homunculus. *Current Trends in Psychological Science*, 12, 45–48.
- Lord, F. M. (1952). A theory of test scores. *Psychometric Monograph*, 7, *cały numer*.
- Lord, F. M. (1953). The relation of test score to trait underlying the test. *Educational and Psychological Measurement*, 13, 517–548.
- Lord, F. M., Novick, M. R. (1968). *Statistical theories of mental test scores*. Reading, Mass.: Addison-Wesley.
- Lorenz, K. (1975). *Tak zwane zło*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Lorenz, K. (1977). *Odwrotna strona zwierciadła*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Lorenz, K. Z. (1964). Ritualized fighting. W: J. D. Carthy, F. J. Ebling (red.), *The natural history of aggression* (s. 39–50). London: Academic Press.
- Lorenz, K. Z. (1966). *On Agression*. New York: A Helen and Kurt Wolff Book Harcourt, Brace.
- Low, K. S. D., Yoon, M., Roberts, B. W., Rounds, J. (2005). The stability of vocational interests from early adolescence to middle adulthood: A quantitative review of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*, 131, 713–737.
- Luchins, A. S. (1942). Mechanization in problem solving – the effect of Einstellung. *Psychological Monographs*, t. 54. Washington: APA.
- Luchins, A. S., Luchins, E. H. (1982). Einstellung effects in learning by repetition: Sex differences. *Genetic Psychology Monographs*, 106, 319–342.
- Lukes, S. (1974/2005). *Power: A radical view*. New York: Palgrave Macmillan.
- Lukrecjusz (1957). *O naturze wszechrzeczy*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Lundqvist, C., Siösteen, A., Blomstrand, C., Lind, B., Sullivan, M. (1991). Spinal cord injuries: Clinical, functional, and emotional status. *Spine*, 16, 78–83.
- Luo, S., Klohnen, E. C. (2005). Assortative mating and marital quality in newlyweds: A couple-centered approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 304–326.
- Lynch, E., Coley, J., Medin, D. L. (2000). Tall is typical: central tendency, ideal dimensions and graded category structure among tree experts and novices. *Memory and Cognition*, 28, 41–50.
- Lyubomirsky, S., Ross, L. (1997). Hedonic consequenceness of social comparison: A contrast of happy and unhappy people. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 1141–1157.
- Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of General Psychology*, 99, (2), 111–131.
- Łaguna, M. (2006). Nadzieja i optymizm a intencja założenia własnej firmy. *Przegląd Psychologiczny*, 49, 419–443.
- Łukaszewski, W. (1970a). Niezgodność informacji i aktywność. I. Tezy teorii sprzeczności i próba ich uogólnienia. *Przegląd Psychologiczny*, 20, 41–52.
- Łukaszewski, W. (1970b). Niezgodność informacji i aktywność. II. Hipoteza niezgodności informacyjnej. *Przegląd Psychologiczny*, 21, 35–59.
- Łukaszewski, W. (1971). Teoria zachowania się a problem kary. *Studia Socjologiczne*, 1, 76–101.
- Łukaszewski, W. (1973). *Oceny działania a wykonanie nowych zadań*. Wrocław: Ossolineum.
- Łukaszewski, W. (1974). *Osobowość: Struktura i funkcje regulacyjne*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Łukaszewski, W. (1983a). Orientacja temporalna jako jeden z aspektów osobowości. W: W. Łukaszewski (red.), *Osobowość – orientacja temporalna – ustosunkowanie do zmian* (s. 5–39). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Łukaszewski, W. (red.). (1983b). *Osobowość – orientacja temporalna – ustosunkowanie do zmian*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Łukaszewski, W. (1984). *Szanse rozwoju osobowości*. Warszawa: Książka i Wiedza.
- Łukaszewski, W. (1986). Spostrzegany osobisty wpływ na zdarzenia a niektóre aspekty działania w sytuacji zadaniowej. W: M. Straś-Romanowska (red.), *Próby empirycznej weryfikacji niektórych twierdzeń psychologii osobowości* (s. 113–125). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Łukaszewski, W. (2002). Zwrotne informacje o wyniku czynności. W: I. Kurcz, D. Kądziaława (red.), *Psychologia czynności. Nowe perspektywy* (s. 84–99). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Łukaszewski, W. (2006). Wyobraźnia i działanie. *Nauka*, 1, 113–120.
- Łukaszewski, W. (red.). (1976). *Reakcje na rozbieżność informacji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Łukaszewski, W., Marszał-Wiśniewska, M. (2006). *Wytrwałość w działaniu. Wyznaczniki sytuacyjne i osobowościowe*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Łuszczynia, A. (2004). *Zmiana zachowań zdrowotnych. Dlaczego dobre chęci nie wystarczają?* Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Łysiński, A. (1854). *Dusza człowieka. Nowy i zupełny wykład nauki o duszy, mianowicie 1. O duchowości duszy, to jest o własnościach i władzach duszy i ich przeznaczeniu. 2. O nieśmiertelności duszy pojedynczego człowieka odrębnej*. Warszawa: J. Jaworski.
- MacLean, P. D. (1990). *The triune brain in evolution*. New York: Plenum.
- MacLean, P. D. (1993). Cerebral evolution of emotion. W: M. Lewis, J. M. Haviland (red.), *Handbook of emotions* (s. 67–83). New York: Guilford Press.
- Macmillan, M. (2005/2007). *Freud oceniony. Analiza krytyczna dzieła*. Kraków: Wydawnictwo WAM.
- MacQueen, J. B. (1967). Some methods for classification and analysis of multivariate observations. *Proceeding of the Fifth Berkeley Symposium on mathematical statistics and probabilities*, 1, 281–297.
- Maddi, S. P. (1967). The existential neurosis. *Journal of Abnormal Psychology*, 72, 311–325.
- Madsen, K. B. (1980). *Współczesne teorie motywacji. Naukoznawcza analiza porównawcza*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Maehr, M. L. (1989). Thoughts about motivation. W: C. Ames, R. Ames (red.), *Research of motivation in education: Goals and cognitions* (t. 3, s. 299–315). San Diego: Academic Press.
- Magnan, R. E., Hinsz, V. B. (2005). Mood, gender, and situational influences on risk-taking advice for others. *Social Behavior and Personality*, 33, 1–10.
- Magnusson, D. (1981). *Wprowadzenie do teorii testów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Magnusson, D. (1988). *Individual development from an interactional perspective: A longitudinal study*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Magnusson, D. (1999). Holistic interactionism: Challenges for the future. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: A perspective for research on personality development* (wyd. 2, s. 219–247). New York: Guilford Press.
- Majer, J. (1854). *Fizjologia układu nerwowego*. Kraków: Nakładem D. E. Friedleina; Warszawa: Nakładem R. Friedleina.
- Majer, J. (1857). *Fizjologia zmysłów*. Kraków, Warszawa: Nakładem D. E. Friedleina.
- Malarska, A. (2005). *Statystyczna analiza danych wspomagana programem SPSS*. Kraków: SPSS Polska.
- Malatesta, C. Z., Culver, C., Tesman, J. R., Shepard, B. (1989). The development of emotion expression during the first two years of life. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 544 (1–2, Serial No. 219), 1–103.

- Malatesta, C. Z., Haviland, J. M. (1982). Learning display rules: The socialization of emotional expression in infancy. *Child Development*, 53, 991–1003.
- Malewski, A. (1964). *O zastosowaniach teorii zachowania*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Malewski, A. (1975). *O nowy kształt nauk społecznych. Pisma zebrane*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Malin, A. (2002). From ego to self. *Psychoanalytic Inquiry*, 22, 144–162.
- Malouff, J. M., Thorsteinsson, E. B., Schutte, N. S. (2005). The Relationship between the five-factor model of personality and symptoms of clinical disorders: A meta-analysis. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 27, 101–114.
- Malt, B. (1995). Category coherence in cross-cultural perspective. *Cognitive Psychology*, 29, 85–148.
- Malkiewicz, E. (1983). Cechy planów życiowych. W: W. Łukaszewski (red.), *Osobowość – orientacja temporalna – ustosunkowanie do zmian*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Manenti, A. (1995). *Powołanie. Psychologia i taska*. Kraków: Wydawnictwo „M”.
- Manning, A. (1976). *Wstęp do etologii zwierząt*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Marek, T. (1989). *Analiza skupień w badaniach empirycznych. Metody SAHN*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Markinówna, E. (1935). Psychologia dążenia do mocy. Zestawienie poglądów Witwickiego i Adlera. *Kwartalnik Psychologiczny*, 7, 329–340.
- Marks, K., Engels, F. (1962). *Dziela* (t. 4 i t. 5). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Markus, H. (1977). Self-schemata and processing information about the self. *Journal of Personality and Social Psychology*, 35, 63–78.
- Markus, H., Nurius, P. (1986). Possible selves. *American Psychologist*, 41, 954–969.
- Markuszewicz, R. (1936). Rewizja podstawowego pojęcia freudyzmu. *Kwartalnik Psychologiczny*, 8, 357–394.
- Marr, D. (1982). *Vision*. New York: Freeman.
- Marszał-Wiśniewska, M. (1999). *Sila woli a temperament*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Marszał-Wiśniewska, M. (2001). Wychowawcze uwarunkowania orientacji na stan: jak można nie wykształcić silnej woli? *Przegląd Psychologiczny*, 4, 479–494.
- Marszał-Wiśniewska, M., Jarmuż, S. (1995). Swobodne opisy osobowości i temperamentu dzieci, a model „Wielkiej Piątki”. *Przegląd Psychologiczny*, 38, 117–128.
- Martin, G. B., Clark, R. D. (1982). Distress crying in infants: Species and peer specificity. *Developmental Psychology*, 18, 3–9.
- Martin, R. A., Kuiper, N. A., Olinger, J., Dobbin, J. (1987). Is stress always bad? Telic versus paratelic dominance as a stress-moderating variable. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 953–969.
- Martin, R. P., Olejnik, S., Gaddis, L. (1994). Is temperament an important contributor to schooling outcomes in elementary school? Modeling effects of temperament and scholastic ability on academic achievement. W: W. B. Carey, S. C. McDevitt (red.), *Prevention and early intervention: Individual differences as risk factors for the mental health of children* (s. 59–68). New York: Brunner/Mazel.
- Maruszewski, T. (1983). *Analiza procesów poznawczych jednostki w świetle idealizacyjnej teorii nauki*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Maruszewski, T. (1984). Matrix concepts, hierarchical concepts, ideal types. *Polish Psychological Bulletin*, 15, 3–12.
- Maruszewski, T. (2001). *Psychologia poznania: Sposoby rozumienia siebie i świata*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Maruszewski, T. (2002). Inflacja wyobraźni jako źródło zniekształceń pamięci autobiograficznej. *Studia Psychologiczne*, 40, 5–29.
- Maruszewski, T. (2005a). *Pamięć autobiograficzna*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Maruszewski, T. (2005b). Pamięć operacyjna a kodowanie i odtwarzanie informacji w pamięci autobiograficznej. *Studia Psychologiczne*, 43, 51–62.
- Maruszewski, T. (2005c). Zmiana znaku afektywnego wspomnień autobiograficznych. *Kolokwia Psychologiczne*, 13, 107–122.
- Maruszewski, T., Ścigała, E. (1995). Poznawcza reprezentacja emocji. *Przegląd Psychologiczny*, 38, 245–278.
- Maruszewski, T., Ścigała, E. (1998). *Emocje, aleksytymia, poznanie*. Poznań: Humaniora.
- Marx, M. H., Cronan-Hillix, W. A. (1987). *Systems and theories in psychology* (wyd. 4). New York: McGraw-Hill.
- Marycjusz, S. (1551). *O szkołach, czyli akademiach ksiąg dwoje*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper.
- Maslow, A. H. (1964a). *Religions, values and peak-experiences*. New York: Viking.
- Maslow, A. H. (1964b). Teoria hierarchii potrzeb. W: J. Reykowski (red.), *Problemy osobowości i motywacji w psychologii amerykańskiej* (s. 135–164). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Maslow, A. (1968/1986). *W stronę psychologii istnienia*. Warszawa: PAX.
- Maslow, A. H. (1971). *The farther reaches of human nature*. New York: Viking Press.
- Maslow, A. H. (1986). *W stronę psychologii istnienia*. Warszawa: PAX.
- Maslow, A. H. (1990). *Motywacja i osobowość*. Warszawa: PAX.
- Maslow, A. H. (2004). *W stronę psychologii istnienia*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
- Masson, J. M. (1984). *The assault on truth. Freud's suppression of the seduction theory*. New York: Ballantine Books.
- Masson, J. M. (1985). *The complete letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess. 1887–1904*. Cambridge: Belknap Press.
- Masson, J. (2004). *Przeciw terapii*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Matarazzo, J. D. (1972). *Wechsler's measurement and appraisal of adult intelligence*. New York: Oxford University Press.
- Matczak, A. (1982). *Style poznawcze. Rola indywidualnych preferencji*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Matczak, A. (1994). *Diagnoza intelektu*. Warszawa: Instytut Psychologii PAN.
- Matczak, A., Jaworowska, A., Szustrowa, T., Ciechanowicz, A. (1995a). *Bateria testów APIS-P. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Matczak, A., Jaworowska, A., Szustrowa, T., Ciechanowicz, A. (1995b). *Bateria testów APIS-Z. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Matczak, M., Piotrowska, A., Ciarkowska, W. (1997). *Skala Inteligencji D. Wechslera dla Dzieci – wersja zmodyfikowana. WISC-R. Podręcznik* (wyd. 2). Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Matlin, M., Stang, D. J. (1979). *The Polyanna principle: Selectivity in language, memory and thought*. Cambridge, MA: Shenkman Publishing Company.
- Matsumoto, D., Juang, L. (2007). *Psychologia międzykulturowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Mauro, R. (1992). Affective dynamics: Opponent processes and excitation transfer. W: M. S. Clark (red.), *Emotion* (s. 150–174). Newbury Park, CA: Sage.
- Mauss, I. B., Cook, C. L., Gross, J. J. (2007). Automatic emotion regulation during anger provocation. *Journal of Experimental Social Psychology*, 43, 698–711.
- May, R. (1981). *Freedom and destiny*. New York: Norton.
- Mayer, J. (1955). Regulation of energy intake and the body weight: The glucostatic theory and the lipostatic hypothesis. *Annals of the New York Academy of Science*, 63, 15–43.
- Mayer, J. D. (2007). *Personality: A systems approach*. Boston, MA: Pearson Education, Inc.

- Maynard Smith, J. (1976). Evolution and the theory of games. *American Scientist*, 64, 41–45.
- Maynard Smith, J. (1977). Parental investment – a prospective analysis. *Animal Behaviour*, 25, 1–9.
- Maziade, M., Boutin P., Côté, R., Thivierge, J. (1986). Empirical characteristics of the NYLS temperament in middle childhood: Congruities and incongruities with other studies. *Child Psychiatry and Human Development*, 17, 38–52.
- Maziade, M., Côté, R., Bernier, H., Boutin, P., Thivierge, J. (1989). Significance of extreme temperament in infancy for clinical status in pre-school years. 1: Value of extreme temperament at 4–8 months for predicting diagnosis at 4.7 years. *British Journal of Psychiatry*, 154, 535–543.
- Mańczycki, T. (1996). *Osobowość jako system tworzący i realizujący plany*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- McAdams, D. P. (1989). The development of a narrative identity. W: D. M. Buss, N. Cantor (red.), *Personality Psychology* (s. 160–174). New York: Springer-Verlag.
- McAdams, D. P. (1993). *The stories we live by: Personal myths and the making of the self*. New York: William Morrow.
- McAdams, D. P. (1994). *The person: An introduction to personality psychology* (wyd. 2). Forth Worth: Harcourt Brace College Publishers.
- McAdams, D. P. (1997). The case for unity in the (post)modern self: A modest proposal. W: R. D. Ashmore, L. Jussim (red.), *Self and Identity. Fundamental Issues* (s. 46–80). New York: Oxford University Press.
- McAdams, D. P. (2002). *The person: An integrated introduction to personality psychology* (wyd. 3). New York: Wiley.
- McAdams, D. P., Bowman, P. J. (2001). Narrating life's turning points: Redemption and contamination. W: D. P. McAdams, R. Josselson, A. Lieblich (red.), *Turns in the road: Narrative studies of lives in transition* (s. 3–34). Washington, DC: American Psychological Association.
- McAdams, D. P., Pals, J. A. (2006). A New Big Five. Fundamental principles for an integrative science of personality. *American Psychologist*, 61, 204–217.
- McAdams, D. P., Josselson, R., Lieblich, A. (red.). (2001). *Turns in the road: Narrative studies of lives in transition*. Washington, DC: American Psychological Association.
- McAlister, A. L., Bandura, A., Owen, S. V. (2006). Mechanisms of moral disengagement in support of military force: The impact of Sept. 11. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 25, 141–165.
- McBride, A. B. (1990). Mental health effects of women's multiple roles. *American Psychologist*, 45, 381–384.
- McClelland, D. C. (1995). *Human motivation*. Glenview, IL: Scott Foresman.
- McClelland, D. C., Koestner, R., Weinberger, J. (1989). How do self-attributed and implicit motives differ. *Psychological Bulletin*, 96, 690–702.
- McCrae, R. R., Costa, P. T., Jr. (1987). Validation of the five factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 13, 653–665.
- McCrae, R. R., Costa, P. T., Jr. (1995). Trait explanations in personality psychology. *European Journal of Personality*, 9, 231–252.
- McCrae, R. R., Costa, P. T. Jr. (1999). A five-factor theory of personality. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: Theory and research* (wyd. 2, s. 139–153). New York: Guilford Press.
- McCrae, R. R., Costa, P. T., Jr. (2005). *Osobowość dorosłego człowieka. Perspektywa teorii pięcioczynnikowej*. Kraków: Wydawnictwo WAM.
- McDermott, M. (1995). Okrucieństwo, etyka i eksperymenty. Portret Philipa G. Zimbardo. *Nowiny Psychologiczne*, 4, 5–12.
- McGraw, K. M. (1987). Guilt following transgression: An attribution of responsibility approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 33, 247–256.
- McGuffin, P., Rijdsdijk, F., Andrew, M., Sham, P., Katz, R., Cardno, A. (2003). The heritability of bipolar affective disorder and the genetic relationship to unipolar depression. *Archives of General Psychiatry*, 60, 497–502.
- McGurk, H., MacDonald, J. (1976). Hearing lips and seeing voices. *Nature*, 264, 746–748.
- McIntosh, D. N., Zajonc, R. B., Vig, P., Emerick, S. W. (1997). Facial movement, breathing, temperature and affect: Implications of the vascular theory of emotional experience. *Cognition and Emotion*, 11, 171–195.
- McKoon, G., Ratcliff, R. (1998). Memory-based language processing: Psycholinguistic research in the 1990s. *Annual Review of Psychology*, 49, 25–42.
- McLeod, P. (1977). A dual task response modality effect: Support for multiprocessor models of attention. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 29, 651–667.
- Mead, G. H. (1934). *Mind, self, and society from the standpoint of a social behaviorist*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Medin, D. L. (1989). Concepts and conceptual structure. *American Psychologist*, 44, 1469–1481.
- Medin, D. L., Atran, S. (2004). The native mind: Biological categorization and reasoning in development and across cultures. *Psychological Review*, 111, 960–983.
- Medin, D. L., Lynch, J., Solomon, H. (2000). Are there kinds of concepts. *Annual Review of Psychology*, 52, 121–147.
- Medin, D. L., Ross, B. H., Markman, A. M. (2001). *Cognitive psychology*. Fort Worth: Harcourt College Publishers.
- Medin, D. L., Ross, B. H., Markman, A. B. (2004). *Cognitive psychology* (wyd. 4). New York: Wiley.
- Medin, D. L., Schaffer, M. M. (1978). Context theory of classification learning. *Psychological Review*, 85, 207–238.
- Meehl, P. E. (1992). Factors and taxa, traits and types, differences in degree and differences in kind. *Journal of Personality*, 60, 117–174.
- Meiran, N. (1996). Reconfiguration of processing mode prior to task performance. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 26, 1124–1140.
- Merikangas, K. R., Chakravarti, A., Moldin, S. O., Araj, H., Blangero, J., Burmeister, M., Crabbe, Jr., J. C., Depaulo, Jr., R., Foulks, E., Freimer, N. B., Koretz, D. S., Lichtenstein, W., Mignot, E., Reiss, A. L., Risch, N. J., Takahashi, J. S. (2002). Future of genetics of mood disorders research. *Biological Psychiatry*, 52, 457–477.
- Mesquita, B., Frijda, N. H. (1992). Cultural variations in emotions: A review. *Psychological Bulletin*, 112, 179–204.
- Meuter, R. F. I., Allport, A. (1999). Bilingual language switching in naming: asymmetrical costs of language selection. *Journal of Memory and Language*, 40, 25–40.
- Michotte, A. (1963). *The perception of causality*. London: Methuen.
- Mill, J. S. (1843/1962). *System logiki dedukcyjnej i indukcyjnej* (t. 1). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Mill, J. S. (1859/2006). *Utylityzm. O wolności*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Miller, G. A. (1956). The magical number seven, plus or minus two: Some limits on our capacity for processing information. *Psychological Review*, 63, 81–97.
- Miller, G. A., Galanter, E., Pribram, K. H. (1980). *Plany i struktura zachowania*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Miller, G. A., Johnson-Laird, P. N. (1976). *Language and perception*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Milne, S., Orbell, S., Sheeran, P. (2002). Combining motivational and volitional interventions to promote exercise participation: Protection motivation theory and implementation intentions. *British Journal of Health Psychology*, 7, 163–184.
- Minasowicz, J. E. (1771). O przyczynie namiętności ludzkich, *Monitor*, 86–89, 91–94, 98–102.
- Mischel, W. (1968). *Personality and assessment*. New York: Wiley.

- Mischel, T. (1970). Wundt and the conceptual foundations of psychology. *Philosophy and Phenomenological Research*, 31, 1–26.
- Mischel, W. (1973). Toward a cognitive social learning reconceptualization of personality. *Psychological Review*, 80, 252–283.
- Mischel, W. (1990). Personality dispositions revisited and revised: A view after three decades. W: L. A. Pervin (red.), *Handbook of personality: Theory and research* (s. 111–134). New York: Guilford Press.
- Mischel, W. (1996). From good intentions to willpower. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior* (s. 197–218). New York: Guilford Press.
- Mischel, W., Ebbesen, E. B. (1970). Attention in delay of gratification. *Journal of Personality and Social Psychology*, 16, 329–337.
- Mischel, W., Baker, N. (1975). Cognitive transformations of reward objects through instructions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 254–261.
- Mischel, W., Shoda, Y. (1995). A cognitive-affective system theory of personality: Reconceptualizing the invariances in personality and the role of situations. *Psychological Review*, 102, 246–286.
- Mitchell, D., Kahn, B. E., Knasko, S. C. (1995). There's something in the air: Effects of congruent or incongruent ambient odor on consumer decision making. *Journal of Consumer Research*, 22, 229–238.
- Mischel, W., Cantor, N., Feldman, S. (1996). Principles of self-regulation: The nature of willpower and self-control. W: E. T. Higgins, A. W. Kruglanski (red.), *Social psychology: Handbook of basic principles* (s. 329–360). New York: Guilford Press.
- Mischel, W., Shoda, Y., Smith, R. E. (2004). *Introduction to Personality: Toward an integration* (wyd. 7). New York: Wiley.
- Mischel, W., Ayduk, O. (2004). Willpower in a Cognitive-Affective Processing System: The dynamics of delay of gratification. W: R. F. Baumeister, K. D. Vohs (red.), *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications* (s. 99–129). New York: Guilford Press.
- Mitchell, S. (1993). *Hope and dread in psychoanalysis*. New York: Basic Books.
- Mitchell, S. (2000). *Relationality: From attachment to intersubjectivity*. Hillsdale, NJ: The Analytic Press.
- Mitsuyasu, H., Hirata, N., Sakai, Y., Shibata, H., Takeda, Y., Nino-miya, H., Kawasaki, H., Tashiro, N., Fukumaki, Y. (2001). Association analysis of polymorphisms in the upstream region of the human dopamine D4 receptor gene (DRD4) with schizophrenia and personality traits. *Journal of Human Genetics*, 46, 26–31.
- Miyake, A., Friedman, N. P., Emerson, M. J., Witzki, A. H., Howerter, A. (2000). The unity and diversity of executive functions and their contributions to complex „frontal lobe” tasks: A latent variable analysis. *Cognitive Psychology*, 41, 49–100.
- Moffitt, T. E. (2005). The new look of behavioral genetics in developmental psychopathology: Gene-environment interplay in antisocial behaviors. *Psychological Bulletin*, 131, 533–554.
- Money, J., Ehrhardt, A. A. (1972). *Man, woman, boy, girl*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Monsell, S., Mizon, G. A. (2006). Can the task-cuing paradigm measure an endogenous task-set reconfiguration process? *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 32, 493–516.
- Monsell, S., Yeung, N., Azuma, R. (2000). Reconfiguration of task-set: Is it easier to switch to the weaker task? *Psychological Research*, 63, 250–264(3/4).
- Monte, C. F., Solod, R. N. (2003). *Beneath the mask. An introduction to theories of personality* (wyd. 7). New York: Wiley.
- Montgomery, K. C. (1953). Exploratory behavior as a function of „similarity” of stimulus situations. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 46, 129–133.
- Moore, M. D., Fine, B. D. (1996). *Słownik psychoanalizy. Klasyczne pojęcia, nowe koncepcje*. Warszawa: Jacek Santorski & CO.
- Moray, N. (1959). Attention in dichotic listening: Affective cues and the influence of instructions. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 11, 56–60.
- Morgan, C. L. (1894). *An introduction to comparative psychology*. London: Scott.
- Morton, C. (2003). Metaphors are us. Countertransference in the writings of Thomas Ogden. *Psychoanalytic Psychology*, 20, 441–455.
- Morton, J. (1969). Interaction of information in word recognition. *Psychological Review*, 76, 165–178.
- Mosak, H. M., Maniaci, M. (1999). *A primer of Adlerian psychology: The analytic behavioral-cognitive psychology of Alfred Adler*. Philadelphia: Brunner- Routledge.
- Mouffe, C., Laclau, E. (1985/2007). *Hegemonia i socjalistyczna strategia: przyczynek do projektu radykalnej polityki demokratycznej*. Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji TWP.
- Mouniér, E. (1947/1960). *Co to jest personalizizm? (...oraz wybór innych prac)*. Kraków: Znak.
- Mount, M. K., Barrick, M. R., Stewart, G. L. (1998). Five-factor model of personality and performance in jobs involving interpersonal interactions. *Human Performance*, 11, 145–165.
- Mowrer, O. H. (1960). *Learning theory and behavior*. New York: Wiley.
- Munn, N. L. (1951). *Psychology*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Muraven, M., Shmueli, D., Burkley, E. (2006). Conserving of self-control strength. *Journal of Personality and Social Psychology*, 91, 524–537.
- Muraven, M., Slessareva, E. (2003). Mechanism of self-control failure: Motivation and limited resources. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 894–906.
- Murphy, G. L., Medin, D. L. (1985). The role of theories in conceptual coherence. *Psychological Review*, 92, 289–315.
- Murphy, K. R., Davidshofer, C. O. (2005). *Psychological testing. Principles and applications: International Edition* (wyd. 6). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Murphy, S. T., Zajonc, R. B. (1994). Afekt, poznanie i świadomość: rola afektywnych bodźców poprzedzających eksponowanych w warunkach optymalnych i suboptymalnych. *Przegląd Psychologiczny*, 37, 261–299.
- Murray, C. (1998). *Income, inequality, and IQ*. Washington, DC: American Enterprise Institute.
- Murray, H. A. (1938). *Explorations in Personality*. New York: Oxford University Press.
- Näätänen, R. (1973). The inverted-U relationship between activation and performance: A critical review. W: S. Kornblum (red.), *Attention and performance* (t. 4, s. 155–174). New York: Academic Press.
- Narbutt, K. (1769). *Logika, czyli rozważania i rozsądzenia rzeczy – nauka, według której każdy ma we wszystkim prawdy dochodzić i strzec się fałszu*. Wilno: W Drukarni JKM i Rzeczypospolitej XX Szkół Pobożnych.
- Natanson, L. (1883). *Teoria jestestw idiodynamicznych*. Warszawa: W Drukarni J. Bergera.
- Navon, D., Gopher, D. (1979). On the economy of the human processing system. *Psychological Review*, 86, 214–255.
- Nawrocki, J. (1996). Sześćdziesięciolecie polskiej psychologii humanistycznej. Koncepcja Leopolda Blausteina. *Czasopismo Psychologiczne*, 2, 139–142.
- Neale, M. C., Cardon, L. R. (1992). *Methodology for genetic studies of twins and families*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Neill, W. T. (1977). Inhibitory and facilitatory processes in selective attention. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 2, 326–336.
- Neill, W. T. (1982). *The suppression of distracting information in selective attention*. Referat wygłoszony na spotkaniu Southeastern Psychological Association, New Orleans.

- Neill, W. T., Valdes, L. A. (1992). Persistence of negative priming: Steady state or decay? *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 18, 565–576.
- Neiss, M. B., Stevenson, J., Sedikides, C., Finkel, E. J., Kumashiro, M., Rusbul, C. E. (2005). Executive self, self-esteem, and negative affectivity: Relations at the phenotypic and genotypic level. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 593–606.
- Neiss, R. (1988). Reconceptualizing arousal: Psychobiological states in motor performance. *Psychological Bulletin*, 103, 345–366.
- Neisser, U. (1967). *Cognitive psychology*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Neisser, U. (1976). General academic and artificial intelligence. W: L. Resnick (red.), *Human intelligence: Perspectives on its theory and measurement* (s. 179–189). Norwood, NJ: Ablex.
- Neisser, U. (1982). Memory: What are the important questions. W: U. Neisser (red.), *Memory observed: remembering in natural contexts* (s. 3–20). New York: Freeman.
- Neisser, U. (1988). New vistas in the study of memory. W: U. Neisser, E. Winograd (red.), *Remembering reconsidered: Ecological and traditional approaches to the study of memory* (s. 1–10). Cambridge: Cambridge University Press.
- Neisser, U. (1994). Multiple systems: A new approach to cognitive theory. *European Journal of Cognitive Psychology*, 6, 225–241.
- Neisser, U., Boodoo, G., Bouchard, T. J., Jr., Boykon, A. W., Brody, N., Ceci, S. J., Halpern, D. F., Loehlin, J. C., Perloff, R., Sternberg, R. J., Urbina, S. (1996). Intelligence: Knowns and unknowns. *American Psychologist*, 51, 77–101.
- Nettelbeck, T., Lally, M. (1976). Inspection time and measured intelligence. *British Journal of Psychology*, 67, 17–22.
- Neubauer, A., Riemann, R., Mayer, R., Angleitner, A. (1997). Intelligence and reaction times in the Hich, Sternberg and Posner paradigms. *Personality and Individual Differences*, 22, 885–894.
- Neumann, P. G. (1974). An attribute frequency model for the abstraction of prototypes. *Memory and Cognition*, 2, 241–248.
- Neumann, P. G. (1977). Visual prototype formation with discontinuous representation of dimensions of variability. *Memory and Cognition*, 5, 187–197.
- Newberg, A., D'Aquili, E., Rause, V. (2001). *Why God won't go away: Brain science and the biology of belief*. New York: Ballantine.
- Newell, A., Simon, H. A. (1972). *Human problem solving*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Newman, J. P., Wallace, J. F., Strauman, T. J., Skolaski, R. L., Orelan, K. M., Mattek, P. W., Elder, K. A., McNelly, J. (1993). Effects of motivationally significant stimuli on the regulation of dominant responses. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 165–175.
- Newman, L. S., Duff, K. J., Baumeister, R. F. (1997). A new look at defensive projection: Thought suppression, accessibility, and biased person perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 980–1001.
- Nęcka, E. (1984). Poznawcze funkcje analogii. *Studia Filozoficzne*, 6, 169–186.
- Nęcka, E. (1992). Cognitive analysis of intelligence: The significance of working memory processes. *Personality and Individual Differences*, 13, 1031–1046.
- Nęcka, E. (1994a). *Inteligencja i procesy poznawcze*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Nęcka, E. (1994b). *TRoP... Twórcze Rozwiązywanie Problemów*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Nęcka, E. (1995). *Proces twórczy i jego ograniczenia*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Nęcka, E. (1996). Uniwersalne błędy poznawcze. W: K. Paclawska (red.), *Tradycja i wyzwania* (s. 167–182). Kraków: TAIWPN Universitas.
- Nęcka, E. (2000a). *Pobudzenie intelektu. Zarys formalnej teorii inteligencji*. Kraków: Universitas.
- Nęcka, E. (2000b). Inteligencja. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna* (t. 2, s. 721–760). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Nęcka, E. (2001). *Psychologia twórczości*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Nęcka, E. (2004). Mamy homunculusa? *Studia Psychologiczne*, 42, 7–10.
- Nęcka, E., Orzechowski, J. (2005). Higher-order cognition and intelligence. W: R. J. Sternberg, J. E. Pretz (red.), *Cognition and intelligence: Identifying the mechanisms of the mind* (s. 122–141). New York: Cambridge University Press.
- Nęcka, E., Orzechowski, J., Słabosz, A., Szymura, B. (2005). *Trening twórczości*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Nęcka, E., Orzechowski, J., Szymura, B. (2007). *Psychologia poznawcza*. Warszawa: Wydawnictwo Academica SWPS i Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nichols, J. G. (1989). *The competitive ethos and democratic education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Niedenthal, P. N., Brauer, M., Halberstadt, J. B., Innes-Ker, A. H. (2001). When did her smile drop? Facial mimicry and the influences of emotional state on the detection of change in emotional expression. *Cognition and Emotion*, 15, 853–864.
- Niedenthal, P. N., Setterlund, M. B. (1994). Emotion congruence in perception. *Personality and Social Psychology*, 20, 401–411.
- Niemeyer, A. H. (1796/1801). *Grundsätze der Erziehung u(nd) des Unterrichts für Eltern, Hauslehrer und Schulmänner*. Halle: Waisenhaus. Buchhandlung.
- Nietzsche, F. (1883/2004). *Tako rzecze Zaratustra*. Kęty: Antyk.
- Nigg, J. T. (2000). On inhibition/disinhibition in developmental psychology: Views from cognitive and personality psychology and a working inhibition taxonomy. *Psychological Bulletin*, 126, 220–246.
- Nigg, J. T. (2006). Temperament and developmental psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 47, 395–422.
- Norem, J. K., Cantor, N. (1986). Defensive pessimism: Harnessing anxiety as motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1208–1217.
- Norem, J. K., Illingworth, K. S. (1993). Strategy-dependent effects of reflecting on self and tasks: Some implications of optimism and defensive pessimism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 822–835.
- Norman, D. A. (1968). Toward a theory of memory and attention. *Psychological Review*, 75, 522–536.
- Norman, D. A., Bobrow, D. J. (1975). On data-limited and resource-limited processes. *Cognitive Psychology*, 7, 44–64.
- Norman, D. A., Shallice, T. (1986). Attention to action: Willed and automatic control of behavior. W: R. J. Davidson, G. E. Schwartz, D. Shapiro (red.), *Consciousness and self-regulation: Advances in research and theory* (s. 1–18). New York: Plenum.
- Norman, W. T. (1963). Toward an adequate taxonomy of personality attributes: Replicated factor structure in peer nomination personality ratings. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66, 574–583.
- Norman, W. T. (1967). *2800 personality trait descriptors: Normative operating characteristics for a university population*. Ann Arbor, MI: University of Michigan, Department of Psychology.
- Nosal, C. (1978). Interpretacja zależności między zbiorami zmiennych w ramach modelu analizy kanonicznej. W: J. Brzeziński (red.), *Wielozmiennowe modele statystyczne w badaniach psychologicznych* (s. 152–170). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Nosal, C. (1990). *Psychologiczne modele umysłu*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Nosal, C. S., Bajcar, B. (2004). *Czas psychologiczny: Wymiary, struktura, konsekwencje*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Nosofsky, R. M. (1986). Attention, similarity, and the identification-categorization relationship. *Journal of Experimental Psychology*, 115, 39–57.

- Nosofsky, R. M. (1987). Attention and learning processes in the identification and categorization of integral stimuli. *Journal of Experimental Psychology*, 13, 87–108.
- Nosofsky, R. M. (2000). Exemplar representation without generalization? Comments on Smith and Minda's (2000) „Thirty categorization results in search of a model”. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 26, 1735–1743.
- Novick, L. R. (1988). Analogical transfer, problem similarity, and expertise. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 14, 510–520.
- Nowak, L. (1980). *The structure of idealization. Towards a systematic interpretation of the marxian idea of science*. Dordrecht: D. Reidel.
- Nowak, S. (1985/2007). *Metodologia badań społecznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nowakowa, I., Nowak, L. (2000). *Idealization X: The richness of idealization*. W: I. Nowakowa, L. Nowak (red.), *Poznań Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities*, (t. 69). Amsterdam – Atlanta, GA: Rodopi.
- Nowakowska, M. (1970). Polska adaptacja 16-czynnikowego Kwestionariusza Osobowości R. B. Cattella. *Psychologia Wychowawcza*, 13, 478–500.
- Nowakowska, M. (1975). *Psychologia ilościowa z elementami naukowemii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Nuechterlein, K. H., Parasuraman, R., Jiang, Q. (1983). Visual sustained attention: Image degradation produces rapid decrement over time. *Science*, 220, 327–329.
- Nurmi, J. E. (1994). The development of future orientation in life span context. W: Z. Zaleski (red.), *Psychology of future orientation* (s. 63–74). Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.
- Nuttin, J. (1985). *Future time perspective and motivation*. Leuven–Hillsdale, NJ: Leuven University Press and Erlbaum.
- Nuttin, J. M., Beckers, A. (1982). *Kontrowersje wokół zmiany postaw*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Nygren, T. E., Isen, A. M., Taylor, P. J., Dulin, J. (1996). The influence of positive affect on the decision rule in risk situations: Focus on outcome (and especially avoidance of loss) rather than probability. *Organizational and Human Decision Processes*, 66, 59–72.
- O'Donnell, J. M. (1985). *The origins of behaviorism. American psychology, 1870–1920*. New York: New York University Press.
- Oakhill, J. V., Johnson-Laird, P. N. (1985). The effects of belief on the spontaneous production of syllogistic conclusions. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 37, 553–569.
- Oaksford, M., Chater, N. (1994). A Rational Analysis of the Selection Task as Optimal Data Selection. *Psychological Review*, 101, 608–631.
- Oatley, K., Jenkins, J. M. (2003). *Zrozumieć emocje*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Oatley, K., Johnson-Laird, P. N. (1987). Towards a cognitive theory of emotions. *Cognition and Emotion*, 1, 29–50.
- Oatley, K., Johnson-Laird, P. N. (1996). The communicative theory of emotions: Empirical tests, mental models, and implications for social interaction. W: L. L. Martin, A. Tesser (red.), *Striving and feeling: Interaction among goal, affect and self-regulation* (s. 363–393). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Oberauer, K., Süß, H.-M., Wilhelm, O., Wittman, W. W. (2003). The multiple faces of working memory: Storage, processing, supervision and coordination. *Intelligence*, 31, 167–194.
- Obuchowska, I. (1983). *Dynamika nerwic*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Obuchowski, K. (1982). *Kody orientacji i struktura procesów emocjonalnych* (wyd. 2). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Obuchowski, K. (1983). *Psychologia dążeń ludzkich* (wyd. 4). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Obuchowski, K. (1986). *Wprowadzenie*. W: A. Adler (1933/1986). *Sens życia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Obuchowski, K. (1995). *Przez galaktykę potrzeb. Psychologia dążeń ludzkich*. Poznań: Zysk i S-ka.
- Obuchowski, K. (2000). *Człowiek intencjonalny, czyli o tym, jak być sobą*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
- Ochorowicz, J. (1869a). *Jak należy badać duszę, czyli o metodzie badań psychologicznych* (rękopis). Bibl. Zakł. im. Ossolińskich, Wrocław, Dział Rękopisów, sygn. 13364 II.
- Ochorowicz, J. (1869b). *Jak należy badać duszę*. Warszawa: K. Kowalewski.
- Ochorowicz, J. (1871). *Psychologiczne pytania XIXgo wieku. O wolności woli*. Warszawa: M. Orgelbrand.
- Ochorowicz, J. (1872). *Duch i mózg. Studium psychofizjologiczne*. Warszawa: J. Sikorski.
- Ochorowicz, J. (1876). *Z dziennika psychologa. Wrażenia, uwagi i spostrzeżenia w ciągu dziesięciu lat spisane*. Warszawa: Nakładem i drukiem Władysława Dębskiego.
- Ochorowicz, J. (1898). *Bezwiadne tradycje ludzkości*. Warszawa: Druk K. Kowalewskiego.
- Ochorowicz, J. (1916a). *Pierwsze zasady psychologii*. Warszawa: Skład Główny w Księgarni Gebethnera i Wolffa.
- Ochorowicz, J. (1916b). *Psychologia i medycyna. Seria 1*. Warszawa: Druk L. Bogusławskiego.
- Ochorowicz, J. (1917). *Psychologia i medycyna. Seria 2*. Warszawa: Druk L. Bogusławskiego.
- Ochorowicz, J. (1937). *O sugestii myślowej*. Kraków: Nakładem Redakcji Lotosu.
- Ochsner, K. N., Bunge, S. A., Gross, J. J., Gabrieli, J. D. E. (2002). Rethinking feelings: An fMRI study of the cognitive regulation of emotion. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 14, 1215–1229.
- Oettingen, G. (1996). Positive fantasy and motivation. W: P. M. Gollwitzer, J. A. Bargh (red.), *The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior* (s. 236–259). New York: Guilford Press.
- Oettingen, G., Pak, H., Schnetter, K. (2001). Self-regulation of goal setting: Turning free fantasies about the future into binding goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80, 736–753.
- Ogden, T. (1992). The dialectically constituted/decentered subject of psychoanalysis. II: The contributions of Klein and Winnicott. *International Journal of Psycho-Analysis*, 73, 613–626.
- Ogden, T. (1994). The analytic third: Working with intersubjective clinical facts. *International Journal of Psychoanalysis*, 75, 3–19.
- Ogilvie, D. M. (1987). The undesired self: A neglected variable in personality research. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 379–385.
- Ohlsson, S. (1984a). Restructuring revisited: Summary and critique of the gestalt theory of problem solving. *Scandinavian Journal of Psychology*, 25, 65–78.
- Ohlsson, S. (1984b). Restructuring revisited: An information-processing theory of restructuring and insight. *Scandinavian Journal of Psychology*, 25, 117–129.
- Ohme, R. K., Pochwatko, G., Błaszczak, W. (1999). Paradygmat afektywnego poprzedzania: w poszukiwaniu nowej procedury badawczej. *Studia Psychologiczne*, 37, 7–27.
- Okada, H., Matsuoka, K., Hatakeyama, T. (2005). Individual differences in the range of sensory modalities experienced in dreams. *Dreaming*, 15, 106–115.
- Okoń, W. (1956). Jędrzej Śniadecki i jego epoka. W: J. Śniadecki (1840/1956, s. V5-XXXI–321). *O fizycznym wychowaniu dzieci*. Wrocław: Zakład Imienia Ossolińskich, Wydawnictwo PAN.
- Okoń, J. (1960). *Analiza czynnikowa w psychologii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Olds, J. (1956). Pleasure center in the brain. *Scientific American*, 195, 105–106.
- Olds, J. (1958). Self-stimulation of the brain. *Science*, 127, 315–324.
- Olds, J., Milner, P. (1954). Positive reinforcement produced by electrical stimulation of septal area and other regions of rat brain. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 47, 419–427.

- Oleszkiewicz-Zsurzs, Z. (1985). Adaptacja Skali Poszukiwania Wrażeń (SSS) M. Zuckermana do warunków polskich. *Przegląd Psychologiczny*, 28, 1123–1128.
- Oleś, P. K. (2003). *Wprowadzenie do psychologii osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Oleś, P. K., Hermans, H. J. M. (red.). (2005). *The dialogical self: Theory and research*. Lublin: Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Oleś, P., Puchalska-Wasył, M. (2005). Tożsamość narracyjna czy Ja polifoniczne? W: E. Chmielnicka-Kuter, M. Puchalska-Wasył (red.), *Polifonia osobowości. Aktualne problemy psychologii narracji*. (s. 51–64). Lublin: Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Oliver, B., Harlaar, N., Hayiou-Thomson, M. E., Kovas, Y., Walker, S. O., Petrill, S. A., Spinath, F. M., Dale, P. S., Plomin, R. (2004). A twin study of teacher-reported mathematics performance and low performance in 7-year-olds. *Journal of Educational Psychology*, 96, 504–517.
- Oniszczenko, W. (1997a). *Genetyczne podstawy temperamentu*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego.
- Oniszczenko, W. (1997b). *Kwestionariusz Temperamentu EAS Arnolda H. Bussa i Roberta Plomina. Wersje dla dorosłych i dla dzieci. Adaptacja polska*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Oniszczenko, W. (2005). *Genetyczne podstawy ludzkich zachowań. Przegląd badań w populacji polskiej*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Oniszczenko, W., Dragan, W. (2005a). Association between dopamine D4 receptor exon III polymorphism and Emotional reactivity as a temperamental trait. *Twin Research and Human Genetics*, 6, 633–637.
- Oniszczenko, W., Dragan, W. (2005b). Związek polimorfizmu genów receptora dopaminy (DRD4) i transportera dopaminy (DAT-1) z cechami temperamentu: reaktywnością emocjonalną i aktywnością. *Studia Psychologiczne*, 2, 83–90.
- Oniszczenko, W., Radomska, A. (2002). Kwestionariusz Temperamentu dla Dzieci (KTD) oparty na Regulacyjnej Teorii Temperamentu – wersja eksperymentalna. *Psychologia – Etologia – Genetyka*, 5, 85–98.
- Oniszczenko, W., Rogucka, E. (1996). Diagnostyka zygotywności bliźniąt na podstawie Kwestionariusza Fizycznego Podobieństwa Bliźniąt. *Przegląd Psychologiczny*, 39, 151–160.
- Oniszczenko, W., Strelau, J., Fogel, A., Zawadzki, B., Siwy, A. (2002). Reakcja na ostry stres: udział czynników genetycznych i środowiskowych. *Psychologia – Etologia – Genetyka*, 5, 35–50.
- Oniszczenko, W., Zawadzki, B., Strelau, J., Riemann, R., Angleitner, A., Spinath, F. M. (2003). Genetic and environmental determinants of temperament: A comparative study based on Polish and German samples. *European Journal of Personality*, 3, 207–220.
- Ooki, S., Asaka, A. (2004). Zygosity diagnosis in young twins by questionnaire for twins' mothers and twins' self-reports. *Twin Research*, 7, 5–12.
- Opoczyńska, M. (red.). (1999). *Wprowadzenie do psychologii egzystencjalnej*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Orbell, S., Hodgkins, S., Sheeran, P. (1997). Implementation intentions and the theory of planned behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25, 250–260.
- Orbell, S., Sheeran, P. (2000). Motivational and volitional processes in action initiation: A field study of the role of implementation intentions. *Journal of Applied Social Psychology*, 80, 736–753.
- Orne, M. T. (1962/1991). Eksperyment psychologiczny z punktu widzenia psychologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem wpływu zmiennych sugerujących hipotezę i ich implikacji. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spółeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 15–32). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Orne, M. T. (1973/1993). Komunikowanie się w sytuacji eksperymentalnej: dlaczego jest istotne, jak jest oceniane i jakie ma znaczenie dla trafności ekologicznej. W: J. Brzeziński (red.), *Psychologiczne i psychometryczne problemy diagnostyki psychologicznej* (s. 31–68). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Ortony, A., Turner, T. J. (1990). What's basic about basic emotions? *Psychological Review*, 97, 315–331.
- Ortony, A., Vondruska, R. J., Foss, M. A., Jones, L. E. (1985). Salience, similes, and the asymmetry of similarity. *Journal of Memory and Language*, 24, 569–594.
- Orwell, G. (1949/2006). *Rok 1984*. Warszawa: Muza.
- Osgood, C. E., Suci, G. J., Tannenbaum, P. H. (1957). *The measurement of meaning*. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- Ossowski, S. (1967). O osobliwościach nauk społecznych. W: S. Ossowski, *Dzieła* (t. 4, s. 125–316). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Ostendorf, F. (1990). *Sprache und Persönlichkeitsstruktur. Zur Validität des Fünf-Faktoren-Modells der Persönlichkeit*. Regensburg: Roderer.
- Ostendorf, F., Angleitner, A. (1994). The five-factor taxonomy: Robust dimensions of personality description. *Psychologica Belgica*, 34, 175–194.
- Ozer, E. J., Best, S. R., Lipsey, T. L., Weiss, D. S. (2003). Predictors of posttraumatic stress disorder and symptoms in adults: a meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 129, 52–73.
- Pacewicz, P., Zagórski, S. (1997). Z prof. Elliotem Aronsonem rozmawiają Piotr Pacewicz i Sławomir Zagórski. *Gazeta Wyborcza – Magazyn*, 22 grudnia 1997 r.
- Pacewicz, P., Zagórski, S. (2001). Z prof. Philipem Zimbardo rozmawiają Piotr Pacewicz i Sławomir Zagórski. *Gazeta Wyborcza – Magazyn*, 28 marca 2001 r.
- Page, M. (red.). (1982). *Nebraska symposium on motivation 1982: Personality – current theory and research* (s. 1–53). Lincoln, NE: Nebraska University Press.
- Paivio, A. (1969). Mental imagery in associative learning and memory. *Psychological Review*, 76, 241–263.
- Paivio, A. (1975). Perceptual comparisons through mind's eye. *Memory and Cognition*, 3, 635–647.
- Paivio, A. (1978). The relationship between verbal and perceptual codes. W: E. C. Carterette, M. P. Friedman (red.), *Handbook of perception* (t. 8). *Perceptual coding*. New York: Academic Press.
- Paivio, A. (1986). *Mental representations. A dual coding approach*. New York: Oxford University Press.
- Palmer, C. T., Thornhill, R. (2003). Straw men and fairy tales: evaluating reactions to A Natural History of Rape. *Journal of Sex Research*, 40, 249–255.
- Palmer, S. E. (1983). The psychology of perceptual organization: A transformational approach. W: J. Beck, B. Hope, A. Rozenfeld (red.), *Human and machine vision* (s. 269–339). New York: Academic Press.
- Palmer, S. E., Rosch, E., Chase, B. (1981). Canonical perspective and perception of objects. W: J. Long, A. Baddeley (red.), *Attention and performance. IX*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Palmeri, T. J., Gauthier, I. (2004). Visual object understanding. *Nature Reviews: Neuroscience*, 5, 1–13.
- Palmeri, T. J., Nosofsky, R. (2001). Central tendencies, extreme points, and prototype enhancement effects in ill-defined perceptual categorization. *The Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 54, 197–235.
- Paluchowski, W. J. (2006). *Diagnoza psychologiczna* (wyd. 2). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Paris, S. G., Oka, E. (1986). Children's reading strategies, metacognition, and motivation. *Developmental Review*, 6, 25–86.
- Parker, G. B., Brown, L. B. (1982). Coping behaviors that mediate between life events and depression. *Archives of General Psychiatry*, 39, 1386–1391.

- Parkes, C. M. (1972). *Bereavement: Studies of grief in adult life*. New York: International Universities Press.
- Parkinson, B. (1995). *Ideas and realities of emotion*. London: Routledge.
- Parrot, W. G., Sabini, J. (1989). On the „emotional” qualities of certain types of cognition: A reply to arguments for the independence of cognition and affect. *Cognitive Therapy and Research*, 13, 49–65.
- Pascal, B. (1643/2004). *Thoughts, letters and minor works*. Harvard: Kesinger Publishing, LLC.
- Pashler, H. (1994). Dual-task interference in simple tasks: Data and theory. *Psychological Bulletin*, 116, 220–244.
- Patterson, C., Mischel, W. (1976). Effects of temptation-inhibiting and task-facilitating plans on self-control. *Journal of Personality and Social Psychology*, 33, 209–217.
- Patterson, F. G. (1981). Can an ape create a sentence? Some affirmative evidence. *Science*, 211, 86–87.
- Pawlak, K., Sokolik, Z. (1992). Historia psychoanalizy w Polsce. *Nowiny Psychologiczne*, 4, (89).
- Pawlicki, S. (1874). *Mózg i dusza*. Kraków: Wydawnictwo dzieł katolickich Dra Władysława Miłkowskiego.
- Pawłow, I. P. (1951). *Wykłady o czynności mózgu*. Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich.
- Pawłow, I. P. (1923/1952). *Dwadzieścia lat badań wyższej czynności nerwowej (zachowania się) zwierząt*. Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich.
- Pawłowska, B. (1983). Zasady lingwistycznej interpretacji wyników testowych. W: W. J. Paluchowski (red.), *Z zagadnień diagnostyki osobowości* (s. 291–300). Wrocław: Ossolineum.
- Payne, J. W. E. (1976). Task complexity and contingent processing in decision making: An information search and protocol analysis. *Organizational Behavior and Human Performance*, 16, 366–387.
- Pearson, K. (1906–1907). On the relationship of intelligence to size and shape of head, and to other physical and mental characters. *Biometrika*, 5, 105–146.
- Pedhazur, E. J. (1997). *Multiple-Regression in Behavioral Research*. Stamford: Thomson Learning Wadsworth Pub Co.
- Peeters, F., Berkhof, J., Delespaul, P., Rottenberg, J., Nicolson, N. A. (2006). Diurnal mood variation in major depressive disorder. *Emotion*, 6, 383–391.
- Peeters, M. A. G., Van Tuijl, H. F. J. M., Rutte, C. G., Reymen, I. M. M. J. (2006). Personality and team performance: A meta-analysis. *European Journal of Personality*, 20, 377–396.
- Peirce, C. S. (1878/1964). Jak uczynić nasze myśli jasnymi (fragment). W: H. Buczyńska-Garewicz. *Semiotyka Peirce'a*. Warszawa: Zakład Semiotyki Logicznej Uniwersytetu Warszawskiego „Znak, Język, Rzeczywistość”; Polskie Towarzystwo Semiotyczne.
- Pelc, J. (red.). (2000). *Język współczesnej humanistyki*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Semiotyczne.
- Pelletier, L. G., Vallerand, R. J. (1996). Supervisors’ beliefs and subordinates’ intrinsic motivation: A behavioral confirmation analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 331–340.
- Penick, S., Smith, G., Wienske, K., Hinkle, L. (1963). An experimental evaluation of the relationship between hunger and gastric motility. *American Journal of Physiology*, 205, 421–426.
- Pennebaker, J. W. (1997). Writing about emotional experiences as therapeutic process. *Psychological Science*, 8, 162–166.
- Pennebaker, J. W., Seagal, D. J. (1999). Forming a story: The health benefits of narrative. *Journal of Clinical Psychology*, 55, 1243–1254.
- Perky, C. W. (1910). An experimental study of imagination. *American Journal of Psychology*, 21, 423–452.
- Perry, B. D. (1999). The memories of states: How the brain stores and retrieves traumatic experience. W: J. Goodwin, R. Attias (red.), *Splintered reflections: Images of the body in trauma* (s. 9–38). New York: Basic Books.
- Pervin, L. A. (1983). The stasis and flow of behavior: Toward a theory of goals. W: R. Dienstbier, *Nebraska symposium on motivation* (t. 38). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Pervin, L. A. (1993). *Personality: Theory and research* (wyd. 6). New York: Wiley.
- Pervin, L. A. (1999). Epilogue: Constancy and change in personality theory and research. W: L. A. Pervin, O. P. John (red.), *Handbook of Personality: Theory and research* (wyd. 2, s. 689–704). New York: Guilford Press.
- Pervin, L. A. (2002). *Psychologia osobowości*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Pervin, L. A., John, O. P. (2002). *Osobowość: Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Peterson, C., Park, N. (2003). Positive psychology as the evenhanded positive psychologist views it. *Psychological Inquiry*, 14, 143–147.
- Peterson, C., Seligman, M. E. P. (1984). Causal explanations as a risk factor for depression: Theory and evidence. *Psychological Review*, 91, 347–374.
- Petrarca, F. (1975). *Sonety do Laury*. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Petri, H. L. (1996). *Motivation: Theory, research, and applications* (wyd. 4). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Petrides, K. V., Furnham, A. (2003). Trait emotional intelligence: Behavioral validation in two studies of emotional recognition and reactivity to mood induction. *European Journal of Personality*, 17, 39–57.
- Petrill, S. A., Ball, D., Eley, T., Hill, L., Plomin, R., McClearn, G. E., Smith, D. L., Chorney, K., Chorney, M., Hersh, M. S., Dettmerman, D. K., Thompson, L. A., Benbow, C., Lubinski, D. (1998). Failure to replicate a QTL association between a DNA marker identified by EST00083 and IQ. *Intelligence*, 25, 179–184.
- Petrycy, S. (1605). *Polityki Arystotelesowej, to jest Rządu Rzeczypospolitej, z dokładem, ksiąg ośmiornio*. Kraków: Druk. Symona Kempiniego.
- Petrycy, S. (1618). *Etyki Arystotelesowej, to jest jako się każdy ma na świecie rządzić. Z dokładem, ksiąg dziesięciorga*. Kraków: Druk. Macieja Jędrzejowczyka.
- Petty, R. R., Cacioppo, J. T. (1984). The effects of involvement on responses to argument quantity and quality: Central and peripheral routes to persuasion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46, 69–81.
- Petty, R. R., Cacioppo, J. T. (1986). The elaboration likelihood model of persuasion. *Advances in Experimental Social Psychology*, 19, 123–205.
- Pezddek, K. (2006). Memory for the events of September 11, 2001. W: L.-G. Nilsson, N. Ohta (red.), *Memory and society. Psychological perspectives* (s. 65–82). Hove: Psychology Press.
- Pfaffmann, C. (1960). The pleasures of sensation. *Psychological Review*, 67, 253–268.
- Pham, L. B., Taylor, S. E. (1999). From thought to action: Effects of process – versus outcome-based mental stimulation on performance. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25, 250–260.
- Piaget, J. (1966). *Narodziny inteligencji dziecka*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Piaget, J. (1977). *Psychologia i epistemologia*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Pieter, J. (1976). *Historia psychologii* (wyd. 3). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Pinker, S. (1994). *The language instinct*. New York: William Morrow.
- Pinker, S. (2005). *Tabula rasa. Spory o naturę ludzką*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Pinker, S., Kosslyn, S. M. (1983). Theories of mental imagery. W: A. A. Sheikh (red.), *Imagery: Current theory, research and application* (s. 43–71). New York: Wiley.
- Pintrich, P. R., DeGroot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*, 82, 33–40.
- Piotrowski, C. (1983). Factor structure on the semantic differential as a function of method of analysis. *Educational and Psychological Measurement*, 43, 283–288.

- Piotrowski, K. (2003). *Rola centralnego systemu wykonawczego pamięci roboczej w krótkotrwałym przechowaniu informacji. Badanie metodą generowania interwałów losowych*. Niepublikowana praca doktorska. Kraków: Instytut Psychologii UJ.
- Pisula, W. (2003). *Psychologia zachowań eksploracyjnych zwierząt*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Pisula, W., Osiński, J. T. (2001). Automacyjne i kontrolowane akty behawioralne – perspektywa porównawcza. W: J. Reykowski, M. Jarymowicz, R. K. Ohme (red.), *Automatyzmy w procesach przetwarzania informacji*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Pittman, T. S., Davey, M. E., Alafat, K. A., Wetherill, K. V., Kramer, N. A. (1980). Informational versus controlling verbal rewards. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 6, 228–233.
- Platon (1986). *Timajos. Kritias*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Platon (2005). *Dialogi* (t. 1–2). Kęty: Antyk.
- Plomin, R., Daniels, D. (1987). Why are children in the same family so different from one another? *Behavioral and Brain Sciences*, 10, 1–60.
- Plomin, R., DeFries, J. C., Craig, I. W., McGuffin, P. (red.). (2003). *Behavioral genetics in the postgenomic era*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Plomin, R., DeFries, J. C., McClearn, G. E. (1980). *Behavioral genetics: A primer*. San Francisco: Freeman.
- Plomin, R., DeFries, J. C., McClearn, G. E., McGuffin, P. (2001). *Genetyka zachowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Plomin, R., DeFries, J. C., McClearn, G. E., Rutter, M. (1997). *Behavioral genetics* (wyd. 3). New York: Freeman.
- Plomin, R., Kovas, Y. (2005). Generalist genes and learning disabilities. *Psychological Bulletin*, 131, 592–617.
- Plomin, R., McClearn, G. E., Smith, D., Skuder, P., Vignetti, S., Chorney, M. J., Chorney, K., Kasarda, S., Thompson, L. A., Detterman, D. K., Petrill, S. A., Daniels, J., Owen, M. J., McGuffin, P. (1995). Allelic associations between 100 DNA markers and high versus low IQ. *Intelligence*, 21, 31–48.
- Plomin, R., Pedersen, N. L., McClearn, G. E., Nesselroade, J. R., Bergeman, C. S. (1988). EAS temperaments during the last half of the life span: Twins reared apart and twins reared together. *Psychology and Aging*, 3, 43–50.
- Plomin, R., Petrill, S. A. (1997). Genetics and intelligence: What's new? *Intelligence*, 24, 53–77.
- Plotyn (1959). *Enneady* (t. I i II). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Plutchik, R. (1962). *The emotion: Facts, theories and a new model*. New York: Random House.
- Plutchik, R. (1980). *Emotion: A psychoevolutionary synthesis*. New York: Harper & Row.
- Plutchik, R. (1994). *The psychology and biology of emotion*. New York: Harper Collins College Publishers.
- Podhazur, E. J. (1997). *Multiple regression in behavioral research. Explanation and research* (wyd. 3). Fort Worth, TX: Harcourt Brace.
- Pollack, I., Pickett, J. M. (1964). Intelligibility of excerpts from fluent speech. Auditory vs structural content. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 3, 79–84.
- PTP, Polskie Towarzystwo Psychologiczne (1992). *Kodeks etyczno-zawodowy psychologa*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
- Pomian, K. (2004). Człowiek wśród historii. *Gazeta Wyborcza*, 24–25 stycznia, s. 20–21.
- Pongratz, L. J. (1967). *Problemgeschichte der Psychologie*. Bern und München: Francke Verlag.
- Poole, C., Miller, S. A., Church, E. B. (2005). How empathy develops. *Early Childhood Today*, 20, 21–25.
- Popielski, K. (1994). *Noetyczny wymiar osobowości*. Lublin: Redakcja Wydawnictwa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Pöppel, E., Edingshaus, A.-L. (1998). *Mózg – tajemniczy kosmos*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Popper, K. R. (1972/1992). *Wiedza obiektywna: ewolucyjna teoria epistemologiczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Popper, K. R. (1934/1969/2002). *Logika odkrycia naukowego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Posner, M. I. (1980). Orienting of attention. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 32, 3–25.
- Posner, M. I. (1994/1999). Uwaga. Mechanizmy świadomości. W: Z. Chlewiński (red.), *Modele umysłu* (s. 197–214). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Posner, M. I., Boies, S., Eichelman, W., Taylor, R. (1969). Retention of name and visual codes for single letters. *Journal of Experimental Psychology*, 81, 10–15.
- Posner, M. I., Goldsmith, R., Welton, K. E. (1967). Perceived distance and the classification of distorted patterns. *Journal of Experimental Psychology*, 73, 28–38.
- Posner, M. I., Keele, S. W. (1968). On the genesis of abstract ideas. *Journal of Experimental Psychology*, 77, 353–363.
- Posner, M. I., Keele, S. W. (1970). Retention of abstract ideas. *Journal of Experimental Psychology*, 83, 304–308.
- Posner, M. I., Mitchell, R. F. (1967). Chronometric analysis of classification. *Psychological Review*, 74, 392–409.
- Pospiszył, K. (1991). *Zygmunt Freud, człowiek i dzieło*. Wrocław: Ossolineum.
- Pothos, E. M., Bailey, T. M. (2000). The role of similarity in artificial grammar learning. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 26, 847–862.
- Povinelli, D. J., Landau, K. R., Perrilloux, H. K. (1996). Self-recognition in young children using delayed versus live feedback: Evidence of a developmental asynchrony. *Child Development*, 67, 1540–1554.
- Povinelli, D. J., Simon, B. B. (1998). Young children's understanding of briefly or extremely delayed images of the self: Emergence of the autobiographical stance. *Developmental Psychology*, 34, 188–194.
- Powley, T. L., Keesey, R. E. (1970). Relationship of body weight to the lateral hypothalamic feeding syndrome. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 70, 25–36.
- Poznaniak, W. (1994). Diagnostowanie a etykietowanie (stygmatyzowanie) ludzi. W: J. Brzeziński, W. Poznaniak (red.), *Etyczne problemy działalności badawczej i praktycznej psychologów* (s. 73–81). Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora.
- Prabhakaran, V., Smith, J. A. L., Desmond, J. E., Glover, G. H., Gabrieli, J. D. E. (1997). Neural substrates of fluid reasoning: An fMRI study of neurocortical activation during performance of the Raven's Progressive Matrices Test. *Cognitive Psychology*, 33, 43–63.
- Premack, D. (1963). Rate differential reinforcement in monkey manipulation. *Journal of the Experimental Analysis of Behavior*, 6, 81–89.
- Premack, D. (1970). A functional analysis of language. *Journal of Experimental Analysis of Behavior*, 14, 107–125.
- Premack, D., Premack, A. J. (1983). *The mind of apes*. New York: Norton.
- Pretz, J. E., Naples, A. J., Sternberg, R. J. (2003). Recognizing, defining, and representing problems. W: J. E. Davidson, R. J. Sternberg (red.), *Psychology of problem solving* (s. 3–30). New York: Cambridge University Press.
- Pribram, K. H., McGuinness, D. (1975). Arousal, activation, and effort in the control of attention. *Psychological Review*, 82, 116–149.
- Price, T. S., Dale, P. S., Plomin, R. (2004). A longitudinal genetic analysis of low verbal and nonverbal cognitive abilities in early childhood. *Twin Research*, 7, 139–148.
- Price, T. S., Freeman, B., Craig, I., Petrill, S. A., Ebersole, L., Plomin, R. (2000). Infant zygosity can be assigned by parental report questionnaire data. *Twin Research*, 3, 129–133.

- Price, W. E., Crapo, R. H. (2003). *Psychologia w badaniach międzykulturowych*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Proctor, T. (2002). *Twórcze rozwiązywanie problemów*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Prokopiuk, J. (1970). Posłowie. W: C. G. Jung, *Psychologia a religia. Wybór pism* (s. 303–430). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Prolo, P., Licino, J. (2002). DRD4 and novelty seeking. W: J. Benjamin, R. P. Ebstein, R. H. Belmaker (red.), *Molecular genetics and the human personality* (s. 91–107). Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
- Przeczytański, P. (1816). *Logika, czyli sztuka rozumowania*. Warszawa: w Drukarni Xięży Piarów.
- Puchalska-Wasył, M. (2005). Wyobrażenia rozmówcy – typy i funkcje. *Przegląd Psychologiczny*, 48, 109–123.
- Puchalska-Wasył, M. (2006). *Nasze wewnętrzne dialogi. O dialogowości jako sposobie funkcjonowania człowieka*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Putnam, H. (1978/1998). *Wiele twarzy realizmu i inne eseje*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Pylshyn, Z. W. (1981). The imagery debate: analogue versus tacit knowledge. *Psychological Review*, 88, 16–45.
- Pyszczynski, T. (2006). What role does self-esteem play in the ills and triumphs of society? W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 407–411). New York: Psychology Press.
- Pyszczynski, T., Greenberg, J. (1983). Determinants of reduction in intended effort as a strategy for coping with anticipated failure. *Journal of Research in Personality*, 17, 412–422.
- Quine, W. V. O. (1951/2000). *Z punktu widzenia logiki. Dziewięć esejów logiczno-filozoficznych*. Warszawa: Fundacja Aethēia.
- Rachman, S. (2005). *Zaburzenia lękowe. Modele kliniczne i techniki terapeutyczne*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Rakyan, V., Whitelaw, E. (2003). Transgenerational epigenetic inheritance. *Current Biology*, 13, R6–6(1).
- Ramírez-Esparza, N., Pennebaker, J. W. (2006). Do good stories produce good health? Exploring words, language, and culture. *Narrative Inquiry*, 16, 211–219.
- Randel, J. M., Pugh, H. L., Reed, S. K. (1996). Differences in expert and novice situation awareness in naturalistic decision making. *International Journal of Human-Computer Studies*, 45, 579–597.
- Ransopher, S. B., Thompson, D. N. (1991). Einstellung rigidity, set induction, and problem solving in the elderly. *Educational Gerontology*, 17, 219–227.
- Rapaport, D. (1960). *The structure of psychoanalytic theory*. Psychological Issues, Monograph 6. New York: International Universities Press.
- Rapaport, D., Gill, M. M. (1959). The points of view and assumptions of metapsychology. W: *The collected papers of David Rapaport* (s. 795–811). New York: Basic Books.
- Rasch, G. (1960). *Probabilistic models for some intelligence and attainment tests*. Copenhagen: Danish Institute for Educational Research.
- Ratcliff, R., McKoon, G. (1988). A retrieval theory of priming in memory. *Psychological Review*, 95, 385–408.
- Rawls, J. (1971/1994). *Teoria sprawiedliwości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Reason, J. T. (1984). Lapses of attention. W: R. Parasuraman, D. Davies (red.), *Varieties of attention* (s. 515–550). New York: Academic Press.
- Reber, A. S. (1989). Implicit learning and tacit knowledge. *Journal of Experimental Psychology: General*, 118, 219–235.
- Reber, A. S. (2000). *Słownik psychologii*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Reed, E., Jones, R. (red.). (1982). *Reasons for realism: Selected essays of James J. Gibson*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Reed, S. K. (1972). Pattern recognition and categorization. *Cognitive Psychology*, 3, 382–407.
- Reichenbach, H. (1960). *Powstanie filozofii naukowej*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Reichenbach, H. (1989). Trzy zadania epistemologii. *Studia Filozoficzne*, 7–8, 205–212.
- Reis, B. (2006). Even better than real thing. *Contemporary Psychoanalysis*, 42, 177–196.
- Reitman, W. R. (1965). *Cognition and thought: an information processing approach*. Oxford: Wiley.
- Reker, G. T. (2000). Theoretical perspective, dimensions, and measurement of existential meaning. W: G. T. Reker, K. Chamberlain (red.), *Exploring existential meaning* (s. 39–55). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Reykowski, J. (1966). *Funkcjonowanie osobowości w warunkach stresu psychologicznego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Reykowski, J. (1974). *Eksperymentalna psychologia emocji* (wyd. 2). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Reykowski, J. (1986). *Motywacja, postawy prospołeczne a osobowość*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Reykowski, J. (1995). Subiektywne znaczenie pojęcia „demokracja” a ujmowanie rzeczywistości społeczno-politycznej. W: J. Reykowski (red.), *Potoczne wyobrażenia o demokracji* (s. 19–66). Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Reykowski, J., Kochańska, G. (1980). Szkice z teorii osobowości. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Rhawn, J. (2003). Emotional trauma & childhood amnesia. *Journal of Consciousness and Emotion*, 4, 151–178.
- Riegler, A. (2005). Constructive memory. *Kybernetes*, 34, 89–104.
- Rietveld, M. J. H., van Baal, G. C. M., Dolan, C. V., Boomsma, D. I. (2000). Genetic factor analyses of specific cognitive abilities in 5-year-old Dutch children. *Behavior Genetics*, 30, 29–40.
- Rietveld, M. J. H., van der Valk, J. C., Bongers, I. L., Stroet, T. M., Slagboom, P. E., Boomsma, D. I. (2000). Zygosity diagnosis in young twins by parental report. *Twin Research*, 3, 134–141.
- Riggio, R. E., Messamer, J., Throckmorton, B. (1991). Social and academic intelligence: Conceptually distinct but overlapping constructs. *Personality and Individual Differences*, 12, 695–702.
- Riley, B., Kendler, K. S. (2006). Molecular genetic studies of schizophrenia. *European Journal of Human Genetics*, 14, 669–680.
- Rippere, V. (1977). „What’s the thing to do when you’re feeling depressed?” – A pilot study. *Behaviour Research and Therapy*, 15, 185–191.
- Rips, L. J. (1989). Similarity, typicality and categorization. W: S. Vosniadu, A. Ortony (red.), *Similarity and analogical reasoning* (s. 21–59). Cambridge: Cambridge University Press.
- Rips, L. J., Conrad, F. G. (1989). Folk psychology of mental activities. *Psychological Review*, 96, 187–207.
- Riskind, J. H. (1984). They stoop to conquer: Guiding and self-regulatory functions of physical posture after success and failure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 479–493.
- Robin, E. (1980). Badanie pól semantycznych: doświadczenia ośrodka leksykologii politycznej w Saint-Cloud. W: M. Głowiński (red.), *Język i społeczeństwo* (s. 252–281). Warszawa: Czytelnik.
- Robinson, D. (1981). *An intellectual history of psychology*. New York: Macmillan.
- Robinson, D. L. (1997). A test of the Hendrickson postulate that reduced EEG response variance causes increased AEP contour length: Implications for the „neural transmission errors” theory of intelligence. *Personality and Individual Differences*, 22, 173–182.
- Rock, I. (1985). *The logic of perception*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Rodin, J. (1981). Current status of the internal-external hypothesis for obesity: What went wrong? *American Psychologist*, 36, 361–372.
- Rogers, C. R. (1942). *Counseling and psychotherapy*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1951). *Client-centered therapy*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Rogers, C. R. (1961). *On becoming a person: A therapist’s view of psychotherapy*. Boston, MA: Houghton Mifflin.

- Rogers, C. R. (1961/2002). *O stawaniu się osobą*. Poznań: Dom Wydawniczy REBIS.
- Rogers, C. R. (1964). The concept of the fully functioning person. *Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 1, 17–26.
- Rogers, R., D., Monsell, S. (1995). Cost of predictable switch between simple cognitive task. *Journal of Experimental Psychology: General*, 124, 207–231.
- Rohrbaugh, C. C., Shanteau, J. (1999). Context, process, and experience: Research on applied judgment and decision making. W: F. T. Durso (red.), *Handbook of applied cognition* (s. 115–139). Chichester: Wiley.
- Roland, P., Friberg, L. (1985). Localization of cortical areas activated by thinking. *Journal of Neurophysiology*, 53, 1219–1243.
- Rondal, J. A., Hodapp, R. M., Soresi, S., Dykens, E. M., Nota, L. (2004). *Intellectual disabilities. Genetics, behaviour and inclusion*. London – Philadelphia: Whurr Publishers.
- Root, J. C., Wong, P. S., Kinsbourne, M. (2006). Left hemisphere specialization for response to positive emotional expressions: A divided output methodology. *Emotion*, 6, 473–483.
- Rorer, L. G. (1965). The great reponse style myth. *Psychological Bulletin*, 63, 129–156.
- Rosch, E. (1973). On the internal structure of perceptual and semantic categories. W: T. E. Morre (red.), *Cognitive development and the acquisition of language* (s. 111–144). New York: Academic Press.
- Rosch, E. (1978). Principles of categorization. W: E. Rosch, B. B. Lloyd (red.), *Cognition and categorization* (s. 27–48). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Rosch, E., Mervis, C. B. (1975). Family resemblances: Studies in the internal structure of categories. *Cognitive Psychology*, 7, 573–605.
- Roseman, I. J. (1991). Appraisal determinants of discrete emotions. *Cognition and Emotion*, 5, 161–200.
- Rosenberg, M. J. (1965/1991a). Gdy dysonans zawodzi: o eliminowaniu lęku przed oceną z pomiaru postaw. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spółeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 33–59). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Rosenberg, M. J. (1969/1991b). Warunki powstawania oraz konsekwencje lęku przed oceną. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spółeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 61–135). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Rosenberg, M. J. (1980/1991c). Oczekiwania eksperymentatora, lęk przed oceną oraz rozproszenie niepokoju metodologicznego. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spółeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 389–398). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Rosenfarb, I. S., Aron, J. (1992). The self-protective function of depressive affect and cognition. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 11, 323–335.
- Rosenthal, R. (1966). *Experimenter effects in behavioral research*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Rosenthal, R. (1973/1991). O społecznej psychologii samospełniającego się proroctwa. Dalsze dane potwierdzające istnienie efektów Pigmaliona i mechanizmów pośredniczących w ich występowaniu. W: J. Brzeziński, J. Siuta (red.), *Spółeczny kontekst badań psychologicznych i pedagogicznych. Wybór tekstów* (s. 341–387). Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Rosenthal, R. (1994). Interpersonal expectancy effects: A 30-year perspective. *Current Directions in Psychological Science*, 3, 176–179.
- Rosenthal, R. (1996). Nauka a etyka w przeprowadzaniu badań psychologicznych oraz analizowaniu i przedstawianiu ich wyników. *Czasopismo Psychologiczne*, 2, 37–46.
- Rosenthal, R. (1998). Interpersonal expectancy effects: A forty year perspective. *Psychology Teacher Network*, 8, 2–4, 9.
- Rosenthal, R. (2002). Covert communication in classrooms, clinics, courtrooms, and cubicles. *American Psychologist*, 57, 839–849.
- Rosenthal, R., Fode, K. L. (1963). The effect of experimenter bias on the performance of the albino rat. *Behavioral Science*, 8, 183–189.
- Rosenthal, R., Jacobson, L. (1966). Teachers' expectancies: Determinants of pupils' IQ gains. *Psychological Reports*, 19, 115–118.
- Rosenthal, R., Jacobson, L. (1968). *Pygmalion in the classroom*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Rosenthal, R., Jacobson, L. (1992). *Pygmalion in the classroom* (wyd. 2 rozszerzone). New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Rosenthal, R., Rosnow, R. L. (1975). *The volunteer subject*. New York: Wiley Inc.
- Rosenthal, R., Rosnow, R. L. (1984). *Essentials of behavioral research. Methods and data analysis*. New York: McGraw-Hill.
- Rosenthal, R., Rubin, D. B. (1978). Interpersonal expectancy effects: The first 345 studies. *The Behavioral and Brain Sciences*, 3, 377–386.
- Rosenzweig, S. (1933). The experimental situation as a psychological problem. *Psychological Review*, 40, 337–354.
- Rosnow, R. L., Rosenthal, R. (1976). The volunteer subject revisited. *Australian Journal of Psychology*, 28, 97–108.
- Ross, M. (1975). Salience of reward and intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 32, 245–254.
- Roth, E. M., Shoben, E. J. (1983). The effect of context on the structure of category. *Cognitive Psychology*, 15, 346–378.
- Rothbart, M. K. (1981). Measurement of temperament in infancy. *Child Development*, 52, 569–578.
- Rothbart, M. K. (1989). Temperament in childhood: A framework. W: G. A. Kohnstamm, J. E. Bates, M. K. Rothbart (red.), *Temperament in childhood* (s. 59–73). Chichester: Wiley.
- Rothbart, M. K., Ahadi, S. A. (1994). Temperament and the development of personality. *Journal of Abnormal Psychology*, 103, 55–66.
- Rothbart, M. K., Ahadi, S. A., Hershey, K. L., Fisher, P. (2001). Investigation of temperament at three to seven years: The Children's Behavior Questionnaire. *Child Development*, 72, 1394–1408.
- Rothbart, M. K., Derryberry, D. (1981). Development of individual differences in temperament. W: M. E. Lamb, A. L. Brown (red.), *Advances in developmental psychology* (t. 1, s. 37–86). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Rothbaum, F., Weisz, J. R., Snyder, S. S. (1982). Changing the world and changing the self: A two-process model of perceived control. *Journal of Personality and Social Psychology*, 42, 5–37.
- Rothstein, M. G., Paunonen, S. V., Rush, J. C., King, G. A. (1994). Personality and cognitive ability predictors of performance in graduate business school. *Journal of Educational Psychology*, 86, 516–530.
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs*, 80, cały numer 609.
- Rotter, J. B. (1980). Interpersonal trust, trustworthiness, and gullibility. *American Psychologist*, 35, 1–7.
- Rousseau, J.-J. (1762/2001). *Umowa społeczna*. Kęty: Antyk.
- Rovee-Collier, C. K. (1989). The joy of kicking: Memories, motives and mobiles. W: P. R. Solomon, G. R. Goethals, C. M. Kelley, B. R. Stevens (red.), *Memory: Interdisciplinary approaches* (s. 151–180). New York: Springer-Verlag.
- Rowe, D. C., Plomin, R. (1981). The importance of nonshared (E₁) environmental influences in behavioral development. *Developmental Psychology*, 17, 517–531.
- Rozenwajg, P. (1991). Analysis of problem solving strategies on the Kohs Block Design Test. *European Journal of Psychology of Education*, 6, 73–88.
- Rozenwajg, P., Corroyer, D. (2002). Strategy development in a block design task. *Intelligence*, 30, 1–25.
- Rubin, D. C. (1982). On the retention function for autobiographical memory. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 21, 21–38.

- Rubin, D. C., Wetzler, S. E., Nebes, R. D. (1986). Autobiographical memory across the lifespan. W: D. C. Rubin (red.), *Autobiographical memory* (s. 202–221). Cambridge: Cambridge University Press.
- Rudski, J. (2004). The illusion of control, superstitious belief and optimism. *Current Psychology: Developmental, Learning, Personality, Social*, 22, 306–315.
- Rumelhart, D. E. (2007). Schematy – cegiełki poznania. W: Z. Chlewiński (red.), *Psychologia poznawcza w trzech ostatnich dekadach* (s. 431–455). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Rumelhart, D. E., McClelland, J. L., the PDP research group. (1986). *Parallel distributed processing: Exploration in the microstructure of cognition*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Rumelhart, D. E., Norman, D. A. (1975). The active structural network. W: D. A. Norman, D. E. Rumelhart (red.), *Explorations in cognition* (s. 35–64). San Francisco, CA: Freeman.
- Rushton, J. P. (1996). Race, genetics, and human reproductive strategies. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 122, 21–53.
- Rushton, J. P., Ankney, C. D. (1996). Brain size and cognitive ability: Correlations with age, sex, social class, and race. *Psychonomic Bulletin & Review*, 3, 21–36.
- Rushton, J. P., Brainerd C. J., Pressley, M. (1983). Behavioral development and construct validity: The principle of aggregation. *Psychological Bulletin*, 94, 18–38.
- Russell, J. A. (1990). In a defense of prototype approach to emotion concepts. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 37–47.
- Russell, J. A. (1991). Culture and the categorization of emotions. *Psychological Bulletin*, 110, 426–450.
- Russell, J. A., Bullock, M. (1985). Multidimensional scaling of emotional facial expression: Similarity from preschoolers to adults. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 1290–1298.
- Ryan, R. M. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative processes. *Journal of Personality*, 63, 397–427.
- Ryan, R. M., Connell, J. P. (1989). Perceived locus of causality and internalization: Examining reasons for acting in two domains. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 749–761.
- Ryan, R. M., Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68–78.
- Ryan, R. M., Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Reviews of Psychology*, 52, 141–166.
- Ryle, G. (1949). *The concept of mind*. New York: Barnes and Noble.
- Rzepa, T. (1991). *Psychologia Władysława Witwickiego*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Rzepa, T. (1998). *Życie psychiczne i drogi do niego*. Psychologiczna Szkoła Lwowska. Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.
- Rzepa, T. (2002). *O interpretowaniu psychologicznym. W kręgu Szkoły Lwowsko-Warszawskiej*. Warszawa: Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Semiotycznego.
- Rzepa, T. (red.). (1997). *Psychologia w szkole lwowsko-warszawskiej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Saarni, C. (1984). An observational study of children's attempts to monitor their expressive behavior. *Child Development*, 55, 1504–1513.
- Safer, M. A., Christianson, S.-A., Autry, M. W., Osterlund, K. (1998). Tunnel memory for traumatic events. *Applied Cognitive Psychology*, 12, 99–117.
- Salgado, J. F. (1997). The five factor model of personality and job performance in the European community. *Journal of Applied Psychology*, 82, 30–43.
- Salgado, J. F. (2002). The Big Five personality dimensions and counterproductive behaviors. *International Journal of Selection and Assessment*, 10, 117–125.
- Salgado, J. F., Anderson, N., Moscoso, S., Bertua, C., De Fruyt, F., Rollnad, J. P. (2003). A meta-analytic study of general mental ability validity of different occupations in the European community. *Journal of Applied Psychology*, 88, 1068–1081.
- Salovey, P., Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9, 185–211.
- Salthouse, T. A. (1975). Simultaneous processing of verbal and spatial information. *Memory and Cognition*, 3, 221–225.
- Salzano, F. M., Neel, J. V., Maybury-Lewis, D. (1967). Further studies on the Xavante indians. I. Demographic data on two additional villages: Genetic structure of the tribe. *American Journal of Human Genetics*, 19, 463–489.
- Samelson, F. (1981). Struggle for scientific authority: The reception of Watson's behaviorism, 1913–1920. *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 17, 399–425.
- Samuel, A. (1996). Phoneme restoration. *Language and Cognitive Processes*, 11, 647–653.
- Sandler, J. (1981). Character traits and object relationships. *Psychoanalytical Quarterly*, 50, 694–708.
- Sandler, J. (1989). Toward a reconsideration of the psychoanalytic theory of motivation. W: A. M. Cooper, O. F. Kernberg, E. S. Person (red.), *Psychoanalysis; Toward the Second Century* (s. 91–110). New Haven, CT: Yale University Press.
- Sandler, J. (1994). Fantasy, defense and the representational word. *Infant Mental Health Journal*, 15 (1), 26–35.
- Sapir, E. (1978). *Kultura, język, osobowość: wybrane eseje*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Sartre, J.-P. (1946/1998). *Egzystencjalizm jest humanizmem*. Warszawa: Muza.
- Sattach, S., Tversky, A. (1987). On the relation between common and distinctive feature models. *Psychological Review*, 94, 16–22.
- Saulsman, L. M., Page, A. C. (2004). The five-factor model and personality disorder empirical literature: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 23, 1055–1085.
- Saussure, F. de (1961). *Kurs językoznawstwa ogólnego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Savage-Rumbaugh, S., Shanker, S. G., Taylor, T. J. (1998). *Apes, language and the human mind*. New York: Oxford University Press.
- Scarr, S., Webber, P. L., Weinberg, R. A., Wittig, M. A. (1981). Personality resemblance among adolescents and their parents in biologically related and adoptive families. W: L. Gedda, P. Parisi, W. E. Nance (red.), *Twin Research 3: Intelligence, Personality, and Development* (s. 99–120). New York: Alan R. Liss.
- Schachter, S., Singer, J. E. (1962). Cognitive, social and physiological determinants of emotional state. *Psychological Review*, 69, 379–399.
- Schacter, D. (2003). *Siedem grzechów pamięci*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Schafer, R. (1995). Charakter: problem zmiany ego-syntoniczności. W: M. F. R. Kets de Vries, S. Perzow (red.), *Podręcznik psychoanalitycznych studiów charakterologicznych* (s. 208–231). Warszawa: Jacek Santorski & Co.
- Schank, R. C., Abelson, R. P. (1977). *Scripts, plans, goals and understanding*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Schapiro, I. R., Ross-Petersen, L., Sælan, H., Garde, K., Olsen, J. H., Johansen, C. (2001). Extroversion and neuroticism and the associated risk of cancer: A Danish cohort study. *American Journal of Epidemiology*, 153, 757–763.
- Scheerer, M. (1963). Problem-solving. *Scientific American*, 208, 118–128.
- Scherer, K. (1998). Ku pojęciu emocji „modalnych”. W: P. Ekman, R. J. Davidson (red.), *Natura emocji* (s. 30–36). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Schiff, B. B., Lamon, M. (1989). Inducing emotion by unilateral contraction of facial muscles: A new look at hemispheric specialization and the experience of emotion. *Neuropsychologia*, 27, 923–935.
- Schiff, B. B., Lamon, M. (1994). Inducing emotion by unilateral contraction of hand muscles. *Cortex*, 30, 247–254.
- Schkade, D.A., Kahneman, D. (1998). Does living in California make people happy? A focusing illusion in judgement of life satisfaction. *Psychological Science*, 9, 340–346.

- Schmid, P. M., Yeni-Komshian, G. H. (1999). The effect of speaker accent and target predictability on perception of mispronunciations. *Journal of Speech Language and Hearing Research*, 42, 52–64.
- Schmidt, F. L. (1995). Co naprawdę oznaczają dane? Wyniki badawcze, metaanaliza i wiedza kumulatywna w psychologii. *Czasopismo Psychologiczne*, 1, 19–31.
- Schmidt, F. L., Hunter, J. E. (1998). The validity and utility of selection methods in personnel psychology: Practical and theoretical implications of 85 years of research findings. *Psychological Bulletin*, 124, 262–274.
- Schmitt, C. (1922/2000). *Teologia polityczna i inne pisma*. Kraków: Znak. Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego.
- Schnabel, K., Asendorpf, J. B., Ostendorf, F. (2002). Replicable types and subtypes of personality: German NEO-PI-R versus NEO-FFI. *European Journal of Personality*, 16, S7–S24.
- Schneider, W., Shiffrin, R. M. (1977). Controlled and automatic human information processing: I. Detection, search, and attention. *Psychological Review*, 84, 1–66.
- Schuerger, J. M., Witt, A. C. (1989). The temporal stability of individually tested intelligence. *Journal of Clinical Psychology*, 45, 294–302.
- Schuerger, J. M., Zarella, K. L., Hotz, A. S. (1989). Factors that influence the temporal stability of personality by questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 777–783.
- Schultz, D. P., Schultz, S. E. (2008). *Historia współczesnej psychologii*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Schwartz, B., Ward, A., Monterosso, J., Lyubomirsky, S., White, K., Lehman, D. R. (2002). Maximizing vs. satisficing: Happiness is a matter of choice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 1178–1197.
- Schwarz, N., Clore, G. L. (1983). Mood, misattribution and judgments of well-being: Informative and directive functions of affective states. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 513–523.
- Schwarz, N., Clore, G. L. (1983). Mood, misattribution, and judgments of well-being: Informative and directive functions of affective states. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 513–523.
- Scullin, M. H., Peters, E., Williams, W. M., Ceci, S. J. (2000). The role of IQ and education in predicting later labor market outcomes. *Psychology, Public Policy, and Law*, 6, 63–89.
- Searle, J. R. (1959). *Speech acts. An essay in the philosophy of language*. New York: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1987). *Czynności mowy*. Warszawa: PAX.
- Searle, J. R. (1983). *Intentionality: An essay in the philosophy of mind*. New York: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1995). *Umysł, mózg i nauka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Searle, J. R. (1999). *Umysł na nowo odkryty*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Sedikides, C. (1993). Assessment, enhancement, and verification determinants of self-evaluation process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 317–338.
- Sedikides, C., Gaertner, L. (2006). Primacy of personal over collective self and cultural considerations. W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 383–388). New York: Psychology Press.
- Sedikides, C., Skowronski, J. J. (2004). O ewolucyjnych funkcjach ja symbolicznego: motyw samowartościowania. W: A. Tesser, R. Felson, J. Suls (red.), *Ja i tożsamość* (s. 90–113). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Sedikides, C., Strube, M. (1995). The multiply motivated self. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21, 1330–1335.
- Sedlak, V. (2007). *Rozmowa z wewnętrznym obiektem*. Wykład dla Trójmiejskiego Koła Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Psychoanalitycznej. Sopot, 31.03.2007.
- Segal, H. (2005). *Wprowadzenie do teorii Melanie Klein*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Segal, N. L. (1990). The importance of twin studies for individual differences research. *Journal of Counseling and Development*, 68, 612–622.
- Segal, S. J., Fusella, V. (1970). Influence of imaged pictures and sounds on detection of visual and auditory signals. *Journal of Experimental Psychology*, 33, 458–464.
- Segman, R. H., Cooper-Kaza, R., Macchiardi, F., Goltser, T., Halfon, Y., Dobroborski, T., Shalev, A. Y. (2002). Association between the dopamine transporter gene and posttraumatic stress disorder. *Molecular Psychiatry*, 7, 903–907.
- Seligman, D. (1995). *O inteligencji prawie wszystko. Kontrowersje wokół ilorazu inteligencji*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. New York: Free Press.
- Seligman, M. E. P., Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55, 5–14.
- Seligman, M. E. P., Rashid, T., Parks, A. C. (2006). Positive Psychotherapy. *American Psychologist*, 61, 774–788.
- Seligman, M. E. P., Walker, E. F., Rosenhan, D. L. (2003). *Psychopatologia*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Selfridge, O. G., Neisser, U. (1960). Pattern recognition by machine. *Scientific American*, 203, 60–68.
- Selz, O. (1922). *Zur Psychologie des produktiven Denkens und des Irrtums: Eine experimentelle Untersuchung* (t. 2). Bonn: Cohen.
- Semin, G. R. (2000). Agenda 2000. Communication: Language as implementational device for cognition. *European Journal of Social Psychology*, 30, 595–612.
- Semin, G. R., De Poot, C. (1997). Bringing partiality to light. Question wording and choice as indicators of bias. *Social Cognition*, 15, 91–106.
- Semrad, E., Grinspoon, L., Feinberg, S. E. (1973). The development of an ego profile scale. *Archives of General Psychiatry*, 28, 70–77.
- Sen, S., Burmeister, M., Ghosh, D. (2004). Meta-analysis of the association between a serotonin transporter promoter polymorphism (5-HTTLPR) and anxiety related personality traits. *American Journal of Medical Genetics, Part B Neuropsychiatric Genetics*, 127, 85–89.
- Sędek, G., Kofta, M. (1991). When cognitive exertion does not yield cognitive gain: Towards an informational explanation of learned helplessness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 729–743.
- Sęk, H. (red). (1996). *Wypalenie zawodowe. Psychologiczne mechanizmy i uwarunkowania*. Poznań: Zakład Wydawniczy K. Domke.
- Sęk, H., Beisert, M., Pasikowski, T., Ściężała, E. (1997). Mechanizmy stresu i wypalenia zawodowego w modelu poznawczo-kompetencyjnym. W: A. Tokarz, E. Nęcka (red.), *Psychologia poznawcza w Polsce. Koncepcje, analizy, badania* (s. 167–194). Warszawa: Instytut Psychologii PAN.
- Shafir, E. (1993). Choosing versus rejecting: Why some opinions are both better and worse than others. *Memory and Cognition*, 21, 546–556.
- Shaker, P., Schwarz, J., Kirson, D., O'Connor, C. (1987). Emotion knowledge: Further exploration of a prototype approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 1061–1086.
- Shanteau, J. (1992). How much information does an expert use? Is it relevant? *Acta Psychologica*, 81, 75–86.
- Shapiro, D. E., Schulman, Ch. E. (2003). Ethical and legal issues in e-mail therapy. W: D. N. Bersoff (red.), *Ethical conflicts in psychology* (wyd. 3, s. 366–371). Washington, DC: American Psychological Association.
- Shapiro, S. P. (2001). Illogical positivism. *American Psychologist*, 56, 82.
- Shapiro, S., Schwartz, G. E. R., Santerre, C. (2002). Meditation and positive psychology. W: C. R. Snyder, S. J. Lopez (red.), *Handbook of positive psychology* (s. 632–645). New York: Oxford University Press.

- Shaughnessy, J. J., Zechmeister, E. B., Zechmeister, J. S. (2002). *Metody badawcze w psychologii*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Shaver, P., Schwartz, J., Kirson, D., O'Connor, G. (1987). Emotion knowledge: Further exploration of a prototype approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 1061–1086.
- Shaver, P. R., Hazan, C. (1993). Adult romantic attachment: Theory and evidence. W: D. Perlman, W. Jones (red.). *Advances in personal relationships* (t. 4, s. 29–70). London: Jessica Kingsley Publishers.
- Sheeran, P., Orbell, S. (1999). Implementation intentions and repeated behavior: Augmenting the predictive validity of the theory of planned behavior. *European Journal of Social Psychology*, 29, 349–369.
- Sheffield, F. D., Robby, T. B. (1950). Reward value of a non-nutritive sweet taste. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 43, 471–481.
- Sheingold, K., Tenney, Y. (1982). Memory for a salient childhood event. W: U. Neisser (red.), *Memory observed: Remembering in natural contexts* (s. 201–212). New York: Freeman and Co.
- Sheldon, K. M., Elliot, A. J., Kim, Y., Kasser, T. (2001). What is satisfying about satisfying events? Testing 10 candidate psychological needs. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80, 325–339.
- Sheldon, K. M., Kasser, T. (1995). Coherence and congruence: two aspects of personality integration. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 531–543.
- Sheldon, K. M., Kasser, T. (2001). Goals, congruence, and positive well-being: New empirical support for humanistic theories. *Journal of Humanistic Psychology*, 41, 30–50.
- Sheldon, K. M., Lyubomirsky, S. (2006). Achieving sustainable gains in happiness: Change your actions, not your circumstances. *Journal of Happiness Studies*, 7, 55–86.
- Sheldon, W. H., Stevens, S. S. (1942). *The varieties of human psyche*. New York: Harper Brothers.
- Shepard, R. N. (1981). Psychophysical complementarity. W: M. Kubovy, J. Pomerantz (red.), *Perceptual organization* (s. 279–342). Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Shepard, R. N., Cooper, L. A. (1982). *Mental images and their transformations*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Shepard, R. N., Hovland, C. I., Jenkins, H. M. (1961). Learning and memorization of classifications. *Psychological Monographs*, 75, 1–39 (cały nr 517).
- Shepard, R. N., Metzler, J. (1971). Mental rotation of three-dimensional objects. *Science*, 171, 701–703.
- Sheppes, G., Meiran, N. (2007). Better late than never? On the dynamics of online regulation of sadness using distraction and cognitive reappraisal. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 33, 1518–1532.
- Shiffrin, R. M., Schneider, W. (1977). Controlled and automatic human information processing: II. Perceptual learning, automatic attending, and a general theory. *Psychological Review*, 84, 127–190.
- Shoda, Y., Mischel, W., Peake, P. K. (1990). Predicting adolescent cognitive and self-regulatory competencies from preschool delay of gratification: Identifying diagnostic conditions. *Developmental Psychology*, 26, 978–986.
- Showers, C. J., Abramson, L. Y., Hogan, M. E. (1998). The Dynamic Self: How the Content and Structure of the Self-Concept Change With Mood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 478–493.
- Shweder, R. (1998). „Nie jesteś chory, tylko się zakochałeś”. Emocja jako system interpretacji. W: P. Ekman, R. J. Davidson (red.), *Natura emocji* (s. 36–47). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Siegel, S., Castellan, N. J. (1988). *Nonparametric statistics for the behavioral sciences* (wyd. 2). New York: McGraw-Hill.
- Sigala, N., Logothetis, N. K. (2002). Visual categorization shapes feature selectivity in the primate temporal cortex. *Nature*, 415, 318–320.
- Sigvardsson, S., Bohman, M., von Knorring, A.-L., Cloninger, C. R. (1986). Symptom patterns and causes of somatization in men. I. Differentiation of two discrete disorders. *Genetic Epidemiology*, 3, 153–170.
- Sikora, A. (1968). Poziom intelektualny młodzieży dwóch pokoleń. *Psychologia Wychowawcza*, 11, 69–75.
- Simner, M. L. (1971). Newborn's response to the cry of another infant. *Developmental Psychology*, 5, 136–150.
- Simon, H. A. (1947). *Administrative behavior*. New York: Macmillan.
- Simon, H. A. (1956). Rational choice and the structure of environments. *Psychological Review*, 63, 129–138.
- Simon, H. A. (1973). The structure of ill-structured problems. *Artificial Intelligence*, 4, 181–201.
- Simon, H. A. (1982). *Models of bounded rationality* (t. 1 i 2). Cambridge, MA: The MIT Press.
- Sinclair, R. C., Hoffman, C., Mark, M. M., Martin, L. L., Pickering, T. L. (1994). Construct accessibility and the misattribution of arousal: Schachter and Singer revisited. *Psychological Science*, 5, 15–19.
- Sinclair, R. C., Mark, M. M., Enzle, M. E., Borkovec, T. D., Cumbleton, A. G. (1994). Toward a multiple method view of mood induction: The appropriateness of a modified mood induction and the problems of procedures with group assignment to conditions. *Basic and Applied Social Psychology*, 15, 389–408.
- Singh, S. M., Murphy, B., O'Reilly, R. (2002). Epigenetic contributors to the discordance of monozygotic twins. *Clinical Genetics*, 62, 97–103.
- Siuta, J. (2006). *Inwentarz Osobowości NEO-PI-R Paula T. Costy Jr i Roberta R. McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
- Sjöberg, L. (1972). A cognitive theory of similarity. *Göteborg Psychological Reports*, 2, 1–23.
- Skinner, B. F. (1963/1987). Pół wieku behawioryzmu. *Przegląd Psychologiczny*, 30, 13–33.
- Skorny, Z. (1980). *Aspiracje młodzieży oraz kierujące nimi prawidłowości*. Wrocław: Ossolineum.
- Slade, L. A., Rush, M. C. (1991). Achievement motivation and the dynamics of task difficulty choices. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 165–172.
- Slade, P. D. (1974). The external control of auditory hallucinations. *British Journal of Social and Clinical Psychology*, 13, 73–79.
- Sleeth, D. B. (2007). The self system: Toward a new understanding of the whole person. *The Humanistic Psychologist*, 35, 27–43.
- Sloane, P., MacHale, D. (1997). *Perplexing lateral thinking puzzles*. New York: Sterling.
- Smith, A. (1983). *Ciało*. Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich.
- Smith, A. (1991). Noise and aspects of attention. *British Journal of Psychology*, 82, 313–324.
- Smith, C. A., Ellsworth, P. C. (1985). Patterns of cognitive appraisal in emotion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48, 813–838.
- Smith, C. A., Lazarus, R. S. (1993). Appraisal components, core relational themes, and the emotions. *Cognition and Emotion*, 7, 233–269.
- Smith, C. A., Pope, L. K. (1992). Appraisal and emotion: The interactional contributions of dispositional and situational factors. W: M. S. Clark (red.), *Emotion and social behavior* (s. 32–62). Newbury Park, CA: Sage.
- Smith, E. E., Medin, D. L. (1981). *Categories and concepts*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Smith, E. E., Shoben, E. J., Rips, L. J. (1974). Structure and process in semantic memory. A feature model for semantic decisions. *Psychological Review*, 81, 214–241.
- Smith, J. D., Minda, J. P. (2000). Thirty categorization results in a search of a model. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 26, 3–27.

- Smith, R. (1997). *The Fontana history of the human sciences*. London: Fontana Press.
- Smith, S. D., Pennington, B. F., Boada, R., Shriberg, L. D. (2005). Linkage of speech sound disorder to reading disability loci. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46, 1057–1066.
- Smith, T. W., Glazer, K., Ruiz, J. M., Gallo L. C. (2004). Hostility, anger, aggressiveness, and coronary heart disease: An interpersonal perspective on personality, emotion, and health. *Journal of Personality*, 72, 1217–1270.
- Smoller, J. W., Finn, C. T. (2003). Family, twin, and adoption studies of bipolar disorder. *American Journal of Medical Genetics, Part C: Seminars of Medical Genetics*, 123C, 48–58.
- Sneath, P. H., Sokal, R. R. (1973). *Numerical taxonomy*. San Francisco: Freeman.
- Snow, R. (1994). Pygmalion and intelligence? *Current Directions in Psychological Science*, 46, 169–171.
- Snyder, C. R. (1990). Self-handicapping processes and sequelae: On the taking of a psychological dive. W: R. L. Higgins, C. R. Snyder, S. Berglas (red.), *Self-handicapping: The paradox that isn't* (s. 107–150). New York: Plenum.
- Snyder, C. R., Smith, T. W. (1986). On being “shy like a fox”: A self-handicapping analysis. W: W. E. Jones, J. M. Cheek, S. R. Briggs (red.), *Shyness: Perspective on research and treatment* (s. 161–172). New York: Plenum.
- Snyder, M. (1974). Self-monitoring of expressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 30, 526–537.
- Snyder, M. L., Stephan, W. G., Rosenfield, D. (1978). Attributional egotism. W: J. H. Harvey, W. Ickes R. F. Kidd (red.), *New directions in attribution research* (wyd. 2, s. 91–117). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Socor, B. J. (1997). *Conceive the self: presence and absence in psychoanalytic theory*. Madison: International Universities Press.
- Solomon, P., Kubzansky, P. E., Leiderman, P. H., Mendelson, J. H., Trumbull, R., Wexler, D. (red.). (1961). *Sensory deprivation: A symposium Harvard Medical School*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Solomon, R. L. (1980). The oponent-process theory of acquired motivation: The costs of pleasure and the benefits of pain. *American Psychologist*, 35, 691–712.
- Solomon, S., Greenberg, J., Pyszczynski, T. (1991). A terror management theory of social behavior: the psychological functions of self-esteem and cultural worldviews. *Advances in Experimental Social Psychology*, 24, 93–159.
- Solso, R. L. (2001). *Cognitive psychology*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Solso, R. L., Short, B. A. (1979). Color recognition. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 14, 275–277.
- Sorrentino, R. M., Short, J. C. (1986). Uncertainty orientation, motivation, and cognition. W: M. Sorrentino, E. T. Higgins (red.), *Handbook of motivation and cognition: Foundations of social behavior* (s. 379–403). New York: Guilford Press.
- Spearman, C. (1904a). „General intelligence” objectively determined and measured. *American Journal of Psychology*, 15, 201–293.
- Spearman, C. (1904b). The proof and measurement of association between two things. *American Journal of Psychology*, 15, 72–101.
- Spearman, C. (1907). Demonstration of formulae for true measurement of correlation. *American Journal of Psychology*, 18, 161–169.
- Spearman, C. (1927). *The abilities of man: Their nature and measurement*. London: Macmillan.
- Spector, T. D., Snieder, H., MacGregor, A. J. (red.). (2000). *Advances in twin and sib-pair analysis*. London: Greenwich Medical Media.
- Sperber, D., Wilson, D. (1986). *Relevance: Communication and cognition*. Oxford: Basil Blackwell.
- Sperling, G. (1960). The information available in brief visual presentations. *Psychological Monographs*, 74 (cały nr 498).
- Spielberger, C. D., Reheiser, E. C. (2003). Measuring anxiety, anger, depression, and curiosity as emotional states and personality traits with the STAI, STAXI, and STPI. W: M. Hersen, M. J. Hilsenroth, D. L. Segal (red.), *Comprehensive Handbook of Psychological Assessment. Personality Assessment* (t. 2, s. 70–86). Hoboken, NJ: Wiley.
- Spinoza, B. (1677/2006). *Etyka*. Kraków: Zielona Sowa.
- Squire, L. R. (1986). Mechanisms of memory. *Science*, 232, 1612–1619.
- Squire, L. R. (1993). The organization of declarative and non-declarative memory. W: T. Ono, L. R. Squire, M. F. Raichle, D. J. Perrett, J. Fukuda (red.), *Brain mechanisms of perception and memory: From neuron to behavior* (s. 219–227). New York: Oxford University Press.
- Stachowski, R. (1995a). Jak i po co wprowadził Wundt eksperyment do psychologii? W: A. Biela, J. Brzeziński, T. Marek (red.), *Społeczne, eksperymentalne i metodologiczne konteksty procesów poznawczych człowieka* (s. 298–318). Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora.
- Stachowski, R. (1995b). Początki polskiego czasopiśmiennictwa psychologicznego. *Czasopismo Psychologiczne*, 1, 65–78.
- Stachowski, R. (1996). Julian Ochorowicz (1850–1917), czyli o tym, jak psycholog – przyrodnik dotknął palcem linii łączącej ducha z materią. W: E. Kosnarewicz (red.), *Julian Ochorowicz. Pierwsze zasady psychologii i inne prace* (s. 7–31). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Stachowski, R. (2000). Historia psychologii: od Wundta do czasów najnowszych. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki* (t. 1, s. 25–66). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Stachowski, R. (2000). *Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Stachowski, R. (2002a). Skąd się wzięła nazwa „psychologia”. W: J. Brzeziński i inni (red.), *Czym jest psychologia* (s. 10–13). Kielce: Wydawnictwo Charaktery.
- Stachowski, R. (2002b). Lew S. Wygotski – prekursor psychologii o dwóch obliczach. W: A. Brzezińska i M. Marchow (red.), *Lew S. Wygotski. Wybrane prace psychologiczne II – dzieciństwo i dorastanie* (s. 19–39). Poznań: Żysk i S-ka.
- Stachowski, R. (2004). *Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Stachowski, R. (2007). *Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Stagner, R. (1984). Trait psychology. W: N. E. Endler, J. McV. Hunt (red.), *Personality and the behavioral disorders* (s. 3–38). New York: Wiley.
- Stallings, M. C., Hewitt, J. K., Cloninger, C. R., Heath, A. C., Eaves, L. J. (1996). Genetic and environmental structure of the Tridimensional Personality Questionnaire: Three or four temperament dimensions? *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 127–140.
- Stanik, J. (1995). Węzłowe problemy etyczno-zawodowe biegłego sądowego psychologa. W: J. Stanik, Z. Majchrzyk (red.), *Etyczno-zawodowe problemy biegłego sądowego psychologa i psychiatry w praktyce sądowej* (s. 14–35). Katowice: Katedra Psychologii Klinicznej UŚ i Sekcja Psychiatrii Sądowej Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.
- Starkstein, S. E., Robinson, R. G. (1991). The role of the frontal lobes in affective disorder following stroke. W: H. S. Levin, H. M. Eisenberg, A. L. Benton (red.), *Frontal lobe function and dysfunction* (s. 288–303). New York: Oxford University Press.
- Staszewski, W. (2007). *Jesteś głupkiem. Powiedz ci tak na rozmowie o pracę. Co byś odpowiedział?* www.pracagazeta.pl nr 45 (681).
- Staub, E. (1992). The origins of caring, helping, and nonaggression: Parental socialization, the family system, schools, and cultural influence. W: P. M. Oliner, L. Baron, L. A. Blum, D. L. Krebs,

- M. Z. Smolenska (red.), *Embracing the other: Philosophical, psychological, and historical perspectives on altruism* (s. 390–412). New York: New York University Press.
- Stauffer, J. M., Ree, M. J., Carretta, T. R. (1996). Cognitive-components tests are not much more than g: An extension of Kyllonen's analyses. *The Journal of General Psychology*, 123, 193–205.
- Stearns, P. N. (2005). Historia emocji: zmiany i ich oddziaływanie. W: M. Lewis, J. M. Haviland-Jones (red.), *Psychologia emocji* (s. 35–52). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Stebly, N. M. (1992). A meta-analytic review of the weapon focus effect. *Law and Human Behavior*, 16, 413–424.
- Steele, C. M., Spencer, S. J., Lynch, M. (1993). Self-image resilience and dissonance: The role of affirmational resources. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 885–896.
- Stein, M. B., Jang, K. L., Taylor, S., Vernon, P. A., Livesley, W. J. (2002). Genetic and environmental influences on trauma exposure and posttraumatic stress disorder symptoms: a twin study. *American Journal of Psychiatry*, 159, 1675–1681.
- Steiner, J. E. (1979). Human facial expression in response to taste and smell stimulation. W: H. Reese, L. P. Lipsitt (red.), *Advances in child development and behavior* (s. 257–293). New York: Academic Press.
- Stellar, E. (1954). The physiology of motivation. *Psychological Review*, 61, 5–22.
- Stemplewska-Żakowicz, K. (2002). Konceptje narracyjnej tożsamości. W: J. Trzebiński (red.), *Narracja jako sposób rozumienia świata* (s. 80–113). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Stemplewska-Żakowicz, K. (2004). *O rzeczach widzianych na obrazkach i opowiadanych o nich historiach. TAT jako metoda badawcza i diagnostyczna*. Warszawa: Wydawnictwo Academica SWPS.
- Stern, D. (1985). *The interpersonal world of the infant: A view from psychoanalysis and developmental psychology*. New York: Basic Books.
- Stern, W. (1921). *Differentielle Psychologie* (wyd. 3). Leipzig: Johann Ambrosius Barth.
- Sternberg, R. J. (1977). *Intelligence, information processing, and analogical reasoning: The componential analysis of human abilities*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Sternberg, R. J. (1981). Reasoning with determinate and indeterminate linear syllogisms. *British Journal of Psychology*, 72, 407–420.
- Sternberg, R. J. (1985). *Beyond IQ: A triarchic theory of human intelligence*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J. (1986a). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93, 119–135.
- Sternberg, R. J. (1986b). Toward a unified theory of human reasoning. *Intelligence*, 10, 281–314.
- Sternberg, R. J. (1997). The concept of intelligence and its role in lifelong learning and success. *American Psychologist*, 52, 1030–1037.
- Sternberg, R. J. (2001). *Psychologia poznawcza*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
- Sternberg, R. J., Conway, B. E., Ketrion, J. L., Bernstein, M. (1981). People's conceptions of intelligence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 41, 37–55.
- Sternberg, R. J., Forsythe, G. B., Hedlund, J., Horvath, J. A., Wagner, R. K., Williams, W. M., Snook, S. A., Grigorenko, E. L. (2000). *Practical intelligence in everyday life*. New York: Cambridge University Press.
- Sternberg, R. J., Wagner, R. K., Williams, W. M., Horvath, J. A. (1995). Testing common sense. *American Psychologist*, 50, 912–927.
- Sternberg, S. (1969). Memory scanning: Mental processes revealed by reaction time experiments. *American Scientist*, 57, 421–457.
- Stevens, A., Coupe, P. (1978). Distortions in judged spatial relations. *Cognitive Psychology*, 10, 422–437.
- Stevens, M. J. (1992). Prescott Lecky: Pioneer in consistency theory and cognitive therapy. *Journal of Clinical Psychology*, 58, 807–811.
- Stevens, S. S. (1935/2000). Operacyjne definiowanie pojęć psychologicznych. W: J. Siuta, K. Krzyżewski (red.), *Behawioryzm i psychologia świadomości* (s. 107–115). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Stevens, S. S. (1951). Mathematics, measurement and psychophysics. W: S. S. Stevens (red.), *Handbook of experimental psychology* (s. 1–49). New York: Wiley.
- Stevens, S. S. (1959). Measurement, psychophysics and utility. W: C. W. Churchman, Ph. Ratoosh (red.), *Measurement: Definitions and theories* (s. 18–63). New York: Wiley.
- Stevens, S. S. (1972). A neural quantum in sensory discrimination. *Science*, 177(4051), 749–762.
- Stevens, S. S. (1975). *Psychophysics: Introduction to its perceptual, neural and social prospects*. New York: Wiley.
- Stewart, N., Chater, N. (2002). The effect of category variability in perceptual categorization. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 28, 893–907.
- Stolorow, R. (2002). From drive to affectivity: Contextualizing psychological life. *Psychoanalytic Inquiry*, 22, 678–685.
- Stolorow, R., Atwood, G. E. (1992). *Context of being: the intersubjective foundations of psychological life*. Hillsdale, NJ: The Analytic Press.
- Strachey, J. (red.). (1953–1964). *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud*. London: Hogarth Press.
- Strack, F., Martin, L. L., Stepper, S. (1988). Inhibiting and facilitating conditions of facial expressions: A non-obtrusive test of facial feedback hypothesis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 768–776.
- Straś-Romanowska, M. (red.). (1995). *Na tropach psychologii jako nauki humanistycznej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Strauss, E., Moscovitch, M. (1981). Perception of facial expressions. *Brain and Language*, 13, 308–332.
- Strauss, M. (1979). The abstraction of prototypical information by adults and 10-months infants. *Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory*, 5, 618–635.
- Strean, H. S. (1994). *Essentials of psychoanalysis*. New York: Brunner/Mazel.
- Strelau, J. (1969). *Temperament i typ układu nerwowego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Strelau, J. (1983). *Temperament, personality, activity*. London: Academic Press.
- Strelau, J. (1985). *Temperament, osobowość, działanie*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Strelau, J. (1994). Kodeks etyczno-zawodowy psychologa. Wybrane refleksje na jego tle. *Nauka*, 4, 109–114.
- Strelau, J. (1997). *Inteligencja człowieka*. Warszawa: Wydawnictwo Zak.
- Strelau, J. (2000). Różnice indywidualne: opis, determinanty i aspekt społeczny. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki* (t. 2, s. 653–681). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Strelau, J. (2001a). The concept and status of trait in research on temperament. *European Journal of Personality*, 15, 311–325.
- Strelau, J. (2001b). *Psychologia temperamentu* (wyd. 2). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Strelau, J. (2001c). Miejsce konstruktów aktywacji w badaniach nad temperamentem. *Przegląd Psychologiczny*, 44, 275–300.
- Strelau, J. (2004). Dylematy etyczne dotyczące publikacji naukowych oraz testów psychologicznych. W: J. Brzeziński, M. Toeplitz-Winiewska (red.), *Etyczne dylematy psychologii* (s. 224–236). Warszawa: Akademica Wydawnictwo SWPS.
- Strelau, J. (2006a). *Psychologia różnic indywidualnych* (wyd. 2.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Strelau, J. (2006b). *Temperament jako regulator zachowania: z perspektywy półwiecza badań*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

- Strelau, J., Angleitner, A., Newberry, B. W. (1999). *Pavlovian Temperament Survey (PTS)*. An international handbook. Göttingen: Hogrefe & Huber.
- Strelau, J., Oniszczenko, W., Zawadzki, B. (1994). *Genetyczne uwarunkowanie i struktura temperamentu młodzieży i dorosłych*. Niepublikowany raport z badań (KBN 1.1108.91.02). Warszawa: Uniwersytet Warszawski, Wydział Psychologii.
- Strelau, J., Zawadzki, B. (1997). Temperament and personality: Eysenck's three superfactors as related to temperamental dimensions. W: H. Nyborg (red.), *The scientific study of human nature: Tribute to Hans Eysenck at eighty* (s. 68–91). Oxford: Pergamon Press.
- Strelau, J., Zawadzki, B. (1998). *Kwestionariusz Temperamentu PTS. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Strelau, J., Zawadzki, B. (2005). Trauma and temperament as predictors of intensity of posttraumatic stress disorder symptoms after disaster. *European Psychologist*, 10, 124–135.
- Strelau, J., Zawadzki, B. (2006). Individual differences as moderators of posttraumatic stress symptoms experienced after flood: The role of temperament and coping styles. W: J. Strelau, T. Klonowicz (red.), *People under extreme stress* (s. 67–82). New York: Nova Science Publishers.
- Strelau, J., Zawadzki, B., Oniszczenko, W., Sobolewski, A. (2002). Kwestionariusz PTSD – wersja czynnikowa (PTSD-C): Konstrukcja narzędzia do diagnozy głównych wymiarów zespołu stresu pourazowego. *Przebieg Psychologiczny*, 2, 149–176.
- Stromeyer, C. F., Psołka, J. (1970). The detailed texture of eidetic images. *Nature*, 225, 347–349.
- Stroop, J. R. (1935). Studies of interference in serial verbal reactions. *Journal of Experimental Psychology*, 18, 624–643.
- Struve, H. (1864). *O temperamentach. Psychologiczna wskazówka do poznania ludzi*. Warszawa: Nakładem Księgarni E. Wende i Spółki.
- Struve, H. (1867). *O istnieniu duszy i jej udziale w chorobach umysłowych*. Warszawa: Skład Główny w Księgarni E. Wende i Spółki.
- Stuss, D. T., Benson, F. (1986). *The frontal lobes*. New York: Raven Press.
- Subotnik, K. L., Asarnow, R. F., Nuechterlein, K. H., Fogelson, D. L., Thorpe, T. I., Payne, D. L., Giannini, C. A., Kuppinger, H. E., Torquato, R. D., Mintz, J., Hwang, S. S., Gottesman, I. I. (2005). MMPI vulnerability indicators for schizophrenia and attention deficit disorder: UCLA family study of biological parents of offspring with childhood-onset schizophrenia or ADHD. *Behavior Genetics*, 35, 159–175.
- Such, J., Szcześniak, M. (1997). *Filozofia nauki*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Suedfeld, P., Eich, E. (1995). Autobiographical memory and affect under conditions of reduced environmental stimulation. *Journal of Environmental Psychology*, 15, 321–326.
- Sullivan, H. S. (1953). *The interpersonal theory of psychiatry*. New York: Norton.
- Suls, J. (2006). On the divergent and convergent validity of self-esteem. W: M. H. Kernis (red.), *Self-Esteem: Issues and answers* (s. 36–50). New York: Psychology Press.
- Suls, J. (1977). Social comparison theory and research. W: J. M. Suls, R. M. Miller (red.), *Handbook of Social Comparison: Theory and Research*. New York: Springer.
- Sulek, A. (1979). *Eksperyment w badaniach społecznych*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Super, C. M., Harkness, S. (1994). Temperament and the developmental niche. W: W. B. Carey, S. C. McDewitt (red.), *Prevention and early intervention: Individual differences as risk factors for the mental health of children* (s. 115–125). New York: Brunner/Mazel.
- Svenson, O. (1992). Differentiation and consolidation theory of human decision making: A frame of reference for the study of pre- and postdecision processes. *Acta Psychologica*, 80, 143–168.
- Svenson, O. (2003). Values, affect, and processes in human decision making: A differentiation and consolidation theory perspective. W: S. L. Schneider, J. Shanteau (red.), *Emerging perspectives in decision research* (s. 287–326). New York: Cambridge University Press.
- Swann, W. B. (1992). Seeking "truth" finding despair: Some unhappy consequences of a negative self-concept. *Current Directions in Psychological Science*, 1, 15–18.
- Swann, W. B., Jr. (1991). To be adored or to be known? The interplay of self-enhancement and self-verification. W: E. T. Higgins, R. M. Sorrentino (red.), *Handbook of motivation and cognition*. New York: Guilford Press.
- Swann, W. B., Jr. (1992). Seeking "truth", finding despair: Some unhappy consequences of negative self-concept. *Current Directions in Psychological Science*, 1, 15–18.
- Swann, W. B., Jr., Griffin, J. J., Predmore, S. C. (1999). The cognitive-affective crossfire: When self-consistency confronts self-enhancement (s. 391–401). W: R. F. Baumeister (red.), *The self in social psychology*. Ann Arbor: Psychology Press.
- Swann, W. B., Jr., Stein-Seroussi, A., Giesler, R. B. (1992). Why people self-verify. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62, 392–401.
- Swanson, H. L. (1990). Influence of metacognitive knowledge and aptitude on problem solving. *Journal of Educational Psychology*, 82, 306–314.
- Swets, J. A. (1964). *Signal detection and recognition by human observers*. New York: Wiley.
- Symons, D. (1979). *The evolution of human sexuality*. New York: Oxford University Press.
- Szaniawski, J. K. (1805/1823). *Rady przyjacielskie młodemu czcicielowi nauk i filozofii pragnącemu znaleźć pewniejszą drogę do prawdziwego i wyższego oświecenia*. Lwów: Nakładem i drukiem Jana Józefa Pillera.
- Szarota, P. (1995). Polska Lista Przymiotnikowa (PLP): Narzędzie do diagnozy pięciu wielkich czynników osobowości. *Studia Psychologiczne*, 33, 227–255.
- Szarota, P. (2006). *Psychologia uśmiechu*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Szczurkiewicz, P. (2005). *O pomaganiu i psychoterapeutach. Kształtowanie się postaw wobec profesjonalnej pomocy psychologicznej*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Szewczuk, W. (1988). Władysław Heinrich – prekursor psychologii obiektywnej. W: W. Szewczuk (red.), *Heinrich. U podstaw psychologii i inne pisma* (s. 7–29). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Szewczuk, W. (1992). Autobiografia. W: T. Rzepa (red.), *Historia psychologii polskiej w autobiografiach* (t. 1, s. 120–158). Wągrowiec: M-DRUK.
- Szmajke, A., Łukaszewska, J., Nawrat, R., Barnecka, M. (1983). Struktura „ja” i struktura „inni ludzie” – aspekt poznawczo-projekcyjny i aspekt temporalny. W: W. Łukaszewski (red.), *Osobowość – orientacja temporalna – ustosunkowanie do zmian* (s. 111–224). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Szokalski, W. F. (1861). *Fantazyjne objawy umysłowe*, T. I: *Sny, widma i przywidzenia*, Kraków: Nakładem Księgarni D. E. Friedleina.
- Szokalski, W. F. (1863). *Fantazyjne objawy umysłowe*, T. II: *Senne marzenia*, Kraków: Nakładem Księgarni D. E. Friedleina.
- Szokalski, W. F. (1885). *Początek i rozwój umysłowości w przyrodzie*. Warszawa: Skład Główny w Księgarni E. Wendego i Sp.
- Szuman, S. (1927). *Sztuka dziecka. Psychologia twórczości rysunkowej dziecka*. Warszawa: Książnica Atlas.
- Szuman, S. (1931). O aktach i czynnościach myślenia i ich stosunku do inteligencji. *Kwartalnik Filozoficzny*, t. 9, 1–36.
- Szuman, S. (1932). Geneza przedmiotu. *Kwartalnik Psychologiczny*, 3, 363–394.
- Szuman, S. (1938). *Rozwój myślenia u dzieci w wieku szkolnym*. Lwów – Warszawa: Książnica Atlas.
- Szuman, S. (1959). O udostępnianiu, uprzywilejowaniu i upowszechnianiu sztuki. *Ruch Pedagogiczny*, 2, 126–139.
- Szuman, S. (1968). *O rozwoju języka i myślenia dziecka*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

- Szuman, S. (1969). *O sztuce i wychowaniu estetycznym*. Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.
- Szuman, S., Skowron, S. (1934). *Organizm a życie psychiczne* (1934). Warszawa: Nasza Księgarnia.
- Szymura, B. (1998). *Funkcjonowanie uwagi a osobowość, inteligencja i warunki zadania*. Nieopublikowana praca doktorska. Kraków: Instytut Psychologii UJ.
- Ścigała, E., Maruszewski, T. (1999). Kodowanie i przechowanie zdarzeń traumatycznych. *Kolokwia Psychologiczne*, 7, 107–134.
- Śliwińska, M., Zawadzki, B., Strelau, J. (1995). Adaptacja Zmodyfikowanego Kwestionariusza Wymiarów Temperamentu (DOTS-R) do warunków polskich: zastosowanie do diagnozy temperamentu młodzieży i dorosłych. *Studia Psychologiczne*, 33, 113–146.
- Śmigasiewicz, K., Szymura, B., Słabosz, A. (2004). Przerzutność uwagi. Rola procesów automatycznych i kontrolowanych. *Studia Psychologiczne*, 42, 57–70.
- Śniadecki, J. (1804). *Teoria jestestw organicznych*. T. 1. Warszawa: Druk No 646 przy Nowolipiu.
- Śniadecki, J. (1811). *Teoria jestestw organicznych*. T. 2. Warszawa – Wilno: Druk No 646 przy Nowolipiu.
- Śniadecki, J. (1840/1956). *O fizycznym wychowaniu dzieci*. Wrocław: Ossolineum.
- Śniadecki, J. W. (1822). Filozofia umysłu ludzkiego, czyli rozważny wywód sił i działań umysłowych, W: J. W. Śniadecki, *Pisma rozmaite* (t. 4). Wilno: J. Zawadzki.
- Świątmicki, K. (2001). Nagrody zewnętrzne a motywacja: Rehabilitacja nagród zewnętrznych. W: K. Lachowicz-Tabaczek (red.), *Psychologia społeczna w zastosowaniach. Od teorii do praktyki*. Wrocław: Alta 2.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics* (wyd. 4). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Tai, J. L., Levenson, R. W., McCoy, K. (2006). Cultural and temperamental variation in emotional response. *Emotion*, 6, 484–497.
- Tajfel, H., Wilkes, A. (1963). Classification and quantitative judgment. *British Journal of Psychology*, 54, 101–114.
- Takkinen, S., Tolvanen, A., Kaprio, J., Berg, S., Koskenvuo, M., Rantanen, T. (2004). The genetic and environmental effects on depressive symptoms among older female twins. *Twin Research*, 7, 626–636.
- Tallis, F. (1999). Unintended thoughts and images. W: T. Dalgleish, M. Power (red.), *Handbook of cognition and emotion* (s. 281–300). Chichester: Wiley.
- Tanaka, J. W., Taylor, M. (1991). Object categories and expertise: Is the basic level in the eye of beholder? *Cognitive Psychology*, 23, 457–482.
- Tanner, W. P., Swets, J. A. (1954). A decision-making theory of visual detection. *Psychological Review*, 61, 401–409.
- Tarski, A. (1995). *Pisma logiczno-filozoficzne* (t. 1). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Tatarkiewicz, W. (1968). *Historia filozofii* (wyd. 3, t. 3). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Taylor, C. (1989/2002). *Źródła podmiotowości: narodziny tożsamości nowoczesnej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Taylor, G. (1996). Guilt and remorse. W: R. Harre, W. G. Parrott (red.), *The emotions: Social, cultural and biological dimensions*. London: Sage.
- Taylor, G. J., Bagby, R. M., Parker, J. D. A. (1991). The alexithymia construct: A potential program for psychosomatic medicine. *Psychosomatics*, 32, 153–164.
- Tedeschi, R. G., Park, L. C., Calhoun, L. G. (red.). (1998). *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Tellegen, A., Waller, N. G. (1987). *Re-examining basic dimensions of natural language trait descriptors*. Praca zaprezentowana na the 95th Annual Convention of the American Psychological Association, New York.
- Tellegen, A., Watson, D., Clark, L. A. (1999). On the dimensional and hierarchical structure of affect. *Psychological Science*, 10, 297–303.
- Terman, L. M., Oden, M. H. (1959). *The gifted group at mid-life*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Terrace, H. S., Petitto, L. A., Sanders, R. J., Bever, T. G. (1979). Can an ape create a sentence? *Science*, 206, 891–902.
- Tesser, A. (1988). Toward a self-evaluation maintenance model of social behavior. W: L. Berkowitz (red.), *Advances in experimental social psychology* (t. 21, s. 181–227). Orlando, FL: Academic Press.
- Tesser, A. (2001). Self-esteem. W: A. Tesser, N. Schwarz (red.), *Blackwell handbook of social psychology* (s. 479–498). Oxford: Blackwell Publishers.
- Tesser, A., Cornell, D. P. (1991). On the confluence of self-processes. *Journal of Experimental Social Psychology*, 27, 501–526.
- Tesser, A., Crepaz, N., Collins, J. C., Cornell, D., Beach, S. R. (2000). Confluence of self-esteem regulation mechanisms: On integration the self-zoo. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26, 1476–1489.
- Tett, R. P., Jackson, D. N., Rothstein, M. (1991). Personality measures as predictors of job performance: A meta-analytic review. *Personnel Psychology*, 44, 703–742.
- Thayer, R. E. (1987). Energy, tiredness, and tension effects of a sugar snack versus moderate exercise. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 119–125.
- Thayer, R. E. (1989). *The biopsychology of mood and arousal*. New York: Oxford University Press.
- Thayer, R. E., Newman, R., McClain, T. M. (1994). Self-regulation of mood: Strategies for changing a bad mood, raising energy, and reducing tension. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 910–925.
- Thoma, H., Kachele H. (1996). *Podręcznik terapii psychoanalitycznej*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Thomas, A., Chess, S. (1977). *Temperament and development*. New York: Brunner/Mazel.
- Thomas, J. C. (1974). An analysis of behavior in the hobbits-orcs problem. *Cognitive Psychology*, 6, 257–269.
- Thomas, N. J. T. (1999). Are theories of imagery theories of imagination: An active perception approach to conscious mental content. *Cognitive Science*, 23, 207–245.
- Thompson, B. (2004). *Exploratory and confirmatory factor analysis. Understanding concepts and applications*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Thompson, C. P., Skowronski, J. J., Larsen, S., Betz, A. (1996). *Autobiographical memory: Remembering what and remembering when*. New York: Lawrence Erlbaum.
- Thorndike, E. L. (1898). Animal intelligence: An experimental study of the associative processes in animals. *Psychological Review, Monograph Supplements*, 2, 149–150.
- Thornhill, R., Palmer, C. T. (2002). Rape and evolution. *Psychology, Evolution & Gender*, 4, 283–296.
- Thornhill, R., Thornhill, N. W. (1983). Human rape: an evolutionary analysis. *Ethology and Sociobiology*, 4, 137–173.
- Thurstone, L. L. (1938). Primary mental abilities. *Psychometric Monographs*, 1 (cały numer).
- Thurstone, L. L. (1947). *Multiple factor analysis: A development and expansion of vectors of the mind*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Tieplow, B. M. (1985). *Izbrannyje trudy* (t. 1 i 2). Moskwa: Pie-dagogika.
- Timpanaro, S. (1976). *The Freudian slip. Psychoanalysis and textual criticism*. London: New Left Review.
- Timbergen, N. (1976). *Badania nad instynktem*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

- Tipper, S. P. (1985). The negative priming effect: Inhibitory priming by ignored objects. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 37A, 571–590.
- Tipper, S. P., Cranston, M. (1985). Selective attention and priming: inhibitory and facilitatory effects of ignored primes. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 37A, 591–611.
- Tipper, S. P., Driver, J. (1988). Negative priming between pictures and words in a selective attention task: Evidence for semantic processing of ignored stimuli. *Memory and Cognition*, 16, 64–70.
- Toeplitz, Z. (1994). Etyczne dylematy nauczania psychologii. W: J. Brzeziński, W. Poznaniak (red.), *Etyczne problemy działalności badawczej i praktycznej psychologów* (s. 227–239). Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora.
- Tolman, E. C. (1932/1995). *Zachowanie celowe u zwierząt i ludzi*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Tolman, E. C. (1948). Cognitive maps in rats and men. *Psychological Review*, 55, 189–208.
- Tomasello, M. (2002). *Kulturowe źródła ludzkiego poznania*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Tomaszewski, T. (1963). *Wstęp do psychologii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Tomaszewski, T. (1966). Aktywność człowieka. W: M. Maruszewski, J. Reykowski, T. Tomaszewski (red.), *Psychologia jako nauka o człowieku* (s. 197–252). Warszawa: Książka i Wiedza.
- Tomaszewski, T. (1985). Gałązki z drzewa psyche. *Nowe Książki*, 1, 6–10.
- Tomaszewski, T. (1998). *Główne idee współczesnej psychologii*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
- Tomkins, S. S. (1962). *Affect, imagery, consciousness. The positive affects* (t. 1). New York: Springer-Verlag.
- Tomkins, S. S. (1963). *Affect, imagery, consciousness: The negative affects* (t. 2). New York: Springer-Verlag.
- Tomkins, S. S. (1979). Script Theory: Differential magnification of affects. W: R. A. Dienstbier, H. E. Howe, Jr. (red.), *Nebraska Symposium on Motivation* (t. 26, s. 201–236). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Tomkins, S. S. (1980). Affect as amplification: Some modifications in theory. W: R. Plutchik, H. Kellerman (red.), *Emotion, theory, research and experience* (s. 141–164). New York: Academic Press.
- Tomkins, S. S. (1991). *Affect, imagery, consciousness. The negative affects: Anger and fear* (t. 3). New York: Springer-Verlag.
- Tooby, J., Cosmides, L. (1990a). On the universality of human nature and the uniqueness of the individual: The role of genetics and adaptation. *Journal of Personality*, 58, 17–67.
- Tooby, J., Cosmides, L. (1990b). The past explains the present: Emotional adaptations and the structure of ancestral environments. *Ethology and Sociobiology*, 11, 375–424.
- Torrance, E. P. (1988). Creativity as manifested in testing. W: R. J. Sternberg (red.), *The nature of creativity: Contemporary psychological perspectives* (s. 43–75). Cambridge: Cambridge University Press.
- Toulmin, S., Leary, D. E. (1992). The cult of empiricism in psychology, and beyond. W: S. Koch, D. E. Leary (red.), *A century of psychology as science* (s. 594–617). Washington, DC: American Psychological Association.
- Treisman, A. M. (1960). Contextual cues in selective listening. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 12, 242–248.
- Treisman, A. M. (1964). Monitoring and storage of irrelevant messages in selective attention. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 3, 449–459.
- Treisman, A. M. (1993). The perception of features in object. W: A. Baddeley, L. Weiskrantz (red.), *Attention: Selection, awareness, and control. A tribute to Donald Broadbent* (s. 5–35). Oxford: Clarendon Press.
- Treisman, A. M., Davies, A. (1973). Divided attention to ear and eye. W: S. Kornblum (red.), *Attention and performance* (t. 4, s. 101–117). New York: Academic Press.
- Trentowski, B. F. (1842). *Chowanna, czyli całokształt pedagogiki narodowej* (t. 1–2). Poznań: W Drukarni i Nakładem J. Łukaszewicza.
- Trentowski, B. F. (1844). *Demonomania, czyli nauka nadziemskiej mądrości w najnowszej postaci*. Poznań: W Drukarni i Nakładem J. Łukaszewicza.
- Triandis, H. C. (1972). *The analysis of subjective culture*. New York: Wiley.
- Trivers, R. L. (1972). Parental investment and sexual selection. W: B. Campbell (red.), *Sexual selection and the descent of man* (s. 139–179). Chicago, IL: Aldine.
- Trivers, R. L. (1971). The evolution of reciprocal altruism. *Quarterly Review of Biology*, 46, 35–57.
- Trommsdorff, G. (1991). Child-rearing and children's empathy. *Perceptual and Motor Skills*, 72, 387–390.
- Trope, Y. (1975). Seeking information about one's own ability as a determinant of choice among tasks. *Journal of Personality and Social Psychology*, 32, 1004–1013.
- Trope, Y. (1986). Self-enhancement and self-assessment in achievement behavior. W: R. M. Sorrentino, E. T. Higgins (red.), *Handbook of motivation and cognition: Foundations of social behavior* (s. 350–378). New York: Guilford Press.
- True, W. R., Rice, J., Eisen, S. A., Heath, A. C., Goldberg, J., Lyons, M. J., Nowak, J. (1993). A twin study of genetic and environmental contributions to liability for posttraumatic stress symptoms. *Archives of General Psychiatry*, 50, 257–264.
- Tryjarska, B. (2004). Podstawowe zasady etyczne w psychoterapii. W: J. Brzeziński, M. Toeplitz-Winiewska (red.), *Praktyka psychologiczna w świetle standardów etycznych* (s. 117–131). Warszawa: Akademia Wydawnictwo SWPS.
- Trzebińska, E. (1994). Ogólna charakterystyka przygotowania i przebiegu procesu psychoterapii. W: L. Grzesiuk (red.), *Psychoterapia – szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy* (s. 109–136). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Trzebińska, E., Dowgiert, A. (2005). Polipsychizm: pożytki i koszty związane z wielowymiarowością tożsamości. *Przegląd Psychologiczny*, 48, 75–94.
- Trzebiński, J. (1981). *Twórczość i struktura pojęć*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Trzebiński, J. (2002a). Autonarracje nadają kształt życiu człowieka. W: J. Trzebiński (red.), *Narracja jako sposób rozumienia świata* (s. 43–80). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Trzebiński, J. (red.). (2002b). *Narracja jako sposób rozumienia świata*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Trzebiński, J., Zatorski, M. (2003). Narracje między ludźmi. *Studia Psychologiczne*, 41, 169–196.
- Trzópek, J. (2003). *Problem woli. Między antropologią antropologią filozoficzną a psychologią mechanizmów regulacyjnych*. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego „Societas Vistulana”.
- Tsai, J. L., Levenson, R. W., McCoy, K. (2006). Cultural and temperamental variation in emotional response. *Emotion*, 6, 484–497.
- Tschiasny, K. (1953). Eight syndromes of facial paralysis and their significance in locating the lesion. *Annals of Otolaryngology and Rhinology*, 62, 667–691.
- Tubman, J. G., Lerner, R. M., Lerner, J. V., von Eye, A. (1992). Temperament and adjustment in young adulthood: A 15-year longitudinal analysis. *American Journal of Orthopsychiatry*, 62, 564–574.
- Tulving, E. (1972). Episodic and semantic memory. W: E. Tulving, W. Donaldson (red.), *Organization of memory* (s. 381–403). New York: Academic Press.
- Tulving, E. (1976). Ecphoric processes in recall and recognition. W: J. Brown (red.), *Recall and recognition* (s. 37–74). London: Wiley.
- Tulving, E. (1983). *Elements of episodic memory*. New York: Oxford University Press.
- Tulving, E. (1985). How many memory systems are there? *American Psychologist*, 40, 385–398.
- Tulving, E. (2002). Episodic memory: From mind to brain. *Annual Review of Psychology*, 53, 1–25.

- Tulving, E., Thomson, D. M. (1973). Encoding specificity and retrieval processes in episodic memory. *Psychological Review*, 80, 352–373.
- Tupes, E. C., Christal, R. E. (1958/1992). Recurrent personality factors based on trait ratings. *Journal of Personality*, 60, 225–251.
- Turner, M. L., Engle, R. W. (1989). Is working memory capacity task dependent? *Journal of Memory and Language*, 28, 127–154.
- Tversky, A. (1972). Elimination by aspects: A theory of choice. *Psychological Review*, 79, 281–299.
- Tversky, A. (1977). Features of similarity. *Psychological Review*, 84, 327–352.
- Twardowski, K. (1965). *Wybrane pisma filozoficzne*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Tye, M. (1991). *The imagery debate*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Tyler, L. E. (1978). *Individuality: Human possibilities and personal choice in the psychological development of men and women*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Tyszka, T. (1999). *Psychologiczne pułapki oceniania i podejmowania decyzji*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Tyszka, T. (2003). Pieniądze i księgowanie mentalne. W: Z. Piskorz, T. Zaleskiewicz (red.), *Psychologia umysłu* (s. 131–142). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Tyszka, T. (2004). Zachowania konsumenckie. W: T. Tyszka (red.), *Psychologia ekonomiczna* (s. 427–461). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Tyszkowa, M. (1990). *Zdolności, osobowość i działalność uczniów*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Udry, J. R., Billy, J. O. G., Morris, N. M., Groff, T. R., Raj, M. H. (1985). Serum androgenic hormones motivate sexual behavior in adolescent boys. *Fertility and Sterility*, 43, 90–94.
- Ullman, S. (1985). Visual routines. W: S. Pinker (red.), *Visual cognition* (s. 97–159). Cambridge: The MIT Press.
- Urbańczyk, S., Safarewicz, J., Kuraszkiewicz, W. (1982). *Słownik Staropolski* (t. 9, z. 1, s. 55). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Usher, J. A., Neisser, U. (1993). Childhood amnesia and the beginnings of memory for four life events. *Journal of Experimental Psychology: General*, 122, 155–165.
- Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* (2001). Dziennik Ustaw nr 73 poz. 763 z późn. zm.
- Vaillant, G. E. (1992). *Ego mechanisms of defense: A guide for clinicians and researchers*. Washington, DC: American Psychiatric Press.
- Vallacher, R. R., Nowak, A. (2004). Krajobrazy autorefleksji: mapowanie szczytów i dolin oszacowań własnej osoby. W: A. Tesser, R. Felson, J. Suls (red.), *Ja i tożsamość* (s. 43–69). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Vallacher, R. J., Nowak, A., Marcus, J., Strauss, J. (1998). Dynamics in the coordination of mind and action. W: M. Kofta, G. Weary, G. Sędek (red.), *Personal control in action. Cognitive and motivational mechanisms* (s. 27–59). New York: Plenum.
- Vallacher, R. R., Wegner, D. M. (1985). *A theory of action identification*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Vallacher, R. R., Wegner, D. M. (1987). What do people think they are doing? Action identification and human behavior. *Psychological Review*, 94, 3–15.
- Vallerand, R. J., Gauvin, L. I., Hallivell, W. R. (1986a). Effects of zero-sum competition on children's intrinsic motivation and perceived competence. *Journal of Social Psychology*, 126, 465–472.
- Vallerand, R. J., Gauvin, L. I., Hallivell, W. R. (1986b). Negative effects of competition on children intrinsic motivation. *Journal of Social Psychology*, 126, 649–657.
- Van Bezooijen, R., Van Otto, S. A., Heenan, T. A. (1983). Recognition of vocal dimension of emotion: a three nation study to identify universal characteristics. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 14, 387–406.
- Van de Vijver, F., Hambleton, R. (1996). Translating tests: Some practical guidelines. *European Psychologist*, 1, 89–99.
- Vansteelandt, K., Van Mechelen, I. (1998). Individual differences in situation-behavior profiles: A triple typology model. *Journal of Personality and Social Psychology* 75, 751–765.
- Vauclair, J., Fagot, J., Hopkins, W. (1993). Rotation of mental images in baboons when the visual input is directed to the left cerebral hemisphere. *Psychological Science*, 4(2), 99–103.
- Vegeberg, K. S. (1996). *Leczenie umysłu*. Warszawa: Prószyński i S-ka.
- Venter, J. C. i in. (2001). The sequence of the human genome. *Science*, 291, 1304–1351.
- Vernon, P. A. (1985). Reaction times and speed of processing: Their relationship to timed and untimed measures of intelligence. *Intelligence*, 9, 357–374.
- Vernon, P. A., Wickett, J. C., Bazana, P. G., Stelmack, R. M. (2000). The neuropsychology and psychophysiology of human intelligence. W: R. J. Sternberg (red.), *Handbook of intelligence* (s. 245–264). Cambridge: Cambridge University Press.
- Vernon, P. E. (1950). *The structure of human abilities*. London: Methuen.
- Vernon, P. E. (1979). *Intelligence: Heredity and environment*. San Francisco, CA: Freeman.
- Vickers, D., Nettelbeck, T., Willson, R. J. (1972). Perceptual indices of performance: The measurement of „inspection time” and „noise” in the visual system. *Perception*, 1, 263–295.
- Viding, E., Spinath, F. M., Price, T. S., Bishop, D. V. M., Dale, P. S., Plomin, R. (2004). Genetic and environmental influence on language impairment in 4-year-old same-sex and opposite-sex twins. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45, 315–325.
- Vignoles, V. L., Chrysochoou, X., Breakwell, G. M. (2002). Evaluating models of identity motivation: self-esteem is not a whole story. *Self and Identity*, 1, 201–218.
- Vincur, A. J., Schippmann, J. S., Switzer, F. S., III, Roth, P. L. (1998). A meta-analytic review of predictors of job performance for salespeople. *Journal of Applied Psychology*, 83, 586–597.
- Viney, W. (1993). *A history of psychology. Ideas and context*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Vogel, W., Broverman, D. M. (1964). Relationship between EEG and test intelligence. *Psychological Bulletin*, 62, 132–144.
- Vohs, K. D. (2006). Self-regulatory resources power the reflective system: Evidence from five domains. *Journal of Consumer Psychology*, 16, 217–223.
- Vohs, K. D., Schmeichel, B. J. (2007). Self-regulation: How and why people reach (and fail to reach) their goals. W: C. Sedikides, S. J. Spencer (red.), *The self* (s. 139–162). New York: Psychology Press.
- Vouk, J., McDonald, S. E. (2002). Natural concepts in a juvenile gorilla (*Gorilla gorilla gorilla*) at three levels of abstraction. *Journal of the Experimental Analysis of Behavior*, 78, 315–332.
- Vyt, A. (2001). Processes of visual self-recognition in infants: experimental induction of mirror experience via video self-image presentation. *Infant and Child Development*, 10, 173–181.
- Wade, K. A., Garry, M., Read, J. D., Lindsay, S. (2002). A picture is worth a thousand lies: Using false photographs to create false childhood memories. *Psychonomic Bulletin and Review*, 9, 597–603.
- Wagenaar, W. A. (1986). My memory: A study of autobiographical memory over six years. *Cognitive Psychology*, 18, 225–252.
- Walden, T. A., Ogan, T. A. (1988). The development of social referencing. *Child Development*, 59, 1230–1240.
- Walden, T. A., Smith, M. C. (1997). Emotion regulation. *Motivation and Emotion*, 21, 7–25.
- Waldfogel, S. (1948). The frequency and affective character of childhood memories. *Psychological Monographs*, 62 (cały nr 291).
- Wallas, G. (1926). *The art of thought*. New York: Harcourt Brace.
- Walton, G. E., Bower, T. G. R. (1993). Newborns form „prototypes” in less than 1 minute. *Psychological Science*, 4, 203–205.
- Wasilewski, J. (2005). Ideal demokracji i jego ułomne wcielenia. W: U. Jakubowska, K. Skarżyńska (red.), *Demokracja w Polsce. Doświadczenie zmian* (s. 41–55). Warszawa: Wydawnictwo Akademica SWPS.

- Wason, P. C. (1966). Reasoning. W: B. M. Foss (red.), *New horizons in psychology*. Harmondsworth: Penguin.
- Watson, D., Tellegen, A. (1985). Towards a consensual structure of mood. *Psychological Bulletin*, 98, 219–235.
- Watson, D., Klohnen, E. C., Casillas, A., Nus-Simme, E., Haig, J., Berry, D. S. (2004). Match makers and deal breakers: Analyses of assortative mating in newlywed couples. *Journal of Personality*, 72, 1029–1068.
- Watson, J. B. (1913/1981). Psychologia, jak widzi ją behaviorysta. *Przegląd Psychologiczny*, 24, 497–514.
- Watson, J. B. (1925/1990). *Behaviorizm*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Waugh, N. C., Norman, D. A. (1965). Primary memory. *Psychological Review*, 72, 89–104.
- Wechsler, D. (2008). *WAIS-IV. Weschler Adult Intelligence Scale-Fourth Edition. Technical and interpretative manual*. San Antonio, TX: Pearson.
- Wegner, D. M. (1989). *White bears and other unwanted thoughts: Suppression, obsession, and the psychology of mental control*. New York: Penguin Press.
- Wegner, D. M. (1994). Ironic processes of mental control. *Psychological Review*, 101, 34–52.
- Weigl, B. (1992). Fantazjowanie o własnym zachowaniu jako przesłanka modyfikacji uległości wobec pokusy. *Zeszyty Naukowe WSP Opole. Psychologia*, 9, 69–78.
- Weigl, B., Łukaszewski, W. (1987). Przekonanie o osobistym wpływie i stopień trudności zadań a oczekiwania i osiągnięcia oraz ich wyjaśnienie przyczynowe. *Zeszyty Naukowe WSP Opole. Psychologia*, 5, 5–24.
- Weinberger, D. A. (1995). The construct validity of the repressive coping style. W: J. L. Singer (red.), *Repression and dissociation: Implications for personality theory, psychopathology and health* (s. 337–386). Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Weiner, B. (1980). A cognitive (attribution) – emotion – action model of motivated behavior: An analysis of judgment of helping. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 186–200.
- Weiner, B. (1982). The emotional consequences of causal attributions. W: M. S. Clark, S. T. Fiske (red.), *Affect and cognition: The 17th Annual Carnegie Symposium on Cognition* (s. 185–210). Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Weiner, B. (1985a). An attributional theory of achievement motivation and emotion. *Psychological Review*, 92, 548–573.
- Weiner, B. (1985b). *An attributional theory of motivation and emotion*. New York: Springer-Verlag.
- Weiner, B. (1996). Searching for order in social motivation. *Psychological Inquiry*, 7, 199–216.
- Weiner, B., Graham, S., Chandler, C. (1982). Causal antecedents of pity, anger and guilt. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 8, 226–232.
- Wertheimer, M. (1912). Experimentelle Studien über das Sehen von Bewegung. *Zeitschrift für Psychologie*, 61, 161–265.
- Wertheimer, M. (1945/1959). *Productive thinking*. Oxford, England: Harper.
- Wertheimer, M. (1958). Principles of perceptual organization. W: D. C. Beardselle, M. Wertheimer (red.), *Reading in perception* (s. 115–135). Princeton, NJ: D. van Nostrand.
- Wertheimer, M. (1978). Humanistic psychology and the humane but toughminded psychologist. *American Psychologist*, 33, 739–745.
- West, S. G. (1985/2006). Poza eksperyment laboratoryjny – plany eksperymentalne oraz quasi-eksperymentalne w otoczeniu naturalnym. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 69–115). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Westen, D. (1990). Psychoanalytic approaches to personality. W: L. A. Pervin, *Handbook of personality. Theory and research* (s. 21–65). New York: Guilford Press.
- Wheeler, A. (1956). Will and psychoanalysis. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 4, 285–303.
- White, R. T. (1982). Memory for personal events. *Human Learning*, 1, 171–183.
- White, R. W. (1959). Motivation reconsidered: The concept of competence. *Psychological Review*, 66, 297–333.
- White, R. W. (1975). *Lives in progress* (wyd. 3). New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Whorf, B. L. (1981). *Język, myśl i rzeczywistość*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Whyte, L. L. (1960/1978). *The Unconscious Before Freud*. London: Julian Friedmann Publishers; New York: St Martin's Press.
- Wichary, S. (2003). *Influence of emotional stimuli on the selection of decision strategies*. Nieopublikowana praca doktorska. Kraków: Instytut Psychologii UJ.
- Wickelgren, W. A. (1974). *How to solve problems: Elements of a theory of problems and problem solving*. San Francisco: Freeman.
- Widera-Wysoczańska, A. (2000). *Rozmowy o przemijaniu. Hermeneutyczna analiza psychologiczna doświadczeń człowieka*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Widiger, T. A., Trull, T. J. (1992). Personality and psychopathology: An application of the Five-Factor Model. *Journal of Personality*, 60, 363–393.
- Wiedenfeld, S. A., O'Leary, A., Bandura, A., Brown, S., Levine, S., Raska, K. (1990). Impact of perceived self-efficacy in coping with stressors on components of the immune system. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 1082–1094.
- Wiersma, U. J. (1992). The effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation: A meta-analysis. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 65, 101–115.
- Wigdor, A. K., Garner, W. R. (red.). (1982). *Ability testing: Uses, consequences, and controversies*. Washington, DC: National Academy of Sciences Press.
- Wilk, S. L., Desmarais, L. B., Sackett, P. R. (1995). Gravitation to jobs commensurate with ability: Longitudinal and cross-sectional tests. *Journal of Applied Psychology*, 80, 79–85.
- Wilke, M., Sohn, J. H., Bayers, A. W., Holland, S. K. (2003). Bright spots: Correlations of gray matter volume with IQ in a normal pediatric population. *NeuroImage*, 20, 202–215.
- Williams, W. M., Ceci, S. J. (1997). Are Americans becoming more or less alike? Trends in race, class, and ability differences in intelligence. *American Psychologist*, 52, 1226–1235.
- Willingham, D. T. (2004). *Cognition. The thinking animal*. Upper Saddle River: Pearson Education.
- Willingham, D. T., Dunn, E. W. (2003). What neuroimaging and brain localization can do, cannot do, and should not do for social psychology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 662–671.
- Wilson, E. O. (1975). *Sociobiology: The new synthesis*. Cambridge, MA: Belknap Press.
- Wilson, E. O. (2000). *Sociobiologia*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Wilson, E. O. (2002). *Konsiliencja. Jedność wiedzy*. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Windle, M. (1991) The difficult temperament in adolescence: Associations with substance use, family support, and problem behaviors. *Journal of Clinical Psychology*, 47, 310–315.
- Windle, M., Lerner, R. M. (1986). Reassessing the dimensions of temperament individuality across life span: The Revised Dimensions of Temperament Survey (DOTS-R). *Journal of Adolescent Research*, 1, 213–230.
- Winnicott, D. W. (1956). *Playing and reality*. London: Tavistock.
- Winnicott, D. W. (1965). *The maturational process and the facilitating environment. Studies in the theory of emotional development*. New York: International Universities Press.
- Winnicott, D. W. (1994). *Dzieci i ich matki*. Warszawa: Wyd. WAB.

- Wirtshafter, D., Davis, J. D. (1977). Body weight: Reduction by long-term glycerol treatment. *Science*, 198, 1271–1274.
- Wise, R. A., Rompré, P. P. (1989). Brain dopamine and reward. *Annual Review of Psychology*, 40, 191–225.
- Wiszniewski, M. (1837). *Charaktery rozumów ludzkich*. Kraków: Czcionkami Stanisława Gieszkowskiego.
- Wittgenstein, L. (1922/2004). *Tractatus logico-philosophicus* (wyd. 5). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Wittgenstein, L. (1953/2005). *Dociekania filozoficzne* (wyd. 3). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Witwicki, S. (1685/1779). *O szczęśliwości doczesnej. Pisma w roku 1685 pod tytułem Abrys szczęśliwości doczesnej wydane, a teraz prócz odmiany w tytule wieniem przedrukowano*. Warszawa: Druk. Nadworna J. K. Mości.
- Witwicki, W. (1902/1982). Rzut oka na kierunek W. Wundta w dziejach filozofii. W: A. Nowicki (red.), *Witwicki* (s. 156–171). Warszawa: Wiedza Powszechna.
- Witwicki, W. (1962/1965). *Psychologia* (t. 1, 2). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Włodek, I. (1780). *O naukach używionych w powszechności, i szczególności, księgi dwie od ks. Ignacego Włodka napisane i do druku podane oraz Słownik polski dawny, czyli zebranie słów dawnych zaniedbanych Polskich z ich tłumaczeniami*. Rzym: W Druk. Archanioła Kasalattego.
- Wojciszke, B. (1983). Mechanizmy wpływu struktury Ja na zachowanie. W: J. Jarymowicz, Z. Smoleńska (red.), *Poznawcze regulatory funkcjonowania społecznego* (s. 49–86). Wrocław: Ossolineum.
- Wojciszke, B. (1986). *Struktura „Ja”, wartości osobiste i zachowanie*. Wrocław: Ossolineum.
- Wojciszke, B. (1993). *Psychologia miłości*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Wojciszke, B. (2002). *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Wojciszke, B. (2003). Pogranicze psychologii osobowości i społecznej: samoocena jako cecha i jako motyw. W: B. Wojciszke, M. Plopa (red.), *Osobowość a procesy psychiczne i zachowanie* (s. 15–48). Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Wojciszke, B. (2006). Systematycznie modyfikowane Autoreplikacje: logika programu badań empirycznych w psychologii. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 44–68). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Wojciszke, B., Baryła, W. (2001). Kultura narzekania i jej psychologiczne konsekwencje. W: J. Bralczyk, K. Misiulek-Kłosińska (red.), *Zmiany w publicznych zwyczajach językowych* (s. 45–64). Warszawa: Rada Języka Polskiego przy Prezydium PAN.
- Woodworth, R. S., Schlosberg, H. (1963). *Psychologia eksperymentalna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Woodworth, R. S., Sells, S. B. (1935). An atmosphere effect in formal syllogistic reasoning. *Journal of Experimental Psychology*, 18, 451–460.
- Worth, L. T., Mackie, D. M. (1987). Cognitive mediation of positive affect in persuasion. *Social Cognition*, 5, 76–94.
- Wozniak, R. H. (1993a). *Convay Lloyd Morgan, mental evolution, and the Introduction to Comparative Psychology*. London: Routledge.
- Wozniak, R. H. (1993b). *Theoretical roots of early behaviorism: Functionalism, the critique of introspection, and the nature and evolution of consciousness*. London: Routledge.
- Wrześniewski, K. (1993). *Styl życia a zdrowie: wzór zachowania A*. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.
- Wundt, W. (1862). *Beiträge zur Theorie der Sinneswahrnehmung*. Leipzig: Winter.
- Wundt, W. (1863). *Vorlesungen über die Menschen- und Thierseele* (t. 1). Leipzig: Voss.
- Wundt, W. (1908a). *Grundzüge der physiologischen Psychologie* (wyd. 3, t. 3). Leipzig: Engelmann.
- Wundt, W. (1908b). *Logik* (wyd. 3, t. 3). Stuttgart: Enke.
- Wundt, W. M. (1896). *Grundriss der Psychologie*. Leipzig: Wilhelm Engelmann.
- Wynnic-Edwards, V. C. (1962). *Animal dispersion in relation to social behaviour*. Edinburgh: Oliver and Boyd.
- Yalom, I. D. (1980). *Existential psychotherapy*. New York: Basic Books.
- Young, D., Hirschman, R., Clark, M. (1982). Nonveridical heart rate feedback and emotional attribution. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 20, 301–304.
- Young, P. T. (1949). Emotion as disorganized response – A reply to professor Leeper. *Psychological Review*, 1949, 56, 181–191.
- Young, P. T. (1961). *Motivation and emotion*. New York: Wiley.
- Young, P. T., Greene, J. T. (1953). Quantity of food ingested as a measure of relative acceptability. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 46, 288–294.
- Young, R. M. (1990). *Mind, brain, and adaptation in the nineteenth century. Cerebral localization and its biological context from Gall to Ferrier*. New York: Oxford University Press.
- Young, R. M., Lawford, B. R., Noble, E. P., Kann, B., Wilkie, A., Ritchie, T., Arnold, L., Shadforth, S. (2002). Harmful drinking in military veterans with post-traumatic stress disorder: association with the D2 dopamine receptor A1 allele. *Alcohol and Alcoholism*, 37, 451–456.
- Zagorsky, J. L. (2007). Do you have to be smart to be rich? The impact of IQ on wealth, income and financial distress. *Intelligence*, 35, 489–501.
- Zajonc, R. B. (1980). Compresence. W: P. B. Paulus (red.), *Psychology of group influence* (s. 35–60). Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Zajonc, R. B. (1984). On the primacy of affect. *American Psychologist*, 39, 117–123.
- Zajonc, R. B. (1985). Uczucia a myślenie. Nie trzeba się domyślać, by wiedzieć, co się woli. *Przegląd Psychologiczny*, 28, 27–72.
- Zajonc, R. B., Murphy, S. T., Inglehart, M. (1989). Feeling and facial efferece: Implications of the vascular theory of emotions. *Psychological Review*, 96, 395–416.
- Zakrzewska, M. (2006a). Miary podobieństwa i odległości dla danych dwukategoryjnych wykorzystywane przez SPSS w analizie skupień. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 479–505). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Zakrzewska, M. (2006b). Miary podobieństwa i odległości dla danych ilościowych wykorzystywane przez SPSS w analizie skupień. W: J. Brzeziński (red.), *Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów* (s. 506–534). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Zaleski, Z. (1987). *Motywacyjna funkcja celów w działalności człowieka. Studium psychologiczne*. Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Zaleski, Z. (red.). (1994). *Psychology of future orientation*. Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Zalewska, A. (2003). *Dwa światy. Emocjonalne i poznawcze oceny jakości życia i ich uwarunkowania u osób o wysokiej i niskiej reaktywności*. Warszawa: Wydawnictwo Academic SWPS.
- Zawadzki, B. (1991). Temperament: selekcja czy kompensacja? W: T. Tyszka (red.), *Psychologia i sport* (s. 85–112). Warszawa: Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego.
- Zawadzki, B. (2002). *Temperament – geny i środowisko. Porównania wewnątrz- i międzypopulacyjne*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Zawadzki, B. (2006a). *Kwestionariusze osobowości. Strategie i procedura konstruowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Zawadzki, B. (2006b). Uwarunkowania zaburzenia stresowego porażkowego (PTSD) w grupie ofiar powodzi: rola charakterystyki zdarzenia i jego długotrwałych materialnych następstw oraz reaktywności emocjonalnej. *Przegląd Psychologiczny*, 49, 227–242.
- Zawadzki, B., Brzozowski, P. (1998). Charakterystyka psychometryczna skróconych wersji „Zrewidowanego Inwentarza Osobowości H. J. Eysencka (EPQ-R)”. *Przegląd Psychologiczny*, 41, 211–238.
- Zawadzki, B., Czarnota-Bojarska, J., Strelau, J., Sobolewski, A. (2004). Wartość predykcyjna cech i typów temperamentu: analiza porównawcza. *Psychologia – Etiologia – Genetyka*, 9, 7–31.

- Zawadzki, B., Kaczmarek, M., Strelau, J. (2009). Reaktywność emocjonalna a nasilenie objawów zaburzenia stresu pourazowego u ofiar powodzi: efekt patoplastyczności, spektrum podatności czy komplikacji? W: J. Strelau, B. Zawadzki, M. Kaczmarek (red.), *Stres traumatyczny: czynniki ryzyka – konsekwencje psychiczne – terapia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Zawadzki, B., Radzikowska, E. (2006). Próba kwestionariuszowej diagnozy potencjalnych osobowościowych czynników ryzyka raka płuca i choroby wieńcowej. *Psychologia – Etologia – Genetyka*, 13, 135–154.
- Zawadzki, B., Strelau, J. (1997). Formalna Charakterystyka Zachowania – Kwestionariusz Temperamentu (FCZ-KT). *Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Zawadzki, B., Strelau, J. (2003). Identyfikacja trzech podstawowych prototypów osobowości w grupach polskich: próba reorientacji badań nad osobowością z koncepcji cech w koncepcję typów? *Studia Psychologiczne*, 41, 219–244.
- Zawadzki, B., Strelau, J., Kobyłka, E., Oniszczenko, W., Pawłowski, P., Sobolewski, A. (2002). Współwystępowanie objawów zespołu stresu pourazowego (PTSD) w rodzinach powodźian: trauma, temperament i indukowanie rodzinne? *Psychologia – Etologia – Genetyka*, 6, 7–34.
- Zawadzki, B., Strelau, J., Szczepaniak, P., Śliwińska, M. (1998). *Inwentarz osobowości NEO-FFI Costy i McCrae. Adaptacja polska. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.
- Zdziabek-Bollmann, A. (1997). *Wilhelm Wundt i jego polscy doktoranci*. Nieopublikowana praca magisterska, Instytut Psychologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań.
- Zeman, D. (1978). Some relations of general intelligence and selective attention. *Intelligence*, 2, 55–73.
- Zeliger, H. P., Karten, H. J. (1974). Central trigeminal structures and the lateral hypothalamic syndrome in the rat. *Science*, 186, 636–638.
- Zenter, M. R. (2005). Ideal mate personality concepts and compatibility in close relationships: A longitudinal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 242–256.
- Zhu, Y.-X. (1989). Historical contribution of Chinese scholars to the study of the human brain. *Brain and Cognition*, 11, 133–138.
- Ziemba, T. (1877). *Psychologia*. Kraków: W Drukarni Uniwersyteckiej.
- Ziemęcka, E. (1843). *Mysli o wychowaniu kobiet*. Warszawa: [b.w.].
- Zillmann, D. (1979). *Hostility and aggression*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Zillmann, D. (1983). Transfer of excitation in emotional behavior. W: J. Cacioppo, R. Petty (red.), *Social psychophysiology: A sourcebook* (s. 215–240). New York: Guilford Press.
- Zillmann, D., Weaver, J. (1999). Effects of prolonged exposure to gratuitous media violence on provoked and unprovoked hostile behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 29, 145–157.
- Zimbardo, P. (1990). *The Stanford Time Perspective Inventory*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Zimbardo, P. (1994). *Nieśmiałość. Co to jest? Jak sobie z nią radzić?* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Zimbardo, P. G. (2000). Rozmowa Philipa G. Zimbardo z Krzysztofem R. Urbańskim – *Rzeczpospolita*, dodatek: „PLUS – MINUS”, 16–17 września 2000.
- Ziółkowski, M. (1981). *Znaczenie, interakcja, rozumienie: studium z symbolicznego interakcjonizmu i socjologii fenomenologicznej jako wersji socjologii humanistycznej*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Ziółkowski, M. (1989). *Wiedza – jednostka – społeczeństwo*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Zirkel, S., Cantor, N. (1989). Personal construals of life tasks: Those who struggle for independence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 172–185.
- Zubek, J. P., Sansom, W., Prysiazniuk, A. (1960). Intellectual changes during prolonged perceptual (darkness and silence) deprivation. *Canadian Journal of Psychology*, 14, 233–243.
- Zuckerman, M. (1979). *Sensation seeking: Beyond the optimal level of arousal*. Hillsdale, NJ: Laurence Erlbaum.
- Zuckerman, M. (1994). *Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking*. New York: Cambridge University Press.
- Zuckerman, M. (2002). Genetics of sensation seeking. W: J. Benjamin, R. P. Ebstein, R. H. Belmaker (red.), *Molecular genetics and the personality* (s. 193–210). Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
- Zuckerman, M., Kuhlman, D. M., Thornquist, M., Kiers, H. (1991). Five (or three) robust questionnaire scale factors of personality without culture. *Personality and Individual Differences*, 12, 929–941.
- Zuckerman, M., Wheeler, L. (1975). To dispel fantasies about the fantasy-based measure of fear of success. *Psychological Bulletin*, 82, 932–946.
- Żylicz, P.-O. (2002). Kwestionariusz Zachowań Dziecięcych Mary K. Rothbart. *Studia Psychologiczne*, 40, 185–199.